

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE

2022.

Broj: 01-02-08-11-3-2911-7/22

Sarajevo, juli 2023.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DATIH PREPORUKA	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU	7
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA.....	11
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	15
6.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE.....	17
6.1	Izrada i donošenje finansijskog plana i plana poslovanja.....	17
6.2	Izveštavanje.....	17
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	19
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA	19
7.1.1	Prihodi i primici	19
7.1.1.1	Prihodi od poreza	19
7.1.1.2	Neporezni prihodi	20
7.1.1.3	Primljeni transferi i donacije.....	20
7.1.1.4	Primici od finansijske imovine	21
7.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje	21
7.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih.....	21
7.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	22
7.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	23
7.1.2.3.1	Transferi koji se realizuju u skladu sa zakonskim propisima i potpisanim sporazumima	23
7.1.2.3.2	Transferi čija realizacija predstavlja provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja.....	25
7.1.2.4	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	34
7.1.2.5	Izdaci za finansijsku imovinu	34
7.1.3	Finansijski rezultat.....	34
7.2	BILANS STANJA	35
7.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	35
7.2.2	Stalna sredstva	42
7.2.3	Dugoročni plasmani.....	43
7.2.3.1	Dugoročna potraživanja.....	43
7.2.3.2	Dugoročni depoziti (za plasman sredstava putem kreditnih linija)	48
7.2.4	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	49
7.2.5	Izvori sredstava	50
7.2.6	Popis sredstava i obaveza.....	50
7.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	51
8.	JAVNE NABAVKE.....	51
9.	OSTALI NALAZI	52
9.1	Implementacija jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a).....	52
9.2	Drugostepeni postupak i upravni spor	56
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	56
V.	PRILOZI	59
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	59
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	59

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog zavoda za zapošljavanje (u daljnjem tekstu: Federalni zavod)** koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2022. godine, Račun prihoda i rashoda, Izveštaj o novčanim tokovima, Izveštaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Federalnog zavoda na 31. 12. 2022. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Federalnog zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja na datum bilansa iskazan je iznos od 16.004.888 KM, koji se odnosi na dospjela potraživanja iz perioda 2001-2013. godine. Iako su poduzimane aktivnosti na povratu ovih plasiranih sredstava, zbog neobezbjeđenja adekvatnih instrumenata osiguranja povrata kredita, u skladu sa zaključenim ugovorima, i neblagovremenog pokretanja zakonom propisanih radnji na naplati, neizvjestan je povrat plasiranih sredstava (tačka 7.2.1 Izvještaja).**

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

- Dugoročna potraživanja po osnovu dospjele, a nenaplaćene glavnice za date komisione kredite iz prethodnog perioda, na datum bilansa iskazana su u iznosu od 20.326.976 KM. Iako su banke i Federalni zavod u prethodnom periodu i tokom 2022. godine poduzimali aktivnosti na povratu plasiranih sredstava i knjigovodstvenom otpisu nenaplativih potraživanja, neizvjesna je naplata ovih potraživanja, s obzirom na to da je veći dio ocijenjen kao trajno nenaplativ (tačka 7.2.3.1 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Federalnog zavoda odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovio Federalni zavod.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Federalnog zavoda;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2022. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Federalnog zavoda za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

1. Sredstva za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja i zajedničkih projekta s drugim organizacijama i institucijama realizovana su u iznosu od 41.384.956 KM, što je samo 38% od ukupno planiranih sredstava, te za posljedicu ima smanjenje očekivanih efekata podsticajnih mjera na smanjenje stope nezaposlenosti. Navedeno nije u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH (tačke 5. i 7.1.2.3.2 Izvještaja);
2. Nije izvršen sveobuhvatan popis aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja, kao ni usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem ovih razgraničenja, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 7.2.6 Izvještaja);
3. Objedinjavanje i vođenje zbirnih evidencija u oblasti rada i zapošljavanja nije u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja, niti su poduzimane aktivnosti prema kantonalnim službama koje nisu integrisane s Jedinstvenim informacionim sistemom u dijelu dostavljanja propisanih evidencija (tačka 9.1 Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Federalnog zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Federalnog zavoda odgovorno je da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. **Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Federalnog zavoda, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 28. 7. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	Radno-pravni status direktorice nakon isteka mandata uskladiti s odredbama Zakona o radu i Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru FBiH.	4.
2.*	Statutom Federalnog zavoda propisati maksimalni iznos sredstava do kojeg direktor može donositi odluke bez saglasnosti Upravnog odbora, u skladu s članom 27. Zakona o ustanovama.	4.
3.	Uspostaviti funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.	4.
4.	Ažurirati Plan integriteta u skladu s Akcionim planom za borbu protiv korupcije za period od 2021. do donošenja nove strategije za borbu protiv korupcije u FBiH.	4.
5.*	U Finansijskom planu tekuće godine posebno planirati iznos sredstava koji se odnosi na realizaciju potpisanih ugovora iz prethodnog perioda, u cilju lakšeg praćenja realizacije planiranih aktivnosti.	6.1
6.*	Programe za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja implementirati na vrijeme kako bi se sredstva odobrena finansijskim planom realizovala u godini kada su i odobrena.	6.2
7.*	Bilješke uz finansijske izvještaje sačinjavati u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	7.
8.*	Nastaviti aktivnosti u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje i ostalim nadležnim institucijama kako bi se harmonizirala osnovica za obračun doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, kao i administrativni troškovi kantonalnih službi za zapošljavanje.	7.1.2.3.1
9.*	Intenzivirati terensku kontrolu utroška sredstava doznačavanih Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom.	7.1.2.3.1
10.*	Intenzivirati aktivnosti na realizaciji programa/mjera aktivne politike zapošljavanja u skladu s finansijskim planom i ugovorenih obaveza po zaključenim ugovorima između Federalnog zavoda, kantonalnih službi za zapošljavanje i korisnika sredstava, kako bi se što više osiguranih sredstava ekonomično i efikasno realizovalo u godini za koju su osigurana, u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.	7.1.2.3.2
11.*	Kontinuirano vršiti kontrolu dostavljene dokumentacije poslodavaca kod kantonalnih službi za zapošljavanje.	7.1.2.3.2

12.*	Nastaviti aktivnosti na analizi i ocjeni opravdanosti donesenih programa i mjera aktivne politike zapošljavanja, s ciljem brže i efikasnije realizacije programa.	7.1.2.3.2
13.*	U saradnji sa nadležnim institucijama poduzeti sve zakonom propisane radnje naplate potraživanja po osnovu zaključenih ugovora, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	7.2.1
14.*	Usaglasiti knjigovodstvena stanja iskazanih potraživanja s evidencijama banaka i nastaviti poduzimati aktivnosti prema nadležnim institucijama na naplati dospjelih, a nenaplaćenih plasmana iz perioda 2001-2005. godine za koje je Federalni zavod snosio i rizik povrata.	7.2.3.1
15.*	Nastaviti sa kvalitativnom analizom i prijedlozima za rješavanje naplate plasiranih sredstava putem kreditnih linija u skladu s „Programom dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju 2005“ i „Programom kreditnih plasmana za podršku zapošljavanju i održavanju zaposlenosti 2019. godine“.	7.2.3.2
16.*	Izvršiti sveobuhvatan popis ugovorenih obaveza po mjerama aktivne politike zapošljavanja (iskazanih na pozicijama aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja), a po izvršenom popisu provesti usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja i zaliha u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH	7.2.6
17.*	Potrebno je da organi upravljanja i rukovođenja Federalnog zavoda poduzmu sve mjere i aktivnosti u cilju potpune integracije JIS-a sa svih 10 kantonalnih službi za zapošljavanje;	9.1
18.*	Kontinuirano jačati interne IT ljudske resurse Federalnog zavoda za podršku JIS-u.	9.1

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (16)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Odluka o izvršavanju finansijskog plana za 2022. godinu Federalnog zavoda za zapošljavanje;
- Finansijski plan Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2022. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Statut Federalnog zavoda za zapošljavanje kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Federalni zavod je vanbudžetski fond osnovan Odlukom o početku rada Federalnog zavoda za zapošljavanje, koju je donijela Vlada Federacije BiH 3. 5. 2001. godine,² na osnovu Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.³

Federalni zavod je registrovan kod Kantonalnog suda u Sarajevu upisom u sudski registar 16. 8. 2001. godine (br. UF/I-1207/01). Parlament FBiH je u septembru 2001. godine donio novi Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, a on je objavljen u oktobru iste godine⁴ (u daljnjem tekstu: Zakon o posredovanju u zapošljavanju).

U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i Statutom, **Federalni zavod je nadležan da:** prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih lica; prati i osigurava provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti rada i zapošljavanja na teritoriji Federacije i o tome obavještava nadležna tijela Federacije; upravlja sredstvima za osiguranje materijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti; prati, usklađuje i koordinira rad kantonalnih službi za zapošljavanje (u daljnjem tekstu: službe) za provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba iz nadležnosti Federacije; prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja invalidnih lica i njihova profesionalna rehabilitacija i osigurava i ispunjavanje uslova za njihovo zapošljavanje u saradnji sa službama; pruža pomoć u realizovanju programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije za nezaposlena lica i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima; objedinjuje i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju BiH i predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcioniranje jedinstvenog informacionog sistema u ovoj oblasti i druge poslove.

Odlukom o osnovama unutrašnje organizacije Federalnog zavoda i Odlukom o sistematizaciji radnih mjesta i njenim izmjenama i dopunama⁵ utvrđeno je da se poslovi u Federalnom zavodu vode u okviru Kabineta direktora, Jedinice za internu reviziju, Sektora za aktivnu politiku zapošljavanja, Sektora za pravne i opće poslove, Sektora za finansije, Jedinice za upravljanje projektima finansiranim iz fondova EU zajedničkih projekata sa drugim organizacijama i institucijama, Jedinice za informacione tehnologije i Jedinice za analizu tržišta rada, statistiku, monitoring i evaluaciju. Odlukom o sistematizaciji radnih mjesta i njenim izmjenama i dopunama, sistematizovano je 78 radnih mjesta, a na 31. 12. 2022. godine Federalni zavod je imao 60 zaposlenika.

Sjedište Federalnog zavoda je u Sarajevu, u Ulici Đoke Mazalića broj 3.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Federalnog zavoda za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od oktobra 2022. do marta 2023. godine.

² „Sl. novine FBiH“, br. 21/01

³ „Sl. novine FBiH“, br. 55/00

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 41/01; 22/05 i 9/08

⁵ Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o sistematizaciji radnih mjesta od 22. 9. 2022. (dvije Odluke) i 24. 11. 2022. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured) izvršio je prethodnu reviziju finansijskih izvještaja Federalnog zavoda za 2021. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Federalni zavod je postupio u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestio je o preduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo da su poduzete određene mjere u skladu s planiranim aktivnostima, ali da je i dalje ostao značajan broj nerealizovanih preporuka Ureda datih u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Uspostavljen je obrazac kvartalnog izvještavanja kantonalnih službi o realizaciji programa/mjera aktivne politike zapošljavanja, koji su dostavljeni Federalnom zavodu za treći i četvrti kvartal 2022. godine.
2.	Tenderska dokumentacija je sačinjena u potpunosti u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima u dijelu opisa predmeta nabavke.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Finansijski izvještaji za 2022. godinu su sačinjeni i predati u utvrđenom roku, ali Analiza iskaza (tekstualni dio) koja je sačinjena uz finansijske izvještaje za 2022. godine ne sadrži sve elemente propisane članom 30. i 31. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta FBiH.
2.	Federalni zavod je tek 17. 11. 2022. godine imenovao predstavnika za terenski nadzor utrošenih sredstava sa Fondom za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom. S obzirom na to da su terenske kontrole počele nakon imenovanja predstavnika Federalnog zavoda, do kraja 2022. godine izvršena je terenska kontrola samo kod dva korisnika sredstava po javnim pozivima iz 2020. i 2021. godine.
3.	Krajem 2022. godine izvršene su samo dvije kontrole dostavljene dokumentacije poslodavaca kod službi, što ukazuje na to da se ne vrše kontinuirane kontrole koje bi obezbijedile da se što više sredstava realizuje u godini za koju su i osigurana.
4.	Iako je Jedinica za monitoring i evaluaciju u 2022. godini sačinila izvještaj i dvije informacije o monitoringu i evaluaciji određenih programa iz 2020. i 2022. godine, a imajući u vidu da je sa 31. 12. 2022. godine ostao značajan iznos nerealizovanih, a planiranih sredstava za aktivnu politiku zapošljavanja po mjerama iz perioda 2020-2022. godine za koje nije urađena evaluacija i monitoring, nije izvršena sveobuhvatna analiza i ocjena opravdanosti donesenih programa i mjera aktivne politike zapošljavanja.

5.	Federalni zavod još uvijek nije uspio potpuno integrisati JIS u svih deset kantonalnih službi. JIS je stavljen u produkcijski rad u službama za zapošljavanje USK, PK, TK, BPK, SBK i ZDK, dok se u četiri kantonalne službe (HNK, ZHK, KS i K10) sistem koristi djelimično po modulima. Moduli Šifarnici, APZ i IPZ se koriste u svim kantonalnim službama. Treba istaknuti da Federalni zavod nema zakonskih nadležnosti da primora kantonalne službe da koriste JIS u svim modulima, ali ima zakonsku obavezu da objedinjuje i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju i predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcioniranje JIS-a u ovoj oblasti.
6.	IT osoblje Federalnog zavoda još nije prošlo sve edukacije potrebne kako bi obavljalo dio poslova održavanja i razvoja JIS-a, za koje se angažuju eksterne informatičke firme, a u cilju smanjenja izdataka za navedene usluge, kao i zavisnosti od eksternih izvršilaca. Na osnovu procedure „Edukacija zaposlenika u JIT“ Federalni zavod nije prezentovao godišnji plan edukacije IT uposlenika, kao ni realizaciju plana edukacije. Isto tako nije prezentovan godišnji izvještaj o zadovoljstvu korisnika, kao ni mjere za optimizaciju zadovoljstva korisnika. S tim u vezi treba nastaviti sa jačanjem IT ljudskih resursa Federalnog zavoda za podršku JIS-u.
Nerealizovane preporuke	
1.	Radno-pravni status direktorice uskladiti s odredbama Zakona o radu i Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru FBiH.
2.	Statutom Federalnog zavoda propisati maksimalni iznos sredstava do kojeg direktor može donositi odluke bez saglasnosti Upravnog odbora, u skladu s članom 27. Zakona o ustanovama.
3.	Programe za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja implementirati na vrijeme kako bi se sredstva odobrena finansijskim planom realizovala u godini kada su i odobrena.
4.	U Finansijskom planu tekuće godine posebno planirati iznos sredstava koji se odnosi na realizaciju potpisanih ugovora iz prethodnog perioda, u cilju lakšeg praćenja realizacije planiranih aktivnosti.
5.	Propisati metodologiju sačinjavanja i formu mjesečnih izvještaja o radu koje su kantonalne službe za zapošljavanje obavezne podnositi Federalnom zavodu u skladu s članom 52. Zakona o posredovanju u zapošljavanju. ⁶
6.	Nastaviti aktivnosti u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje i ostalim nadležnim institucijama kako bi se harmonizirala osnovica za obračun doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, kao i administrativni troškovi kantonalnih službi za zapošljavanje.
7.	Intenzivirati aktivnosti na realizaciji programa/mjera aktivne politike zapošljavanja u skladu s finansijskim planom, kako bi se što više osiguranih sredstava ekonomično i efikasno realizovalo u godini za koju su osigurana, u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.
8.	U saradnji sa nadležnim institucijama poduzeti sve zakonom propisane radnje naplate potraživanja po osnovu zaključenih ugovora, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.
9.	Usaglasiti knjigovodstvena stanja iskazanih potraživanja s evidencijama banaka i poduzeti aktivnosti na naplati dospjelih, a nenaplaćenih plasmana iz perioda 2001.–2005. godine za koje je Federalni zavod snosio i rizik povrata.

⁶ Ocjenom postupanja po preporukama konstatovano je da ova preporuka nije realizovana za 2022. godinu. Federalni zavod je 2. 2. 2023. godine dostavio kantonalnim službama zapošljavanja sačinjen obrazac za mjesečno izvještavanje o radu službi, zbog čega nije ponovljena prethodno data preporuka.

10.	Nastaviti sa kvalitativnom analizom i prijedlozima za rješavanje naplate plasiranih sredstava putem kreditnih linija u skladu s „Programom dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju 2005“ i „Programom kreditnih plasmana za podršku zapošljavanju i održavanju zaposlenosti 2019. godine“.
11.	Godišnji popis ugovorenih obaveza po mjerama aktivne politike zapošljavanja (iskazanih na pozicijama aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja), i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem istih, vršiti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Nakon izvršene revizije za 2022. godinu dato je ukupno 18 preporuka, od čega su dvije nove i 16 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu (10 nerealizovanih i 6 djelimično realizovane).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U pismu menadžmentu date su dvije preporuke, od kojih je jedna implementirana do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji i jedna je djelimično implementirana.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Federalni zavod u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, rukovodstvo je odgovorno za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole s ciljem osiguranja zakonitog, transparentnog, ekonomičnog, efikasnog i efektivnog upravljanja javnim sredstvima.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁷ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁸ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.⁹ Uvidom u sačinjene interne akte i dokumente utvrdili smo da su isti usaglašeni sa zakonskim odredbama.

Statutom Federalnog zavoda iz 2016. uređena su pitanja od značaja za rad Federalnog zavoda, a naročito: pravni položaj, naziv, sjedište i pečat, djelatnost, organi i tijela, vršenje stručnih i administrativnih poslova, finansiranje i finansijsko poslovanje, javnost rada, opći akti i druga pitanja od značaja za rad.

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

⁹ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definiše internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

Federalni zavod je sačinio Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2022. godinu i u februaru ga dostavio Centralnoj harmonizacijskoj jedinici u Federalnom ministarstvu finansija. U okviru ovog izvještaja utvrđene su mjere koje se planiraju poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama (kontinuirano ažurirati registar rizika i unapređivati upravljanje rizicima, ažuriranje internih akata u skladu s novim propisima, sačinjavanje novih dokumenta u cilju uspostavljanja sistema finansijskog upravljanja i kontrole, i drugo).

Federalni zavod je sačinio mapu ključnih poslovnih procesa i Registar rizika. Izvještaj o provođenju Strategije upravljanja rizicima Federalnog zavoda, sačinjava se na godišnjem nivou, te dostavlja Upravnom odboru na usvajanje.

Federalni zavod je uspostavio i implementirao sistem finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima i aktima kojima se reguliše interna kontrola.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Federalnom ministarstvu finansija u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Organi Federalnog zavoda

U skladu s odredbama Statuta, organi i tijela Federalnog zavoda su: Upravni odbor, direktor i Savjetodavna komisija.

Nadležnosti Upravnog odbora utvrđene Statutom, između ostalog, jesu donošenje godišnjeg programa rada, finansijskog plana, usvajanje godišnjeg i periodičnih obračuna i izvještaja o radu Federalnog zavoda; općeg akta o osnovama unutrašnje organizacije i drugih općih akata u skladu sa zakonom; upravljanje sredstvima Federalnog zavoda i odlučivanje o njihovom korištenju, kao i utvrđivanje mjera aktivne politike zapošljavanja i potrebnih finansijskih sredstva. Upravni odbor imenovan je Rješenjem Vlade FBiH 1. 4. 2021. godine u sastavu: Amir Šabačkić (predsjednik) i članovi Jasna Agić, Edin Idrizović, Dženan Redžo, Krešimir Sarić, Branimir Skoko i Vitimir Čošković.

Federalnim zavodom rukovodi direktorica Helena Lončar, imenovana Rješenjem Vlade FBiH od 1. 4. 2021. godine na mandatni period od četiri godine, što joj je ujedno drugi mandat. Radno-pravni status direktorice regulisan je ugovorom o radu na neodređeno vrijeme od 1. 4. 2021. godine. Članom 3. ugovora o radu koji je važio do 1. 4. 2021. godine, kao i članom 4. novog ugovora o radu, te članom 14. Pravilnika o radu iz 2018. godine precizirano je da će imenovana po isteku mandata ostati u radnom odnosu kod Federalnog zavoda, tako što će biti raspoređena na radno mjesto pomoćnice direktora. Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu od 27. 5. 2020. godine izbrisan je stav iz člana 14. kojim je ovo regulisano. Direktorici je radno mjesto direktorice prvi angažman u Federalnom zavodu. Zakonom o radu i Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru FBiH (u daljnjem tekstu: Uredba o prijemu)¹⁰ propisano je obavezno javno oglašavanje za prijem u radni odnos. Rješenjem Federalne uprave za inspeksijske poslove od 27. 2. 2020. godine konstatovano je da prvobitnim ugovorom o radu iz 2018. godine nije bio regulisan rok trajanja ugovora niti su ispoštovane odredbe Uredbe o postupku prijema u dijelu regulisanja radnog odnosa po isteku mandata. **Međutim, u ugovorima o radu sklopljenim na neodređeno vrijeme klauzula o rasporedu po isteku mandata nije korigovana, što nije u skladu sa Zakonom o radu¹¹ i Uredbom o prijemu koja propisuje obavezno javno oglašavanje za prijem u radni odnos, imajući u vidu da je prvi radni angažman imenovane pozicija direktorice, na mandatni period od četiri godine.**

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 5/19

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16 i 89/18

Članom 27. Zakona o ustanovama¹² utvrđeno je da Upravni odbor odlučuje o korištenju sredstava preko iznosa utvrđenog pravilima ustanove. Statutom nije propisano da Upravni odbor daje saglasnost na određene odluke direktora, odnosno nije utvrđen maksimalni iznos sredstava za koje direktor može samostalno donositi odluke. Statutom je kao nadležnost Upravnog odbora definisana obaveza upravljanja sredstvima Federalnog zavoda i donošenje odluka o njihovom korištenju. Upravni odbor je 17. 6. 2019. godine donio odluku o upravljanju i odlučivanju o korištenju sredstava Federalnog zavoda u kojoj je utvrđeno da direktorica Federalnog zavoda nema nadležnost ni ovlaštenje odlučivati o upravljanju i korištenju sredstava Federalnog zavoda izvan okvira i načina utvrđenog općim i drugim aktima Federalnog zavoda i odlukom Upravnog odbora, a čije provođenje je dužna osigurati u okviru svoje nadležnosti i rukovođenja Federalnim zavodom. **Ni Statutom, niti drugim internim aktima Federalnog zavoda nije propisan maksimalni iznos sredstava do kojeg direktor može donositi odluke bez saglasnosti Upravnog odbora, u skladu s članom 27. Zakona o ustanovama.**

U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i odredbama Statuta, Federalni zavod ima obavezu formirati Savjetodavnu komisiju koja ima sedam članova (po dva predstavnika sindikata i poslodavaca, po jedan predstavnik Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog zavoda i Privredne komore FBiH). Nadležnosti Savjetodavne komisije su: mišljenje u vezi razmatranja politike zapošljavanja i socijalnog osiguranja i preporuke u vezi s programom zapošljavanja Federalnog zavoda koji usvajaju nadležni organi u Federaciji BiH; preporuke u vezi s programom rada Federalnog zavoda na koji saglasnost daje Vlada FBiH i mišljenje na rad Federalnog zavoda i preporuke u vezi s poboljšanjem rada.

S obzirom da nije delegiran dovoljan broj članova Savjetodavne komisije iz reda poslodavaca (dva člana), Federalni zavod je u ranijem periodu uputio zahtjev za dobivanje instrukcija od Federalnog ministarstva za rad i socijalnu politiku, kako formirati Savjetodavnu komisiju koja treba imati sedam članova, a da nisu delegirani svi predstavnici u utvrđenom broju. Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: FMRIŠP) je 20. 12. 2021. godine dalo mišljenje da Upravni odbor hitno formira Savjetodavnu komisiju, zbog važnosti i neodloženosti obavljanja poslova iz nadležnosti Savjetodavne komisije. Naveli su ako postoje poteškoće zbog nedovoljnog broja delegiranih predstavnika, da se Savjetodavna komisija može formirati ako je delegirana najmanje natpolovična većina od ukupnog broja članova. Upravni odbor je 12. 7. 2022. godine donio Odluku o formiranju Savjetodavne komisije, u sastavu od pet članova, na period od četiri godine. U sastavu Savjetodavne komisije su po jedan predstavnik iz FMRIŠP, Privredne/Gospodarske komore FBiH i Federalnog zavoda i dva predstavnika ispred Sindikata, dok predstavnika iz reda poslodavaca nema u sastavu Savjetodavne komisije.

Savjetodavna komisija je održala prvu sjednicu 26. 9. 2022. godine na kojoj je razmatran Poslovnik o radu Savjetodavne komisije, izvršen izbor predsjednika i zamjenika predsjednika Savjetodavne komisije i utvrđen plan rada ove komisije. Nisu nam prezentirane dalje aktivnosti u radu Savjetodavne komisije.

Preporuke:

- **radno-pravni status direktorice nakon isteka mandata uskladiti s odredbama Zakona o radu i Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru FBiH;**
- **Statutom Federalnog zavoda propisati maksimalni iznos sredstava do kojeg direktor može donositi odluke bez saglasnosti Upravnog odbora, u skladu s članom 27. Zakona o ustanovama.**

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavu jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH¹³ (u daljnjem tekstu: Pravilnik), Federalni zavod je uspostavio Jedinicu za internu reviziju.

¹² „Sl. glasnik Republike BiH“ br. 6/92

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sistematizovana su tri radna mjesta: rukovodilac Jedinice za internu reviziju i dva interna revizora, a popunjeno je mjesto rukovodioca. S obzirom na to da su Zakonom o internoj reviziji u FBiH utvrđene odgovornosti rukovodioca Jedinice i internog revizora, **interna revizija uspostavljena na ovaj način (zaposlen samo rukovodilac), osim što nije u skladu sa Zakonom i Pravilnikom, nedovoljna je da bi njena funkcija bila operativna u potpunosti i dala puni doprinos boljem i efikasnijem poslovanju.**

Sačinjeni su i odobreni Pravilnik o radu jedinice za internu reviziju, Strateški plan interne revizije 2022-2024. godine i Godišnji plan rada za 2022. godinu. Godišnjim planom za 2022. planirano je obavljanje sljedećih revizija: Revizija „Analiza upravljanja ugovorima“; Revizija „Analiza kontrola za Programe Federalnog zavoda u aplikaciji aktivne politike zapošljavanja“; Revizija „Obračuna nedostajućih sredstava za materijalno- socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba“; Revizija „Upravljanja imovinom informacionih tehnologija“; Savjetodavni angažman (angažman procjene i podrške); Revizija po nalogu direktorice i naknadna revizija (provjera postupanja datih preporuka po prethodnim revizijama).

Prema Godišnjem izvještaju interne revizije za 2022. godinu, provedene su sve planirane revizije, izuzev Revizije po nalogu direktorice i naknadne revizije, iako je obaveza za njihovo provođenje u roku od šest mjeseci (provjera postupanja datih preporuka po prethodnim revizijama).

U sačinjenim revizorskim izvještajima za 2022. godinu konstatovan je zadovoljavajući sistem internih kontrola, uz manje značajne nedostatke.

Prema Godišnjem izvještaju interne revizije za 2022. godinu, u okviru izvršenih revizija dato je devet preporuka, od čega je šest realizovano, a za tri preporuke nije istekao rok za provođenje.

Ne možemo potvrditi da je Federalni zavod uspostavio internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, u dijelu popunjavanja adekvatnog broja zaposlenih.

Preporuka:

- **uspostaviti funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.**

Prevenција korupcije

Vlada FBiH je u septembru 2016. godine donijela Strategiju i Akcioni plan za borbu protiv korupcije u skladu s kojima je Federalni zavod u decembru 2018. godine sačinio Akcioni plan za borbu protiv korupcije i Plan integriteta. U okviru Plana integriteta definisane su potencijalne rizične specifične i opće oblasti djelovanja Federalnog zavoda. Za ove oblasti analizirane su potencijalne rizične aktivnosti s aspekta vjerovatnoće i uticaja, te su kao dio Plana integriteta, izrađene mjere i preporuke za unapređenje integriteta Federalnog zavoda. **Nakon što je Vlada FBiH u novembru 2021. godine usvojila Akcioni plan za borbu protiv korupcije za period od 2021. do donošenja nove strategije za borbu protiv korupcije u FBiH, Federalni zavod je bio u obavezi da u roku od šest mjeseci od usvajanja ovog Akcionog plana izvrši ažuriranje Plana integriteta, što nije učinjeno do okončanja revizije.**

Na osnovu provedenih aktivnosti u 2022. godini, Federalni zavod je sačinio Izvještaj o provođenju Plana integriteta u 2022. godini i dostavio ga 16. 3. 2023. godine Antikorupcijskom timu Vlade FBiH.

Preporuka:

- **ažurirati Plan integriteta u skladu s Akcionim planom za borbu protiv korupcije za period od 2021. do donošenja nove strategije za borbu protiv korupcije u FBiH.**

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI

Zakonom o posredovanju u zapošljavanju utvrđene su nadležnosti Federalnog zavoda. U skladu s odredbama tog Zakona, između ostalog, Federalni zavod je nadležan da:

- prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih lica;
- prati i osigurava provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti rada i zapošljavanja na teritoriji Federacije i o tome obavještava nadležna tijela Federacije;
- upravlja sredstvima za osiguranje materijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti;
- prati, usklađuje i koordinira rad službi za provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba iz nadležnosti Federacije;
- prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja invalidnih lica i njihove profesionalne rehabilitacije i osigurava ispunjavanje uslova za njihovo zapošljavanje u saradnji sa službama;
- pruža pomoć u realizovanju programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije za nezaposlena lica i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima;
- objedinjuje i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju i predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcionisanje jedinstvenog informacionog sistema u ovoj oblasti;
- prati provođenje međunarodnih ugovora i sporazuma iz oblasti rada i zapošljavanja koji se odnose na Federaciju;
- predstavlja službe u odnosima s organima i službama BiH, Federacije i Republike Srpske;
- odobrava zapošljavanje stranih državljana i lica bez državljanstva na prijedlog službe;
- prati i poduzima mjere za stvaranje uslova za povratak građana Federacije sa privremenog rada u inostranstvu i njihovo radno angažovanje i dr.

Federalni zavod, u skladu s članom 6. Statuta, predlaže mjere, donosi programe za unapređenje zapošljavanja i samozapošljavanja i u saradnji sa službama i kantonalnim organima nadležnim za rad i zapošljavanje realizuje usvojene mjere i programe.

Iako je procedura usvajanja Finansijskog plana završena u januaru 2022. godine, Federalni zavod do kraja 2022. nije uspio realizovati planirana sredstva za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja i zajedničkih projekata s drugim organizacijama i institucijama u iznosu od 67.728.858 KM, što je posljedica samog načina rada u postupku dodjele poticajnih sredstava i nekontinuirane kontrole dostavljene dokumentacije od poslodavaca kod službi. Utvrđeno je da je od ukupno planiranih 109.113.814 KM (uključujući uvećanje za 6.500.000 KM na osnovu preraspodjele) za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja i zajedničkih projekata s drugim organizacijama i institucijama u 2022. godini realizovano samo 41.384.956 KM ili 38%, od čega 23.117.493 KM na osnovu objavljenih programa iz prethodnih godina (2018-2021), a ostatak od 18.267.463 KM na osnovu programa objavljenih 2022. godine. Posebno naglašavamo da su u 2022. godinu prenesene ugovorene nerealizovane obaveze za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u iznosu od 38.827.900 KM, dok su slobodna raspoloživa sredstva na računima Federalnog zavoda iznosila 46.968.865 KM. Navedeno više dobija na važnosti ako se uzme u obzir činjenica da je prosječan broj nezaposlenih tokom 2022. godine iznosio 289.912 (na 31. 12. 2022. godine na evidencijama službi za zapošljavanje bilo je registrovano 285.158 KM nezaposlenih).

U toku revizije konstatovali smo da Federalni zavod i službe nisu osigurale poštovanje odredbi zaključenih ugovora sa korisnicima sredstava u dijelu rokova dostavljanja obavijesti o uplaćenim doprinosima za sufinansirane osobe i druge dokumentacije za pravdanje sredstava. Shodno zaključenim ugovorima, nisu poduzimane aktivnosti raskida ugovora u slučaju neizvršavanja obaveza poslodavca. Navedeno je za posljedicu imalo neefikasno korištenje raspoloživih sredstava, stvaranje značajnog iznosa obaveza za nerealizovane ugovore, kao i smanjenje očekivanih efekata podsticajnih mjera na smanjenje stope nezaposlenosti.

Realizacija ovih programa detaljnije je pojašnjena pod tačkom 7.1.2.3.2 Izvještaja, gdje smo ih opisali i dali odgovarajuće preporuke.

Članom 53. Zakona o posredovanju u zapošljavanju, Federalni zavod ima ovlasti provoditi ocjenjivanje poslovanja službi za zapošljavanje. Federalni zavod tokom 2022. godine, kao i u ranijem periodu, nije provodio direktno ocjenjivanje poslovanja službi budući da su one samostalni pravni subjekti registrovani od svojih nadležnih kantonalnih vlada. Naime, prema Zakonu o posredovanju u zapošljavanju, Federalni zavod ima obavezu da iz svojih 30% doznačenih sredstava po osnovu uplate doprinosa za nezaposlenost doznačava službama nedostajuća sredstva za materijalno-socijalnu sigurnost, ukoliko službe ne mogu podmiriti administrativne troškove iz svojih 70% ostvarenih prihoda za nezaposlenost. Ocjenjivanje rada službi vrši se u dijelu koji se odnosi na odobravanja i isplate sredstava za materijalno-socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba, u skladu s Odlukom o modelu kriterija za utvrđivanje nedostajućih sredstava za ostvarivanje materijalno-socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i za pokrivanje administrativnih troškova službi. Članom 49. Zakona o posredovanju je propisano: „ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju službama nedovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova u nastupajućem mjesecu, službe za zapošljavanje podnose zahtjev Federalnom zavodu za dodjelu nedostajućih sredstava, koji tražena sredstva dodjeljuje službama, uz odobrenje resornog federalnog ministarstva“. Prilikom podnošenja mjesečnih zahtjeva Federalnom zavodu za nedostajuća sredstva, službe uz zahtjev dostavljaju mjesečne izvještaje o radu koji obuhvataju ostvarene prihode i rashode. Službe koje nemaju potrebu za nedostajućim sredstvima, mjesečno Federalnom zavodu dostavljaju samo informaciju o ostvarenim prihodima. Osim navedenog, službe kvartalno dostavljaju Federalnom zavodu periodične izvještaje, a Federalni zavod vrši analizu finansijskog izvršenja prihoda i rashoda službi, kvartalno i godišnje, i dostavlja izvještaj finansijskog izvršenja prihoda i rashoda po službama FMRIŠP. Skrećemo pažnju da Zakonom o posredovanju u zapošljavanju, kao ni bilo kojim drugim aktom, nije propisana metodologija sačinjavanja i forma mjesečnih izvještaja o radu, koje su službe obavezne podnositi Federalnom zavodu u skladu s članom 52. ovog Zakona.

U vezi s navedenim, Federalni zavod je 2. 2. 2023. godine dostavio kantonalnim službama zapošljavanja sačinjen obrazac za mjesečno izvještavanje o radu službi za zapošljavanje koji sadrži podatke o: materijalno-socijalnoj sigurnosti (zahtjevi za nedostajućim sredstvima, pravdanje doznačenih sredstava...), aktivnoj politici zapošljavanja (realizacija u skladu sa odredbama programa...), potrebi raskidanja ugovora (ugovori za koje je potrebno pokrenuti raskid, razlozi raskida...), posredovanju i pripremi za zapošljavanje (individualni plan zapošljavanja...). Naime, kantonalne službe su dostavile Federalnom zavodu navedene mjesečne izvještaje o radu za januar 2023. godine.

Članom 54. Zakona o posredovanju u zapošljavanju utvrđeno je da FMRIŠP vrši nadzor nad zakonitošću rada Federalnog zavoda, kao i nadzor nad zakonitošću rada službi i privatnih agencija, u pogledu primjene ovog zakona i međunarodnih sporazuma. FMRIŠP je od Federalnog zavoda 10. 10. 2022. godine zatražio sljedeće informacije: realizacija ili tok realizacije nerealizovanih preporuka Ureda za reviziju institucija u FBiH, datih u Izvještaju o finansijskoj reviziji Federalnog zavoda za 2021. godinu, a posebno datih u dijelu koji se odnosi na programe za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja i njihovog implementiranja na vrijeme; preispitivanje mjera aktivne politike zapošljavanja i izvršavanje analize i ocjene opravdanosti donesenih programa i druge informacije. Također, tražene su informacije o ukupnom utrošku sredstava za uspostavu i implementaciju Jedininstvenog informacionog sistema i statusu istog; monitoringu korisnika sredstava Fonda za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom iz dijela sredstava Federalnog zavoda i mogućnosti naplate dospjelih i nenaplaćenih kreditnih plasmana Federalnog zavoda. Pored traženih navedenih informacija, nadležno ministarstvo je tražilo i podatke o: ukupnom broju osoba u FBiH koje su zaposlene po programima sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja provedenim od strane Federalnog zavoda i kantonalnih službi pojedinačno za 2019, 2020, 2021. godine i za period od januara do septembra 2022. godine; ukupnom iznosu utrošenih sredstava za realizaciju programa u okviru aktivne politike zapošljavanja za 2019, 2020, 2021. godinu i period od januara do septembra 2022. godine, kao i o ukupnom broju osoba koje su ostale u radnom odnosu nakon isteka ugovora o sufinansiranju. Tražene podatke Federalni zavod dostavio je 28. 11. 2022. godine.

6. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

6.1 Izrada i donošenje finansijskog plana i plana poslovanja

Plan rada Federalnog zavoda za period 2022-2024. godine i Godišnji plan rada za 2022. Upravni odbor je usvojio 5. 10. 2021. godine. Na Program rada za 2022. godinu Vlada FBiH dala je saglasnost 18. 11. 2021. godine, koji je prethodno usvojio Upravni odbor 5. 1. 2022. godine. Predstavnički dom (24. 1. 2022. godine) i Dom naroda (27. 1. 2022. godine) usvojili su Finansijski plan za 2022. godinu u iznosu od 125.706.257 KM, procjene plana za 2023. i 2024. godinu u iznosima od 110.485.000 KM i 107.040.260 KM, i Odluku o izvršavanju Finansijskog plana Federalnog zavoda za 2022. godinu. Procedura izrade i dostavljanja plana provedena je u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Prenesena sredstva za 2022. godinu utvrđena su u iznosu od 73.660.000 KM, a njima je osigurano finansiranje nastavka realizacije mjera aktivnih politika zapošljavanja i projekata ugovorenih u prethodnim godinama, odnosno izmirivanje obaveza koje dospijevaju u 2022. godini. Prema procjeni, obaveze koje će dospjeti u 2022. godini, a odnose se na ugovore o sufinansiranju zapošljavanja i realizaciju zajedničkih projekata s drugim institucijama iz prethodnih godina iznose ukupno 34.442.699 KM. Preostali iznos sredstava će se po dospijeću koristiti za izmirenje obaveza u skladu sa prioritetima. **Smatramo važnim istaći da je iznos sredstava po potpisanim ugovorima iz prethodnog perioda planiran u zbirnom iznosu, što otežava praćenje njihove realizacije. U Finansijskom planu za 2023. godinu i procjenama plana za 2024. i 2025. godinu Federalni zavod je planirao ukupne prenesene obaveze iz prethodnih godina, koje dospijevaju u 2023, po mjerama aktivne politike zapošljavanja na način da je planirao ukupna sredstva za obaveze po mjerama iz 2019, 2020, 2021. i 2022. godine, ali bez pregleda obaveza po pojedinačnim mjerama.**

Finansijskim planom za 2022. godinu planirana su ukupna sredstva za realizaciju aktivne politike zapošljavanja (programi sufinansiranja zapošljavanja, samozapošljavanja i pripreme za rad) u iznosu 94.613.814 KM, s tim da je prvom internom preraspodjelom sredstava ovaj iznos uvećan za 6.500.000 KM, tako da je za 2022. godinu za aktivnu politiku zapošljavanja po ovim programima planirano ukupno 101.113.814 KM. Za zajedničke projekte s drugim organizacijama i institucijama u finansijskom planu 2022. godine planirana su sredstva u iznosu 8.000.000 KM, od čega se 3.942.699 KM odnosi na prenesene obaveze iz prethodnih godina a koje dospijevaju u 2022. godini i 4.057.301 KM se odnosi na projekte iz 2022. godine.

Upravni odbor je u toku 2022. godine donio dvije odluke o preraspodjeli sredstava u ukupnom iznosu od 7.305.680 KM, na koje je federalni ministar rada i socijalne politike dao saglasnosti, koje nisu uticale na ukupno odobrena sredstava u Finansijskom planu za 2022. godinu.

Preporuka:

- *u Finansijskom planu tekuće godine posebno planirati iznos sredstava koji se odnosi na realizaciju potpisanih ugovora iz prethodnog perioda, u cilju lakšeg praćenja realizacije planiranih aktivnosti.*

6.2 Izvještavanje

Upravni odbor je 27. 2. 2023. godine usvojio Izvještaj o izvršenju Finansijskog plana Federalnog zavoda za 2022. godinu, u kojem je konstatovano ostvarenje prihoda i primitaka u iznosu od 65.130.878 KM i rashoda i izdataka u iznosu od 51.653.352 KM, te je ostvaren suficit tekućeg poslovanja u iznosu od 13.477.526 KM.

Struktura izvršenja u odnosu na usvojeni Finansijski plan za 2022. godinu data je u tabeli:

u KM

Red. br.	Opis	Plan za 2022. godinu	Izvršenje za 2022. godinu	Indeks
1	2	3	4	$5 = 4 / 3 * 100$
A	UKUPNA SREDSTVA (I + II + III)	125.706.257	137.469.200	109
A1	Raspoloživa sredstva prihoda i primitaka	125.256.257	137.102.910	109
A2	Prihodi i primici rezervisani za uvećanje depozita kod Razvojne banke FBiH	450.000	366.290	81
I	Prihodi	51.646.257	64.810.994	125
1.	Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti (30 %)	46.619.014	60.792.725	130
2.	Prihodi rezervisani za uvećanje depozita kod Razvojne banke FBiH	50.000	46.406	93
3.	Prihodi od kamata na depozit, ostalih kamata, radnih dozvola i drugih neplaniranih uplata	400.000	224.553	56
4.	Grant Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za realizaciju Projekta podrške zapošljavanju finansiranog iz kredita Svjetske banke	4.107.243	3.520.494	86
5.	Grant Vijeća ministara BiH i Federalno ministarstvo rada i socijalne politike za rješavanje problema Roma u oblasti zapošljavanja	470.000	226.816	48
II	Kapitalni primici	400.000	319.884	80
6.	Priliv otplata glavnice kredita za podsticaj zapošljavanju rezervisan za uvećanje depozita kod RB FBiH (evidenciono)	400.000	319.884	80
III	Prenesena sredstva	73.660.000	72.338.322	98
	UKUPNA SREDSTVA (IV + V + VI)	117.920.482	131.645.473	
B	RASHODI I IZDACI (IV + V)	125.706.257	51.124.829	41
B1	Ukupni tekući rashodi i kapitalni izdaci koji se finansiraju iz raspoloživih sredstava	125.256.257	51.124.829	41
B2	Ukupni tekući rashodi i kapitalni izdaci koji se finansiraju iz sredstava namjenskog depozita kod RB FBiH	450.000	528.523	117
IV	Tekući rashodi	125.046.267	50.902.614	41
1.	Bruto plaće i naknade i doprinosi na teret poslodavca	3.237.000	3.128.535	97
2.	Naknade zaposlenih	419.350	368.917	88
2.	Izdaci za materijal i usluge	1.997.775	1.590.927	80
2.1.	Od čega izdaci za bankarske usluge koje se finansiraju iz namjenskog depozita kod RB FBiH	190.000	140.690	74
2.2.	Od čega troškovi sudskih sporova koji se finansiraju iz namjenskog depozita kod RB FBiH i iz raspoloživih sredstava	75.000	21.543	31
3.	Tekući grantovi	119.392.142	45.814.235	38
V	Kapitalni izdaci	659.990	750.738	114
4.	Nabavka opreme	52.290	47.171	90
5.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	417.700	337.277	81
6.	Uvećanje stanja sredstava namjenskog depozita kod RB FBiH po osnovu primljenih otplata kredita za podsticaj zapošljavanju i pozajmljivanje boračkoj populaciji iz sredstava podračuna namjenskog depozita kod RB FBiH izdvojenog za borce (evidenciono)	190.000	366.290	193
VI	PRIHODI I PRIMICI – RASHODI I IZDACI 2021. god. (I + II - IV - V)	- 73.660.000	13.477.526	0

Kao što se može vidjeti u tabeli, iskazani suficit je najvećim dijelom posljedica značajno manjeg izvršenja tekućih transfera u odnosu na Plan, odnosno neprovođenja planiranih mjera aktivne politike zapošljavanja u planiranom obimu.

Federalni zavod je sačinio Izvještaj o radu za 2022. godinu koji je dostavljen Upravnom odboru na usvajanje. Do okončanja revizije ovaj Izvještaj nije razmatran.

Objedinjene finansijske planove službi za 2022. godinu Federalni zavod je dostavio FMRIŠP-u 17. 5. 2022. godine.

Iako je procedura usvajanja Finansijskog plana završena u januaru 2022. godine, Federalni zavod do kraja 2022. godine nije uspio realizovati planirana sredstva za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja i zajedničkih projekata s drugim organizacijama i institucijama u iznosu od 67.728.858 KM, što je posljedica samog načina rada u postupku dodjele poticajnih sredstava i nekontinuirane kontrole dostavljene dokumentacije od poslodavaca kod službi, što smo detaljnije objasnili pod tačkom 7.1.2.3.2 Izvještaja.

Preporuka:

- *programe za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja implementirati na vrijeme kako bi se sredstva odobrena finansijskim planom realizovala u godini kada su i odobrena.*

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Federalni zavod je sačinio Godišnje finansijske izvještaje za 2022. godinu i dostavio ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Upravni odbor je usvojio finansijske izvještaje za 2022. godinu 27. 2. 2023. godine.

Bilješke uz finansijske izvještaje ne sadrže obrazloženje izvršenja finansijskog plana s osvrtom na odstupanja ostvarenih od planiranih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka; opću privrednu situaciju u izvještajnom periodu; analizu troškova zaposlenih; kao ni zaključak. Bilješke uz finansijske izvještaje (tekstualni dio) ne sadrže sve podatke i informacije u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *Bilješke uz finansijske izvještaje sačinjavati u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.*

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1 Prihodi i primici

U godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su prihodi u iznosu od 64.810.994 KM i primici u iznosu od 319.884 KM.

Strukturu prihoda čine: prihodi od poreza (60.792.725 KM), neporezni prihodi (270.959 KM) i primljeni transferi i donacije (3.747.310 KM).

7.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od doprinosa iskazani su u iznosu od 60.792.725 KM, a odnose se na doprinose za nezaposlenost koji se uplaćuju po stopi propisanoj Zakonom o doprinosima,¹⁴ u visini 2% na bruto plate i usmjeravaju se u iznosu od 30% na depozitni račun Federalnog zavoda i 70% na depozitne račune kantonalnih službi za zapošljavanje, u skladu s odredbama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba. Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da se vrši uplata doprinosa na depozitni račun Federalnog zavoda otvoren kod poslovne banke, koji se svakodnevno prazni na transakcijski račun Federalnog zavoda.

¹⁴ „Sl. novine FBiH“ broj 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 01/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99, 19 i 4/21

7.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani u ukupnom iznosu od 270.959 KM, najvećim dijelom odnose se na ostale povrate u iznosu od 145.679 KM (primici od troškova uplate po postupcima prinudne naplate, povrat sredstava po osnovu aktivne politike zapošljavanja) i ostale prihode po osnovu pružanja usluga građanima (radne dozvole) u iznosu 123.697 KM.

7.1.1.3 Primiti transferi i donacije

Prihodi od grantova i donacija iskazani su u iznosu od 3.747.310 KM, a odnose se na grant od FMRiSP-a za realizaciju Projekta podrške zapošljavanju (u daljnjem tekstu: Projekt) koji se finansira iz kredita Svjetske banke u iznosu od 3.520.494 KM i na prihodovanje grantova za zapošljavanje Roma primitih od Vijeća ministara BiH i FMRiSP-a 226.816 KM.

U nadležnosti FMRiSP-a je implementacija Projekta, u ukupnom iznosu od 98.378.249 KM, od čega se 56.719.070 KM finansira iz kreditnih sredstava Svjetske banke (WB) i 41.659.179 KM kao učešće budžeta svih nivoa FBiH. Implementacija Projekta definisana je Sporazumom o finansiranju između BiH i Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD), zaključenim 3. 5. 2017. godine, kao i Supsidijarnim sporazumom za Federaciju BiH, potpisanim između BiH i FBiH.

Rok za implementaciju projekta je bio 1. 10. 2021. godine, do kada su se trebale završiti sve planirane aktivnosti. Na zahtjev Federalnog zavoda, a zbog situacije izazvane pandemijom COVID-19 koja je dovela do privremene obustave realizacije mjera aktivnih politika zapošljavanja u 2020. godini, FMRiSP je 12. 6. 2020. godine uputio Federalnom ministarstvu finansija zahtjev za prolongiranje roka zatvaranja Projekta. U skladu sa zahtjevom, u okviru postojećih finansijskih sredstava datum zatvaranja projekta bi se pomjerio za 12 mjeseci, tj. do 1. 10. 2022. godine, ali je konačan rok za implementaciju Projekta prolongiran do 1. 4. 2022. godine. Do okončanja revizije nije produžen rok za završetak Projekta.

Projekt se sastoji iz dvije komponente, i to: (1) Podrška za promociju zapošljavanja i (2) Podrška za sisteme upravljanja, monitoring i komunikaciju. U samom Projektu definisani su indikatori (postignuti rezultati) koji su vezani za isplatu sredstva u periodu 2018-2021. godine.

Sredstva su doznačavana Federalnom zavodu tokom 2019, 2020. i 2021. godine za realizovane aktivnosti (indikatore).

Povlačenje kreditnih sredstava i njihovo doznačavanje Federalnom zavodu izvršeno je po odobrenom izvještaju Svjetske banke, na osnovu izvještaja o realizovanim aktivnostima i nalazima monitoringa.

Sa 31. 12. 2022. godine na račun Federalnog zavoda po ovom Projektu uplaćeno je 3.520.494 KM za realizovane aktivnosti: indikator 1.8 „6.000 zaposlenih mladih“ 1.564.664 KM i indikator 1.9 „15.000 zaposlenih teže zapošljivih“ 1.955.830 KM. Iako je Federalni zavod ispunio sve neophodne uslove za doznačavanje sredstava za indikator 3.5. „Uspješno uparivanje uvećano za 15% u odnosu 2017. godinu“ (1.955.830 KM) i indikator 4.3. „On-line portal s objavljenim trendovima na tržištu rada/on-line portal u upotrebi“ (2.151.413 KM), sredstva su uplaćena na račun Federalnog zavoda tek 4. 1. 2023. godine.

Prema zaključenom Memorandumu o razumijevanju i implementaciji Akcionog plana Bosne i Hercegovine za rješavanje problema Roma u oblasti zapošljavanja za 2020. godinu, zaključenog 14. 12. 2020. godine između Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Federalnog zavoda, u 2022. godini oprihodovano je 226.816 KM sa razgraničenih prihoda za namjenska sredstva.

7.1.1.4 Primici od finansijske imovine

Kapitalni primici su iskazani u iznosu od 319.884 KM, a odnose se na primljena sredstva po osnovu otpлата glavnica od pozajmljivanja Federalnog zavoda putem komisionih kredita i rezervisani su za uvećanje depozita kod Razvojne banke FBiH.

7.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su rashodi i izdaci u ukupnom iznosu od 51.653.352 KM, što u odnosu na planirana sredstva u iznosu od 125.706.257 KM predstavlja izvršenje od 41%, odnosno realizovani su manje za 74.052.905 KM. Najznačajnija odstupanja planiranih i realiziranih sredstava odnose se na realizaciju tekućih transfera za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja (67.728.858 KM).

Strukturu rashoda i izdataka čine: tekući transferi (45.814.235 KM), bruto plaće i naknade troškova zaposlenih (3.497.453 KM), izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (1.590.927 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (384.448 KM) i izdaci za finansijsku imovinu (366.290 KM).

7.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće i naknade zaposlenih iskazane su u iznosu od 3.497.453 KM, što je u odnosu na plan manje za 158.898 KM ili 4%. Strukturu ovih troškova čine bruto plaće i naknade plaća (2.826.858 KM), naknade troškova zaposlenih (368.917 KM) i doprinosi poslodavca (301.678 KM).

Obračun i isplata plata i naknada troškova zaposlenih vrše se u skladu s Pravilnikom o radu. Ovim Pravilnikom utvrđena je osnovica za obračun plaće u visini od 60% prosječno isplaćene mjesečne neto plaće po zaposlenom ostvarene u Federaciji BiH za prethodna tri mjeseca prema posljednjim objavljenim statističkim podacima. Osnovna plaća se množi sa pripadajućim koeficijentom utvrđenim Pravilnikom o radu koji su se, grupisani prema platnim razredima, kretali u rasponu od 2,2 do 7,5.

Najviša neto isplaćena plaća u 2022. godini iznosila je 4.540 KM, najniža neto plaća 1.269 KM, a prosječna neto plaća je iznosila 2.451 KM.

Pravilnikom o radu definisano je da radno vrijeme Federalnog zavoda traje 40 sati sedmično, raspoređeno u pet radnih dana, te da zaposlenici imaju pravo na odmor u toku radnog dana u trajanju od 30 minuta, koji se ne smatra vremenom provedenim na radu. Direktorica Federalnog zavoda donijela je Odluku o načinu rada od 2. 6. 2022. godine, kojom je utvrđeno klizno radno vrijeme s mogućnošću dolaska u periodu od 7⁰⁰ sati do 8⁰⁰ sati, i odlaska sa posla od 15³⁰ sati do 16³⁰ sati (npr. dolazak na posao u 7⁰⁰ sati, a odlazak u 15³⁰ sati).

Revidirali smo obračun i isplate plaće i naknada troškova za mart, septembar i decembar 2022. godine, u kojima nisu utvrđene nepravilnosti.

Naknade troškova zaposlenih iskazane u iznosu od 368.917 KM, odnose se na: naknadu za topli obrok (121.150 KM), jubilarne nagrade (95.504 KM), naknadu za prevoz na posao i s posla (49.147 KM), otpremnine zbog odlaska u penziju (34.323 KM), regres za godišnji odmor (30.748 KM), pomoć u slučaju smrti (20.792 KM), naknadu za smještaj (7.188 KM), pomoć u slučaju bolesti (6.465 KM) i naknadu za odvojeni život (3.600 KM).

Obračun i isplata naknada za topli obrok izvršena je u visini 1% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku. Naknada za topli obrok iskazana je u iznosu od 121.150 KM.

Troškovi za prevoz s posla i na posao iskazani su u iznosu od 49.147 KM. Isplata ovih naknada regulisana je Pravilnikom o radu kojim je propisano da zaposleniku pripada mjesečna novčana naknada u visini mjesečne karte u javnom saobraćaju pod uslovom da je mjesto stanovanja od mjesta rada udaljeno više od jednog kilometra, a maksimalno 70 km, s tim što se naknada za troškove prevoza isplaćuje na osnovu stvarnog broja dolazaka na posao i odlazaka s posla.

Također, u skladu s navedenim Pravilnikom, zaposleniku čije je mjesto prebivališta udaljeno više od 70 km od sjedišta Federalnog zavoda isplaćuje se naknada troškova prevoza za dane sedmičnog odmora (vikend karta), državnih praznika i neradnih dana, do visine cijene korištenja karte prevoza na relaciji mjesto rada – mjesto prebivališta. Vikend karta i naknada za prevoz s posla i na posao se ne isključuju.

Jubilarne nagrade obračunate su i isplaćene u ukupnom iznosu od 95.503 KM, od čega se najznačajniji iznos od 63.720 KM (po 1.080 KM za 59 zaposlenika) odnosi na isplatu jednokratne pomoći po Odluci direktorice od 22. 11. 2022. godine, a po osnovu Uredbe o pomoći stanovništvu usljed rasta indeksa potrošačkih cijena Vlade FBiH od 7. 7. 2022. godine. Sredstva za isplatu jednokratne pomoći zaposlenicima su obezbijeđena Odlukom o drugoj preraspodjeli za 2022. godinu, koju je Upravni odbor donio 16. 11. 2022. godine. Pored toga, Odlukom o isplati jednokratnih naknada povodom obilježavanja praznika od 12. 12. 2022. godine, isplaćena su sredstva u ukupnom iznosu od 19.800 KM (po 330 KM za 60 zaposlenika).

Naknada za regres za 2022. godinu iznosila je 30.748 KM za 60 zaposlenika. Zaključkom sa sastanka stručnog kolegija Federalnog zavoda od 3. 2. 2022. godine odobrena je isplata neoporezivog iznosa regresa u visini 50% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku. Isplata je odobrena Odlukom direktorice od 8. 2. 2022. godine.

Naknade troškova smještaja zaposlenih iskazane su u iznosu od 7.188 KM i odnose se na isplate direktorici Federalnog zavoda u skladu s Pravilnikom o radu kojim je utvrđeno da direktoru čije je mjesto prebivališta udaljeno više od 70 kilometara od sjedišta institucije u kojoj je zaposlen pripada pravo na naknadu troškova smještaja u visini od 599 KM mjesečno, ukoliko nema osiguran službeni smještaj, a ukoliko je službeni smještaj osiguran direktor ima pravo na naknadu u visini 299 KM mjesečno.

Naknada za odvojeni život iskazana je u iznosu od 3.600 KM. Naime, u skladu s Rješenjem koje je direktorica Federalnog zavoda donijela 13. 11. 2018. godine i Pravilnikom o radu direktorici se isplaćuje naknada za odvojeni život u mjesečnom iznosu od 599 KM.

Naknada za odvojeni život od porodice i naknada za smještaj imaju tretman oporezivog dohotka od nesamostalne djelatnosti, te su obračunati i uplaćeni pripadajući porezi i doprinosi u skladu s Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.¹⁵

7.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 1.590.927 KM, što je u odnosu na planirani iznos manje za 406.848 KM ili 20,37%. U strukturi ovih izdataka najznačajniji su: izdaci za ugovorene i druge posebne usluge (1.174.080 KM), izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa (158.937 KM), izdaci za tekuće održavanje (92.442 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (48.544 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (40.124 KM), izdaci za energiju (37.108 KM) i putni troškovi (25.458 KM).

Izdaci za ugovorene i druge posebne usluge iskazani su u iznosu od 1.174.080 KM, a najvećim dijelom odnose se na stručne usluge u iznosu od 920.794 KM, izdatke za druge samostalne djelatnosti i povremeni samostalni rad od 115.034 KM, troškove spora od 21.543 KM, izdatke za usluge reprezentacije od 19.514 KM, izdatke za informisanje od 18.124 KM i stručno obrazovanje u iznosu od 12.774 KM.

U okviru stručnih usluga u iznosu od 920.794 KM, najznačajniji su izdaci za hardverske i softverske usluge (910.676 KM). Izdaci za hardverske i softverske usluge najvećim se dijelom odnose na: usluge održavanja Oracle softverskih licenci Jedinog informacionog sistema (u daljnjem tekstu: JIS) (355.953 KM), usluge održavanja hardvera JIS-a (194.711 KM) i usluge održavanja aplikacije JIS-a (148.245 KM).

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21 i 77/21

U strukturi izdataka za druge samostalne djelatnosti i povremeni samostalni rad najznačajniji su **izdaci za rad Upravnog odbora** iskazani u neto iznosu od 86.054 KM za 21 održanu sjednicu u 2022. godini (telefonske + redovne). Visina neto naknada za rad Upravnog odbora utvrđena je Statutom Federalnog zavoda, i to članovima u visini prosječne plaće FBiH za prethodnu godinu (956 KM), a predsjedniku 20% više u odnosu na iznos naknade članovima (1.147 KM). Isplata naknada se vršila na osnovu pojedinačnih Odluka direktorice, uz obrazloženje da li su predsjednik i svi članovi prisustvovali sjednici Upravnog odbora za period za koji se naknada isplaćuje. Pored mjesečne naknade, predsjedniku i članovima Upravnog odbora isplaćene su i naknade za materijalne troškove (putne troškove) u ukupnom iznosu od 6.251 KM.

Izdaci za bankarske usluge i platni promet iskazani su u ukupnom iznosu od 158.937 KM, od čega se iznos od 142.821 KM odnosi na troškove po osnovu plaćanja komisionim bankama.

Revizijom izdataka za materijal, sitan inventar i usluge nismo konstatovali nepravilnosti.

7.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

U okviru izvršenja tekućih rashoda na **tekuće transfere** sa 31. 12 2022. godine se odnosi 45.814.235 KM.

Strukturu izvršenja tekućih transfera dajemo u tabeli:

u KM

Red. Broj	Tekući transferi	Plan za 2022. godinu	Izvršenje 1.1. -31. 12. 2022.godine	Index (%) 4/3
1	2	3	4	5
I	Transferi koji se realizuju u skladu sa zakonskim prop. i sporazumima	10.278.328	4.429.279	43
1.	Transfer kantonalnim službama za zapošljavanje za obezbjeđenje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih i za realizaciju programa socijalnog zbrinjavanja nezaposlenih osoba	7.850.000	2.000.951	26
2.	Transfer Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	2.428.328	2.428.328	100
II	Transferi u cilju provođenja mjera aktivne politike zapošljavanja	109.113.814	41.384.956	38
	Ukupno	119.392.142	45.814.235	38

7.1.2.3.1 Transferi koji se realizuju u skladu sa zakonskim propisima i potpisanim sporazumima

1.1. Transfer kantonalnim službama za zapošljavanje za obezbjeđenje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih (izdaci za materijalno-socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba) iskazan je u iznosu od 2.000.951 KM, a isti se realizuje na osnovu ispostavljenih zahtjeva službi za nedostajućim sredstvima, u skladu s odredbama člana 49. Zakona o posredovanju. Članom 49. Zakona o posredovanju je propisano: „ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju službama nedovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova u nastupajućem mjesecu, službe za zapošljavanje podnose zahtjev Federalnom zavodu za dodjelu nedostajućih sredstava, koji tražena sredstva dodjeljuje službama, uz odobrenje resornog federalnog ministarstva“.

Vežano za realizaciju navedenih izdataka, obzirom da su kantoni nadležni za osnivanje, rad, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad službi, ističemo da su službe posebna pravna lica kojima upravne odbore imenuju vlade kantona, a finansijske planove usvajaju nadležni kantonalni organi i tijela, koji također donose i normativne akte kojima se uređuje i utvrđuje visina administrativnih troškova (plate, naknade, prijem zaposlenih, ostali izdaci za materijal i usluge), kao i osnovica, način obračunavanja i uplaćivanja doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba.

Upravni odbor Federalnog zavoda je 19. 4. 2016. donio „Odluku o modelu kriterija za utvrđivanje nedostajućih sredstava za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova službi za zapošljavanje“.¹⁶ Odlukom je određen model kriterija, odnosno koncept raspodjele sredstava kojim se kroz prikaz podataka o ukupnim raspoloživim i ukupno potrebnim sredstvima, te njihovim međusobnim uspoređivanjem, utvrđuje iznos potrebnih nedostajućih sredstava u nastupajućem mjesecu, koja se može dodijeliti službama. Na ovaj model kriterija saglasnost je dao FMRI SP 13. 4. 2016. godine. U skladu s postavljenim kriterijima, Federalni zavod je sa 31. 12. 2022. doznačio sredstva kantonalnim službama u sljedećim iznosima: Hercegovačko-neretvanski kanton 881.351 KM, Unsko-sanski kanton 815.045 KM, Kanton 10 (Hercegbosanska županija) 164.405 KM i Posavski kanton 140.151 KM. Preostalim kantonalnim službama nisu doznačena sredstva jer nije bilo ispostavljenih zahtjeva.

Iz svega ukazanog konstatujemo da još uvijek nije uspostavljen adekvatan način utvrđivanja opravdanosti dostavljenih zahtjeva službi za nedostajućim sredstvima za ostvarivanje materijalno-socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba u dijelu uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba (utvrđeni iznosi kantonalnih skupština kreću se u rasponu od 6 do 10 KM po nezaposlenoj osobi), kao i u dijelu pokrivanja administrativnih troškova službi koji nisu limitirani i međusobno harmonizirani u pogledu obračuna plaća, naknada, prijema zaposlenih, izdataka za materijal i usluge.

I pored toga što je Federalni zavod u ranijem periodu pokretao inicijative za usklađivanje stope doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, prema kantonalnim skupštinama i kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja, do obavljanja konačne revizije nije harmonizirana osnovica za obračun doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, kao ni administrativni troškovi kantonalnih službi u cilju namjenskog korištenja prikupljenih doprinosa za nezaposlenost i ravnomjernog ostvarivanja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba u Federaciji BiH.

Preporuka:

- ***nastaviti aktivnosti u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje i ostalim nadležnim institucijama kako bi se harmonizirala osnovica za obračun doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, kao i administrativni troškovi kantonalnih službi za zapošljavanje.***

1.2. Transfer Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom iskazan je u iznosu od 2.428.328 KM. U skladu s članom 59. Zakona profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom,¹⁷ Federalni zavod ima obavezu da u toku godine doznači iznos od 10% sredstava planiranih finansijskim planom Federalnog zavoda za aktivnu politiku zapošljavanja u tekućoj godini. Predmet ugovora je da se ukupan iznos doznačenih sredstava namjenjuje za sufinansiranje održivosti zaposlenih osoba sa invaliditetom kroz novčane naknade plaćenih poreza i doprinosa i putem subvencija neto plaća za zaposlene osobe sa invaliditetom.

U skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba i potpisanim ugovorom kojim su definisana prava i obaveze ugovorenih strana, Fond za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom (u daljem tekstu: Fond) je dužan Federalnom zavodu dostaviti polugodišnje izvještaje čiji je sadržaj propisan ugovorom. Federalni zavod je sa Fondom u 2022. godini zaključio Ugovor i Aneks ugovora, u ukupnom iznosu 2.428.328 KM (prvi dio sredstava u iznosu od 1.066.997 KM i drugi dio sredstava u iznosu 1.361.331 KM).

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 33/16

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 9/10

U toku 2022. godine Fond je dostavio Izvještaj o utrošku doznačenih sredstava Federalnog zavoda za 2022. godinu od 5. 5. 2022. godine/prvi dio sredstava u iznosu od 1.066.997 KM i konačan Izvještaj o utrošku sredstava od 7. 12. 2022. godine u ukupnom odobrenom iznosu od 2.428.328 KM.

Prema datoj preporuci iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Federalnog zavoda iz 2021. godine, da se provodi terenska kontrola utroška sredstava doznačavanih Fondu, Federalni zavod je 17. 11. 2022. godine imenovao svog predstavnika koji će obavljati terensku kontrolu utroška sredstava doznačenih Fondu. Nakon obavljene terenske kontrole koju su proveli predstavnici Fonda i predstavnik Federalnog zavoda, kod dva korisnika sredstava sačinjeni su zapisnici o izvršenom nadzoru u novembru 2022. godine. Terenska kontrola je izvršena kod korisnika sredstava kojima su dodijeljena sredstva po javnim pozivima Fonda iz 2020. i 2021. godine u ukupnom iznosu od 414.187 KM. U zapisnicima nisu konstatovane nepravilnosti kod namjenskog utroška dodijeljenih sredstava. S obzirom na to da se radi o značajnom iznosu sredstava koje Federalni zavod doznači Fondu, kao i da je značajan broj korisnika ovih sredstava (u 2022. godini 80 korisnika), smatramo da terenske posjete kod dva klijenta u toku 2022. godine nisu dovoljne kako bi se potvrdio namjenski utrošak dodijeljenih sredstava.

Preporuka:

- **intenzivirati terensku kontrolu utroška sredstava doznačavanih Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom.**

7.1.2.3.2 Transferi čija realizacija predstavlja provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja

Aktivna politika zapošljavanja (u daljnjem tekstu: APZ) predstavlja skup mjera usmjerenih na integraciju nezaposlenih osoba na tržište rada, te njihovo zapošljavanje. U okviru programa i mjera aktivne politike zapošljavanja fokus je na pružanju podrške u zapošljavanju radne snage kod poslodavaca, samozapošljavanju nezaposlenih osoba, pružanju podrške nezaposlenim osobama kroz poboljšanje zapošljivosti, kao i pružanje odgovarajućih informacija za nezaposlene osobe i poslodavce. U 2022. godini pri implementaciji APZ-a poseban fokus je stavljen na mlade, žene, dugotrajno nezaposlene osobe i druge kategorije teže zapošljivih osoba.

Struktura transfera čija realizacija predstavlja provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja prikazana je u tabeli:

u KM

Redni broj	Tekući transfer	Finansijski plan 2022. godina	Izvršenje ugovora po programima 2018 – 2021.	Izvršenje ugovora po programima 2022. god.	Ukupno izvršenje 2022. god.	Saldo ugovoreni obaveza na 31.12.2022 godine	Nerealizovana slobodna sredstva 3-(6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Programi sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja sa ostalim mjerama iz 2022. godine i prethodnog perioda (od 1 do 78)	101.113.814	20.487.003	17.615.505	38.102.509	32.733.768	30.277.537
1	447 - Program sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja u oblasti poljoprivrede - 2017		0	0	0	-190	
2	537 - Program poljoprivrede 2018		0	0	0	0	
3	588 - Prilika za sve 2018		0	0	0	1.320	
4	589 - Periodično/sezonsko 2018		0	0	0	572	
5	592 - Zapošljavanje žena 2018		0	0	0	11.310	
6	593 - Tražim poslodavca 2018		0	0	0	1.667	
7	649 - Romi 2019		85.617	0	85.617	62.450	

Redni broj	Tekući transfer	Finansijski plan 2022. godina	Izvršenje ugovora po programima 2018 – 2021.	Izvršenje ugovora po programima 2022. god.	Ukupno izvršenje 2022. god.	Saldo ugovorenih obaveza na 31.12.2022 godine	Nerealizovana slobodna sredstva 3-(6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
8	667 - Prvo radno iskustvo 2019		0	0	0	180	
9	669 - Prilika za sve 2019		720	0	720	8.952	
10	671 - Periodično zapošljavanje 2019		0	0	0	0	
11	672 - Nova prilika 2019		0	0	0	0	
12	673 - Javni radovi 2019		0	0	0	0	
13	668 - Zapošljavanje žena 2019		0	0	0	14.070	
14	674 - Tražim poslodavca 2019		0	0	0	2.226	
15	676 - Poduzetništvo za mlade 2019		0	0	0	0	
16	677 - Poduzetništvo za žene 2019		0	0	0	7.920	
17	678 - Poduzetništvo za sve 2019		1.950	0	1.950	576	
18	679 - Druga prilika 2019		0	0	0	0	
19	680 - Program obuka i rad 2019		0	0	0	0	
20	686 - Učešće u zajedničkim projektima 2019		0	0	0	0	
	689 - Služba u zajedničkim projektima 2019 - zapošljavanje		0	0	0	0	
21	675 - Služba u zajedničkim projektima 2019 - obuka		0	0	0	0	
23	711 - Prvo radno iskustvo za mlade nezaposlene osobe dobi do 30 godina 2020		98.352	0	98.352	0	
24	712 - Sufinansiranje zapošljavanja osoba sa radnim stažom dobi do 35 godina 2020		19.761	0	19.761	0	
25	714 - Prilika za sve 2020		117.478	0	117.478	20.313	
26	715 - Doprinos 500 2020		-500	0	-500	500	
27	716 - Periodično/sezonsko zapošljavanje 2020		91.082	0	91.082	11.648	
28	718 - Nova prilika 2020		18.728	0	18.728	-32	
29	Pomoć potrebnima 2020		0	0	0	0	
30	713 - Zapošljavanje žena 2020		46.812	0	46.812	-30	
31	717 - Zapošljavanje demobiliziranih branioaca/branitelja 2020		-53	0	-53	150	
32	721 - Tražim poslodavca 2020		543.918	0	543.918	58.440	
33	724 - Poduzetništvo za mlade 2020		34.119	0	34.119	19.485	
34	725 - Poduzetništvo za žene 2020		55.266	0	55.266	25.069	
35	726 - Poduzetništvo za sve 2020		72.937	0	72.937	31.551	
36	727 - Poduzetništvo za demobilisane branioce/branitelje 2020		11.244	0	11.244	1.590	
37	728 - Druga prilika 2020		277.114	0	277.114	65.248	
38	719 - Javni radovi 2020		5.160	0	5.160	0	

Redni broj	Tekući transfer	Finansijski plan 2022. godina	Izvršenje ugovora po programima 2018 – 2021.	Izvršenje ugovora po programima 2022. god.	Ukupno izvršenje 2022. god.	Saldo ugovorenih obaveza na 31.12.2022 godine	Nerealizovana slobodna sredstva 3-(6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
39	722 - Služba u saradnji sa poslodavcima - obuka 2020		0	0	0	40.200	
40	723 - Služba u saradnji sa poslodavcima - zapošljavanje 2020		1.665.954	0	1.665.954	587.987	
41	729 - Program obuka i rad 2020		44.510	0	44.510	0	
42	731 - Romi 2021		141.200	0	141.200	205.983	
43	732 - Prvo radno iskustvo za mlade nezaposlene osobe dobi do 30 godina 2021		854.039	0	854.039	91.953	
44	733 - Sufinansiranje zapošljavanja osoba sa radnim stažom dobi do 35 godina 2021		155.806	0	155.806	4.974	
45	735 - Prilika za sve 2021		2.001.357	0	2.001.357	237.635	
46	736 - Doprinos 500 2021		14.817	0	14.817	-3.300	
47	738 - Periodično/sezonsko zapošljavanje 2021		199.308	0	199.308	23.855	
48	739 - Nova prilika 2021		527.733	0	527.733	69.162	
49	741 - Pomoć potrebnima 2021		16.600	0	16.600	1.500	
50	734 - Zapošljavanje žena 2021		626.130	0	626.130	54.315	
51	737 - Zapošljavanje demobiliziranih branioaca/branitelja 2021		49.695	0	49.695	-40.712	
52	742 - Tražim poslodavca 2021		2.969.874	0	2.969.874	142.074	
53	744 - Poduzetništvo za mlade 2021		988.210	0	988.210	62.878	
54	745 - Poduzetništvo za žene 2021		772.506	0	772.506	37.555	
55	746 - Poduzetništvo za sve 2021		1.553.007	0	1.553.007	53.086	
56	747 - Poduzetništvo za demobilisane branioce/branitelje 2021		145.628	0	145.628	9.905	
57	748 - Druga prilika 2021		1.168.518	0	1.168.518	79.054	
58	Javni radovi 2021		0	0	0		
59	Služba u saradnji sa poslodavcima - obuka 2021		0	0	0		
60	743 - Služba u saradnji sa poslodavcima - zapošljavanje 2021		4.793.372	0	4.793.372	553.544	
61	751 - Obuka i rad 2021		319.037	0	319.037	212.206	
63	763 - Tražim poslodavca 2022		0	1.700.142	1.700.142	4.527.933	
64	768 - Poduzetništvo za demobilisane branioce 2022		0	116.785	116.785	151.755	
65	767 - Poduzetništvo za sve 2022		0	1.605.876	1.605.876	1.768.713	
66	766 - Poduzetništvo za žene 2022		0	1.075.811	1.075.811	1.137.716	
67	765 - Poduzetništvo za mlade 2022		0	919.898	919.898	1.141.191	
68	757 - Zapošljavanje žena 2022		0	1.558.717	1.558.717	890.550	
69	755 - Zapošljavanje pripravnika 2022		0	1.025.609	1.025.609	1.315.287	

Redni broj	Tekući transfer	Finansijski plan 2022. godina	Izvršenje ugovora po programima 2018 – 2021.	Izvršenje ugovora po programima 2022. god.	Ukupno izvršenje 2022. god.	Saldo ugovorenih obaveza na 31.12.2022 godine	Nerealizovana slobodna sredstva 3-(6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
70	756 - Mladi sa iskustvom 2022		0	467.162	467.162	431.391	
71	758 - Prilika za sve 2022		0	2.926.509	2.926.509	2.591.760	
72	759 - Zapošljavanje demobilisanih branilaca 2022		0	58.000	58.000	27.950	
73	760 - Periodično zapošljavanje 2022		0	873.693	873.693	473.396	
74	761 - Nova mogućnost 2022		0	1.132.373	1.132.373	618.042	
75	722 - Pomoć potrebnima 2022		0	58.900	58.900	58.790	
76	764 - Služba u saradnji sa poslodavcima 2022		0	3.055.717	3.055.717	10.862.023	
77	769 - Druga prilika 2022		0	860.977	860.977	3.163.619	
78	762 - Javni radovi 2022		0	64.512	64.512	24.528	
	773 Samozapošljavanje u oblasti poljoprivrede 2022		0	68.250	68.250	369.750	
79	774 - Zapošljavanje u oblasti poljoprivrede 2022		0	8.580	8.580	74.580	
80	771 - Obuka i rad 2022		0	37.995	37.995	335.955	
II	Učešće u zajedničkim projektima 2020, 2021 i 2022	8.000.000	2.630.490	651.958	3.282.447	6.094.131	-1.376.579
UKUPNO AKTIVNE MJERE ZAPOŠLJAVANJA		109.113.814	23.117.493	18.267.463	41.384.956	38.827.900	28.900.958

U okviru Programa sufinansiranja zapošljavanja, samozapošljavanja i pripreme za rad za 2022. godinu, zajedno sa istim mjerama iz prethodnog perioda, planirano je ukupno 101.113.814 KM, od čega se na Programe iz 2022. godine odnosi 70.613.814 KM, a za mjere zapošljavanja, samozapošljavanja i/ili pripreme za rad iz prethodnih perioda planiran je iznos od 30.500.000 KM. Za program Učešće u zajedničkim projektima sa drugim organizacijama i institucijama planirano je 8.000.000 KM.

1) Program sufinansiranja zapošljavanja u 2022. godini – Federalni zavod je u februaru 2022. godine sa službama zaključio Sporazum o finansiranju i realizaciji Programa sufinansiranja zapošljavanja 2022. Ovim sporazumom definisana su prava i obaveze Federalnog zavoda i službi u vezi s finansiranjem i realizacijom Programa sufinansiranja zapošljavanja 2022, kojim su obuhvaćene sljedeće poticajne mjere: Zapošljavanje pripravnika 2022, Mladi sa iskustvom 2022, Zapošljavanje žena 2022, Prilika za sve 2022, Zapošljavanje demobilisanih branilaca/razvojačenih branitelja 2022, Periodično/sezonsko zapošljavanje 2022, Nova mogućnost 2022, Javni radovi i pomoć potrebnima 2022, Tražim poslodavca 2022 i Služba u saradnji s poslodavcima 2022. Program je usvojen Odlukom Upravnog odbora 17. 2. 2022. godine.

Za realizaciju Programa predviđena su sredstva u iznosu od 45.000.000 KM, a u skladu s Finansijskim planom i internom preraspodjelom za 2022. godinu. Novčana sredstva u iznosu od 31.500.000 KM, odnosno 70% ukupno predviđenih sredstava raspoređena su prema broju nezaposlenih po službama, dok je iznos od 13.500.000 KM, odnosno 30% predviđenih sredstava određen i raspoređen linearno po službama. Programom su utvrđene ciljane grupe i osnovni iznosi finansijske podrške po osobi.

Javni poziv za Program sufinansiranja zapošljavanja 2022 objavljen je 4. 3. 2022. godine, u visini od 100% ukupnih sredstava planiranih za realizaciju ovog programa. Prijava na poziv za sve mjere izuzev za mjeru „Tražim poslodavca 2022“, poslodavcima je omogućena tokom tri radna dana i to 14. 3. 2022., 15. 3. 2022. i 16. 3. 2022. godine u periodu od 08⁰⁰ do 16⁰⁰ sati. Za mjeru „Tražim poslodavca 2022“ objavljen je javni poziv za poslodavce i javni poziv za fizička lica u junu 2022. godine.

Do 31. 12. 2022. godine, u okviru realizacije **Programa sufinansiranja zapošljavanja 2022**, potpisani su ugovori o sufinansiranju zapošljavanja sa 4.396 poslodavaca, kojim je obuhvaćeno 7.399 osoba. Značajan ugovoreni iznos kao i realizaciju imala je mjera:

Služba u saradnji sa poslodavcem – realizacija ove mjere u 2022. godini je iskazana u ukupnom iznosu od 9.515.042 KM, od čega se na realizaciju ugovora iz ranijeg perioda (2020.-2021. godina) odnosi iznos od 6.459.326 KM, a na ugovore iz 2022. godine iznos od 3.055.717 KM. Prema prezentiranim podacima, u 2022. godini je po osnovu ove mjere zaključen 1.471 ugovor, čija ukupna vrijednost iznosi 13.911.740 KM, a zaposleno je 2.451 lice.

Prema prezentiranim podacima, implementacijom Programa sufinansiranja zapošljavanja potpisano je ukupno 4.396 ugovora sa poslodavcima, ukupne vrijednosti od 34.736.983 KM, a zaposleno je 7.399 osoba sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH. Federalni zavod je prihvatio obavezu refundiranja dijela troškova obaveznih doprinosa i/ili neto plaća u iznosima od 440 do 550 KM mjesečno. Realizacija po osnovu Programa sufinansiranja zapošljavanja iskazana je u ukupnom iznosu od 28.374.413 KM, od čega se 15.406.505 KM odnosi na realizaciju programa iz prethodnih godina, a 12.921.333 KM na realizaciju Programa sufinansiranja zapošljavanja 2022. godine. Finansijskim planom za 2022. godinu i preraspodjelom sredstva, za realizaciju Programa sufinansiranja zapošljavanja 2022. godine, osiguran je iznos od 45.000.000 KM, od čega je realizovano samo 12.921.333 KM, odnosno 28,71% planiranih sredstava. Stoga smatramo da ostvarena realizacija Programa zapošljavanja 2022. nije na zadovoljavajućem nivou.

2) Programom sufinansiranja samozapošljavanja u 2022. godini predviđeno je pet poticajnih mjera: Poduzetništvo za mlade 2022; Poduzetništvo za žene 2022; Poduzetništvo za sve 2022; Poduzetništvo za demobilisane borce 2022 i Druga prilika 2022.

Program je usvojen Odlukom Upravnog odbora 17. 2. 2022. godine, a raspodjela sredstava je predviđena na način da se po kantonima dijeli: 30% od planiranog iznosa linearno, a 70% prema broju nezaposlenih osoba. Programom je predviđeno sufinansiranje troškova doprinosa, a u slučaju da je iznos sufinansiranja veći od troškova doprinosa, ostatak iznosa sufinansiranja se koristi za isplatu dijela neto plaće.

Federalni zavod je informisao javnost o Programu osam dana prije objave Javnog poziva putem web portala za sve mjere, izuzev za mjeru Druga prilika 2022 koja se realizuje podnošenjem zahtjeva službi. Aplikiranje fizičkim licima omogućeno kroz web portal Federalnog zavoda u toku tri radna dana i to prvobitno 16. 3. 2022., 17. 3. 2022. i 18. 3. 2022. godine u periodu od 08⁰⁰ do 16⁰⁰ sati, a nakon što je javni poziv prolongiran prijave su bile moguće 23. 3. 2022., 24. 3. 2022. i 25. 3. 2022. godine u periodu od 08⁰⁰ do 16⁰⁰ sati.

U okviru Programa sufinansiranja samozapošljavanja značajan ugovoreni iznos i realizaciju iznosa imala je mjera:

Poduzetništvo za sve – Za realizaciju ove mjere u 2022. godine, Programom je planirano 5.500.000 KM. Prema prezentiranim podacima, do kraja 2022. godine u realizaciju ove mjere uključeno je 626 osoba, od čega je 505 osoba registrovalo djelatnost, a pored njih dodatno je zaposlena 121 osoba, te ukupna vrijednost ugovora o sufinansiranju samozapošljavanja iznosi 3.374.589 KM. Realizacija ove mjere je u 2022. godini iskazana u ukupnom iznosu od 3.233.770 KM, od čega se na izvršenje potpisanih ugovora iz prethodnog perioda (2019. -2021. godina) odnosi iznos od 1.627.894 KM, a na izvršenje ugovora iz 2022. godine iznos od 1.605.876 KM.

Prema prezentiranim podacima, implementacijom Programa sufinansiranja samozapošljavanja 2022. zaključeno je 1.752 ugovora o sufinansiranju samozapošljavanja ukupne vrijednosti od 11.942.311 KM, a mjerama je obuhvaćeno 2.036 osoba. Realizacija Programa sufinansiranja samozapošljavanja iskazana je u ukupnom iznosu od 10.281.247 KM, od čega se 5.080.499 KM odnosi na realizaciju programa iz prethodnih godina, a 4.579.347 KM na realizaciju Programa sufinansiranja samozapošljavanja 2022. godine. Finansijskim planom za 2022. godinu osigurana su sredstva za realizaciju Programa sufinansiranja samozapošljavanja 2022 u iznosu od 16.000.000 KM, od čega je realizovano samo 4.579.347 KM, odnosno 28,63%.

3) Program zapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2022 i Program samozapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2022 – Upravni odbor Federalnog zavoda je 26. 4. 2022. godine donio Odluku o usvajanju Programa sufinansiranja zapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2022 i Odluku o usvajanju Programa sufinansiranja samozapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2022. Javni poziv ostao je otvoren do utroška sredstava, tj. do potpisivanja ugovora u vrijednosti raspoloživih sredstava, a najkasnije do 15. 11. 2022. godine. Za realizaciju Programa zapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2022 predviđeno je 400.000 KM, dok je realizacija iznosila 8.580 KM, odnosno 2,15% u odnosu na planirana sredstva.

4) Program Obuka i rad – Federalni zavod je donio program „Obuka i rad 2022“ u martu 2022. godine, a za realizaciju ovog programa planirano je 1.613.814 KM.

Realizacija navedenog programa u 2022. godini iskazana je u ukupnom iznosu od 401.541 KM, od čega se na izvršenje potpisanih ugovora iz 2022. godine odnosi iznos od 37.995 KM, a na izvršenje ugovora iz ranijeg perioda (2020.-2021. godina) iznos od 363.546 KM. Do kraja 2022. godine zaključeno je ukupno 19 ugovora ukupne vrijednosti 373.950 KM. U obuku je bilo uključeno 108 nezaposlenih osoba od kojih će 103 osobe ostati u radnom odnosu do 12 mjeseci po okončanju obuke.

Finansijskim planom za Program obuka i rad 2022. godine planirana su sredstva u iznosu od 1.613.814 KM, od čega je ugovoreno 373.950 KM, a realizovano samo 37.995 KM, odnosno 10,16% planiranih sredstava.

Realizacija ugovorenih sredstava u okviru programa aktivnih mjera zapošljavanja (Program sufinansiranja zapošljavanja, Program sufinansiranja samozapošljavanja, Program zapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2022, Program samozapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2022 i Program Obuka i rad) se vrši na osnovu informacije o isplati plaće i uplati doprinosa za sufinansiranu osobu, koju poslodavac u skladu s programom dostavlja nadležnoj službi za zapošljavanje. Programom sufinansiranja zapošljavanja/ samozapošljavanja definisano je da se poslodavac/fizičko lice obavezuje da će sve do isteka ugovorenog odnosa, mjesečno, do kraja mjeseca za protekli mjesec, Službi dostavljati dokumentaciju o uplaćenim doprinosima za sufinansirane osobe. Programom „Obuka i rad“, utvrđeno je da poslodavac tokom perioda sufinansiranja ima obavezu da mjesečno, a najkasnije do kraja mjeseca za protekli mjesec, dostavlja dokumentaciju kojom dokazuje da je izvršena uplata doprinosa. **Utvdili smo da u velikom broju korisnici sredstava nisu dostavljali potrebnu dokumentaciju u ugovorenom roku, što je usporavalo realizaciju.**

5) Program sufinansiranja zajedničkih projekata sa drugim organizacijama i institucijama - Realizacija navedenog programa iskazana je u iznosu od 3.282.447 KM, od čega se na izvršenje potpisanih ugovora iz ranijeg perioda odnosi 2.630.490 KM, a na izvršenje ugovora iz 2022. godine 651.958 KM.

Tokom izvještajnog perioda, u okviru ove pozicije u 2022. godini sačinjen je i „Program sufinansiranja zajedničkih projekata s drugim organizacijama i institucijama 2022“ s ciljem kreiranja partnerstava i provođenja različitih projekata u vezi sa tržištem rada, zapošljavanjem, obukom i stručnim osposobljavanjem i usavršavanjem, obrazovanjem odraslih, cjeloživotnog učenja, karijerne orijentacije, volontiranja itd.

U okviru ovog Programa zaključeni su ugovori ukupne vrijednosti 5.860.200 KM za zapošljavanje 816 osoba i obuku 181 osobe.

Upravni odbor donio je odluku o usvajanju Programa sufinansiranja zajedničkih projekata s drugim organizacijama i institucijama 17. 2. 2022. godine kojim su predviđena raspoloživa sredstva u iznosu od 4.057.301 KM i koji je objavljen 4. 3. 2022. godine na web stranici Federalnog zavoda. Pored navedenog, usvojeni su i ostali programi sufinansiranja zajedničkih projekata čiji su kriteriji za dodjelu kao i iznosi ukupno raspoloživih sredstava definisani pojedinačnim programima.

Realizacija po programima sufinansiranja zajedničkih projekata data je u tabeli:

Naziv projekta /programa	Broj projekata/ programa	Sredstva - učesće Zavoda	Broj osoba
Programi sufinansiranja zapošljavanja djece šehida i poginulih/nestalih/ demobilisanih boraca i ratnih vojnih invalida	3	600.000	104
Programi sufinansiranja zapošljavanja odgovarajućeg stručnog kadra za djecu s poteškoćama u razvoju u osnovnom obrazovanju u redovnoj nastavi u Federaciji BiH	10	1.556.800	150
Programi sufinansiranja zapošljavanja asistenata i viših asistenata u javnim univerzitetima/ sveučilištima	6	1.716.000	147
Projekti sufinansiranja zapošljavanja u ustanovama socijalne zaštite	5	468.000	65
Zajednički projekti zapošljavanja s drugim organizacijama i institucijama	37	1.519.400	350 zapošljavanje 180 obuka
	61	5.860.200	466

Dodjela sredstava za finansiranje zajedničkih projekata za zapošljavanje djece šehida i poginulih/nestalih boraca, stručnog kadra za rad sa djecom s poteškoćama u razvoju i zapošljavanje asistenata na javnim univerzitetima vršila se na osnovu Odluke Upravnog odbora, po osnovu objavljenog konkursa u skladu sa sporazumima koje Federalni zavod potpisuje sa učesnicima u projektima. Za Program sufinansiranja zapošljavanja djece šehida i poginulih/nestalih/demobilisanih boraca i ratnih vojnih invalida javne pozive su objavljivale službe, dok se prijem asistenata na javnim univerzitetima vršio na osnovu internih akata univerziteta. Sporazumima su utvrđena prava i obaveze Federalnog zavoda, službe, te pravnog lica, korisnika sredstava. Federalni zavod uplaćuje sredstva službi u iznosu utvrđenom projektom u nekoliko jednakih rata, zavisno od trajanja projekta. **Uvidom u uzorkovanu dokumentaciju zajedničkih projekata s drugim organizacijama i institucijama konstatovano je da je Komisija za valorizaciju projekata vršila formalno-pravnu ispravnost prijave bez sačinjavanja pojedinačnog obrasca za ocjenu svakog zahtjeva. Valorizacija projekata vršena je kroz kratki zapisnik Komisije u kojem nisu konstatovani pojedinačni priloženi dokumenti kao dokazni materijal kojim se potvrđuje ispunjavanje programom definisanih kriterija, te su sve prijave koje su konstatovane kao formalno-pravno ispravne upućene Upravnom oboru na odobrenje.**

U provođenju ovog Programa, nastavljena je saradnja između Federalnog zavoda, službi za zapošljavanje, ministarstava za obrazovanje, javnih univerziteta u Federaciji BiH, kao i ministarstava za boračka pitanja, i to za realizaciju različitih projekata kojima su obuhvaćene sljedeće ciljne grupe: djeca šehida i poginulih boraca, asistenti u nastavi za rada sa djecom s poteškoćama u razvoju, stručni kadar za rad u ustanovama socijalne zaštite, asistenti na javnim univerzitetima, i dr.

Finansijskim planom za 2022. godinu i sa dvije interne preraspodjele za realizaciju programa aktivne politike zapošljavanja i zajedničkih projekata sa drugim organizacijama i institucijama, planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 109.113.814 KM, a na 31. 12. 2022. godine realizovano je 41.384.956 KM ili 38% u odnosu na planirano. Od ukupno planiranih sredstava Finansijskim planom za 2022. godinu, 74.671.115 KM se odnosi na aktivne mjere zapošljavanja po programima iz 2022. godine, čija je realizacija iskazana u iznosu od samo 18.267.463 KM, odnosno 24,46% planiranih sredstava.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo nepoštovanje odredbi zaključenih ugovora između Federalnog zavoda, kantonalnih službi za zapošljavanje i korisnika sredstava u dijelu ispunjavanja obaveza poslodavaca/korisnika da najdalje do kraja mjeseca za protekli mjesec obavještavaju kantonalne službe za zapošljavanje o uplaćenim doprinosima za sufinansirane osobe. Također, Federalni zavod zbog nepoštovanja ugovorenih obaveza nije automatski raskidao ugovore, kako je to regulisano zaključenim ugovorima.

Navedeno se odražavalo na nemogućnost adekvatnog praćenja realizacije mjera u odnosu na Finansijski plan za tekuću godinu, stvaranje značajnog iznosa obaveza za nerealizovane ugovore (ugovorene, a nerealizovane obaveze na 31. 12. 2022. godine iznosile su 38.827.900 KM i odnose se na period 2018-2022. godine), kao i na smanjenje očekivanih efekata poticajnih mjera na smanjenje stope nezaposlenosti.

U prethodnom periodu Federalni zavod je unaprijedio modul izvještavanja APZ-a u JIS-u, koji omogućava povlačenje izvještaja o službama u sistemu. Prema datoj preporuci Ureda u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu, Federalni zavod je službama dostavio kvartalni obrazac – izvještajni obrazac o realizaciji programa/mjera aktivne politike zapošljavanja. Navedeni kvartalni izvještaji su dali mogućnost službama da daju primjedbe na sadržaj programa koje finansira Federalni zavod i prijedloge za unapređenje postojećeg stanja u vezi aktivne politike zapošljavanja. Službe su dostavile izvještaje za treći i četvrti kvartal 2022. godine.

Kontrola i praćenje izvršenja ugovorenih obaveza, obaveza su Federalnog zavoda u skladu sa tačkama 14. Programa sufinansiranja zapošljavanja 2022. i Programa sufinansiranja samozapošljavanja 2022, kao i tačkama 3.1. Sporazuma o finansiranju i realizaciji Programa sufinansiranja zapošljavanja 2022 i Programa sufinansiranja samozapošljavanja 2022.

Federalni zavod je sačinio 27. 12. 2021. godine Instrukciju o kontroli ispravnosti zaključivanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja-samozapošljavanja, te isplate/refundacije ugovorenih sredstava, kojom je definisano da će Sektor za APZ vršiti ovu kontrolu najmanje dva puta godišnje na licu mjesta, odnosno u prostorijama službi. Instrukcijom je definisano da se izradi dinamički plan (plan vršenja kontrole), da se formira odgovarajući tim koji će vršiti kontrolu i da se u slučaju utvrđivanja nepravilnosti obavještava nadležna služba, te se očituje na navedeno.

Federalni zavod je tek 12. 10. 2022. godine započeo terensku kontrolu koja se odnosila na ugovore zaključene po mjerama definisanim Programom sufinansiranja zapošljavanja 2022 i Programom sufinansiranja samozapošljavanja Start-up 2022. Kontrola je izvršena na uzorku od 3% zaključenih ugovora, na dan definisanja uzoraka, na nivou svih mjera, čija je realizacija započela u 2022. godini kod svih 10 kantonalnih službi za zapošljavanje (ukupno 134 ugovora). Nakon izvršene kontrole, sačinjena je Informacija o izvršenoj kontroli ispravnosti zaključivanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja i samozapošljavanja, kao i izvršenju ugovorenih obaveza sa posebnim naglaskom na potpunost i valjanost dokumentacije potrebne za zaključivanje ugovora, kao i za pravdanje, odnosno isplatu sredstava unutar definisanog roka. **U navedenoj Informaciji nisu konstatovane nepravilnosti, a službama je sugerisano da se prilikom odobravanja rata u modulu APZ-a u JIS-u, za koje su se stekli uslovi za refundaciju, odmah dostavi i informacija o stečenim uslovima za isplatu (e-mail, tabela sa pregledom odobrenih rata) kako bi se realizacija ugovora odvijala u skladu sa planiranom dinamikom programa.** Direktorica je na sjednici Upravnog odbora od 16. 11. 2022. godine informisala Upravni odbor da je Federalni zavod obavio kontrolu ispravnosti zaključivanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja i samozapošljavanja, kao i izvršenja ugovorenih obaveza u dijelu potpunosti i valjanosti dokumentacije za zaključivanje ugovora i za pravdanje i isplatu sredstava.

Federalni zavod je 2. 12. 2022. godine započeo i drugu kontrolu ugovora zaključenih po mjerama definisanim Programom sufinansiranja zapošljavanja 2022 i Programom sufinansiranja samozapošljavanja Start-up 2022. Kontrola je izvršena također na uzorku od 3% zaključenih ugovora, na dan definisanja uzoraka, na nivou svih mjera, čija je realizacija započela u 2022. godini kod svih 10 kantonalnih službi za zapošljavanje (ukupno 134 ugovora). Za razliku od prethodne kontrole, ova kontrola nije obavljena na terenu kod službi, nego su službe traženu dokumentaciju dostavile Federalnom zavodu, koja je pregledana u Federalnom zavodu. **Sačinjena je Informacija o izvršenoj kontroli 18. 1. 2023. godine i nisu konstatovane nepravilnosti.**

Federalni zavod je 18. 1. 2023. godine uputio Upravnom odboru Informaciju o provedenoj drugoj (dodatnoj) kontroli ugovora zaključenih po mjerama definisanim Programom sufinansiranja zapošljavanja 2022 i Programom sufinansiranja samozapošljavanja Start-up 2022.

S obzirom na to da su navedene dvije kontrole provedene krajem 2022. godine (jedna na licu mjesta u prostorijama službi, druga na osnovu dostavljene dokumentacije u prostorije Federalnog zavoda), smatramo da je Federalni zavod trebao kontinuirano vršiti kontrolu dostavljene dokumentacije poslodavaca kod kantonalnih službi za zapošljavanje, kako bi se što više osiguranih sredstava za te namjene i realizovalo u godini za koju su osigurana. **Zbog male realizacije sredstava u okviru planiranih mjera aktivne politike zapošljavanja, kao i činjenice da Federalni zavod nije vršio kontinuiranu kontrolu dostavljene dokumentacije poslodavaca na osnovu koje su službe sačinjavale zahtjeve za plaćanje (kontrola se provodila u oktobru i decembru 2022. godine), a na osnovu kojeg su sredstva doznačavana, ne možemo potvrditi da je Federalni zavod osigurao efikasno i ekonomično upravljanje raspoloživim sredstvima, u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.**

Prema dobivenim informacijama iz **Jedinice za monitoring i evaluaciju** tokom 2022. godine, sačinjen je Izvještaj o monitoringu – realizaciji Programa sufinansiranja samozapošljavanja Start-up 2022 sa stanjem 31. 12. 2022.; te Informacija o evaluaciji – Program sufinansiranja zapošljavanja 2020.; Informacija o monitoringu – realizaciji Programa sufinansiranja zapošljavanja 2022. sa stanjem na 31. 12. 2022, koji će u narednom periodu biti prosljeđeni u daljnju proceduru na usvajanje. U ovim dokumentima navedeno je sljedeće: obezbijeđena je transparentnost i upoznavanje šire javnosti sa uslovima, načinom realizacije i drugim podacima u vezi s programom putem objave teksta programa na web portalu Federalnog zavoda prije zvaničnog javnog poziva; način realizacije programe kroz sistem mjesečne refundacije sredstava, nakon ispunjavanja uslova za isplatu sredstava, pokazuje odgovornost prema javnim sredstvima, osigurava transparentnost, opravdavan i siguran utrošak javnih sredstava i poništava rizike koji bi se javili kod avansnog plaćanja; statistički pokazatelji pokazuju da je Federalni zavod i službe putem ovih programa uspjeli zaposliti veliki broj osoba, od čega je značajan broj mladih i teže zapošljivih; da su postignuti zadovoljavajući omjeri između muškaraca i žena među osobama obuhvaćenim ovim programima, nakon poremećaja ukupnog stanja, prilike na tržištu rada se polako stabiliziraju (raste zaposlenost i smanjuje se nezaposlenost). U sačinjenim informacijama i izvještaju nisu konstatovane nepravilnosti kod namjenskog utroška sredstava APZ-a. Također, u sačinjenom izvještaju i informacijama date su sljedeće preporuke: javni poziv objavljivati što ranije po usvajanju Finansijskog plana; prilagođavati mjere u skladu s okolnostima privrede i na tržištu rada i analizom rezultata prethodnih mjera; pravovremeno aktivirati liste čekanja prijavljenih poslodavaca radi bržeg ugovaranja i isplate sredstava; tehnički unaprjeđivati aplikaciju za realizaciju mjera APZ-a naročito u izvještajnom dijelu, radi bolje analize rezultata programa i poduzeti preventivne mjere u vezi s stabilnošću web portala i ostalih alata za prijavu za učešće u programu; unaprjeđivati saradnju s službama, unaprjeđivati kontrolne mehanizme Federalnog zavoda (provjera dokumentacije u Službama, provođenje kontrolne realizacije); brže dostavljanje dokumentacije o pravdanjima za uplatu subvencije od službi prema Federalnom zavodu, radi bržeg ugovaranja i isplate sredstava, kontinuirano pratiti rokove za dostavljanje dokumentacije, te u skladu s potrebom slati urgencije i opomene pred raskid ugovora i druge. Prezentirana nam je Informacija o evaluaciji Programa sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2020 u julu 2023. godine, ali nam nije prezentirana odluka da je Upravni odbor usvojio ovu Informaciju. **Budući da je tokom 2022. godine ostao značajan broj mjera po programima 2020, 2021. i 2022. koji nisu obuhvaćeni monitoringom i evaluacijom, kao i da je ostao značajan iznos nerealizovanih, a planiranih sredstava za APZ, potrebno je intenzivirati dodatne analize i ocjene opravdanosti donesenih programa i mjera iz prethodnog perioda i tekuće godine.**

Preporuke:

- **intenzivirati aktivnosti na realizaciji programa/mjera aktivne politike zapošljavanja u skladu s finansijskim planom i ugovorenih obaveza po zaključenim ugovorima između Federalnog zavoda, kantonalnih službi za zapošljavanje i korisnika sredstava, kako bi se što više osiguranih sredstava ekonomično i efikasno realizovalo u godini za koju su osigurana, u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH;**
- **kontinuirano vršiti kontrolu dostavljene dokumentacije poslodavaca kod kantonalnih službi za zapošljavanje;**
- **nastaviti aktivnosti na analizi i ocjeni opravdanosti donesenih programa i mjera aktivne politike zapošljavanja, s ciljem brže i efikasnije realizacije programa.**

Evidentiranje zaključenih ugovora i njihova realizacija u glavnoj knjizi vrši se na način da se ukupni iznos po svakom od zaključenih ugovora evidentira na aktivno i pasivno vremensko razgraničenje. Na 31. 12. 2022. iskazani saldo na pozicijama aktivnog i pasivnog razgraničenja iznosi 38.827.900 KM.

Dospijeće dijela ugovorene obaveze knjiži se u odgovarajućem iznosu odobravanjem pripadajućih pozicija rashoda (tekući transferi) i kratkoročnih obaveza uz istovremeno umanjenje stanja aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja. Na 31. 12. 2022. godine iskazan je promet potražne strane aktivnog razgraničenja 41.389.249 KM, te dugovne strane pasivnog razgraničenja (41.389.249 KM).

Uvidom u stanja sa 31. 12. 2022. godine, iskazana u bruto bilansu i finansijskim izvještajima, utvrdili smo da je ukupna realizacija programa aktivnih mjera zapošljavanja na poziciji tekućih transfera od 41.384.956 KM manja za 4.293 KM od prometa aktivnih razgraničenja (41.389.249 KM) i od prometa pasivnih razgraničenja (41.389.249 KM).

Komisija za popis stalnih sredstava, zaliha materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara, te popisa novčanih sredstava, potraživanja i obaveza sa 31. 12. 2022. godine konstatovala je da aktivna i pasivna vremenska razgraničenja iznose 38.827.900 KM, ali nije konstatovala razliku između evidentiranog prometa na razgraničenjima i salda iskazanog na poziciji tekućih transfera. Napominjemo da je Komisija prilikom popisa aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja konstatovala značajne razlike u stanjima glavne knjige i pomoćnim evidencijama po pojedinačnim mjerama u okviru programa 2020. i 2021. godine. Također, nije utvrdila na koje korisnike u okviru mjera se odnose utvrđene razlike. Ovo ukazuje na činjenicu da nije utvrđeno stvarno stanje aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja i da nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja (preporuka data u tački 7.2.6 Izvještaja).

7.1.2.4 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava realizovani su u iznosu od 384.448 KM i odnose se na nabavku stalnih sredstava u obliku prava (337.277) i opreme (47.171).

Tokom 2022. godine nabavljena su stalna sredstva u obliku prava u iznosu od 337.277 KM, a odnose se na nabavku softverskih ORACLE licenci 232.716 KM, usluga unapređenja JIS-a 95.121 KM, Microsoft Office 2021 i Windows licence 6.284 KM, pregled evidencije nezaposlenih osoba 2.340 KM i nabavku SSL certifikata 816 KM.

7.1.2.5 Izdaci za finansijsku imovinu

Na poziciji **Izdataka za finansijsku imovinu/pozajmljivanje finansijskih institucijama** iskazan je iznos od 366.290 KM koji se odnosi na preusmjerenje primljenih otplata kredita za podsticaj zapošljavanja sa računa banaka komisionara na račun namjenskog depozitnog računa kod Razvojne banke FBiH (kapitalni primici po osnovu naplate glavnice kredita za podsticaj zapošljavanja 319.884 KM, prihodi od kamata po kreditima i povrat sudskih troškova 46.406 KM).

7.1.3 Finansijski rezultat

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta, Federalni zavod je iskazao finansijski rezultat u iznosu od 13.477.526 KM (neraspoređeni višak prihoda nad rashodima), kao razliku između prihoda i primitaka iskazanih u iznosu od 65.130.878 KM i rashoda i izdataka u iznosu od 51.653.352 KM. Na 31. 12. 2022. godine iskazan je akumulirani višak prihoda nad rashodima u iznosu 85.855.602 KM, što je najvećim dijelom posljedica nerealizacije planiranih sredstava tekućih transfera u iznosu od 73.577.907 KM (najveći dio se odnosi nerealizovane mjere aktivne politike zapošljavanja).

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da je Federalni zavod tokom 2022. godine knjigovodstveno evidentirao izdatke bankarskih usluga sa namjenskog depozita Razvojne banke FBiH u iznosu 140.690 KM i izdatke troškova spora sa namjenskog depozita Razvojne banke FBiH u iznosu 21.543 KM na kontu neraspoređenog viška prihoda i rashoda, iako se na istom vrši knjiženje viška prihoda nad rashodima, odnosno viška rashoda nad приходima pri zatvaranju konta na kraju godine. Također i u računovodstvenim politikama Federalnog zavoda je definisano da se na neraspoređenom višku prihoda i rashoda evidentira samo finansijski rezultat Federalnog zavoda.

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja i zalihe iskazani su u iznosu od 141.474.031 KM. Njihovu strukturu čine: novčana sredstva u iznosu od 86.182.244 KM, kratkoročna razgraničenja 38.827.900 KM, kratkoročna potraživanja 16.004.888 KM i kratkoročni plasmani 459.000 KM.

Gotovina u blagajni i na transakcijskim računima na 31. 12. 2022. godine iznosila je 86.182.244 KM, od čega se na stanje na transakcijskim računima odnosi iznos od 85.991.812 KM, deviznom računu 190.103 KM i sredstva na blagajnama 329 KM. Navedene stavke gotovine su usaglašene s poslovnim bankama, izuzev plasmana komisionih kredita za koje nije prezentirano usaglašeno stanje sa Razvojnou bankom za iznos od 1.411 KM.

Federalni zavod raspolaže značajnim novčanim sredstvima na transakcijskim računima. Imajući u vidu da je dio sredstava rezervisan za izmirenje kratkoročnih obaveza prema dobavljačima i zaposlenima (385.478 KM), kao i obaveza po osnovu ranije potpisanih ugovora za implementaciju aktivnih mjera politike zapošljavanja i drugih mjera (38.827.900 KM), konstatujemo da postoji značajan iznos slobodnih sredstava (46.968.865 KM).

Sumnjiva i sporna potraživanja sa 31. 12. 2022. godine iznose 16.004.888 KM čiju strukturu dajemo u tabeli:

Red. broj	Sumnjiva i sporna potraživanja	u KM
		Na 31. 12 2022. godine
1	2	3
1.	Kreditni plasman preduzeću „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići, odnosno „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići (2012. godine)	7.300.846
2.	Komisiona linija kredita (2001.-2005. godine)	2.597.499
3.	Kreditni plasmana preduzeću „Konjuh“ d.d. Živinice (2012. godina)	3.194.514
4.	Kreditnog plasmana sredstava boračkoj populaciji (2006. godine)	1.375.938
5.	Preuzeta potraživanja od Agencije za rad i zapošljavanje BiH, iz 2003 – 2005. godine (568.094 KM) i po osnovu datih pozajmica od strane Zavoda iz ran. perioda (205.387 KM)	773.481
6.	Potpisani Sporazuma o izmirenju duga za dospelje a nenapl. dopr. za soc. osiguranje	431.804
7.	Nenaplaćene mjenice (2011. i 2012. godina)	196.887
8.	Dugoročnog depozita kod Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo (2001.-2013. godine)	133.920
	UKUPNO SUMNJIVA I SPORNA POTRAŽIVANJA	16.004.888

Sumnjiva i sporna potraživanja od preduzeća „Krivaja Mobil – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići su na 31. 12. 2022. godine iskazana u ukupnom iznosu od 7.300.846 KM, od čega se na potraživani iznos glavnice odnosi 6.577.072 KM, redovnu kamatu 143.795 KM, zateznu kamatu 523.283 KM i na troškove (sudske takse) 56.696 KM. Navedeno potraživanje je uspostavljeno 2015. godine po osnovu kupovine preduzeća „IP Krivaja – u stečaju“ od strane Ortačke grupe, odnosno novoformiranog preduzeća „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići, nad kojim je također 2016. godine otvoren stečajni postupak.

Vezano za plasman sredstava 2012. godine preduzeću „IP Krivaja“ d.o.o. Zavidovići u iznosu od 6.000.000 KM, u skladu sa potpisanim ugovorom, instrument obezbjeđenja kredita je trebala biti uknjižena hipoteka u korist Federalnog zavoda na nekretninama navedenog preduzeća, koje prema procjeni stalnog sudskog vještaka ukupno iznose 12.039.098 KM (Hotel „Kristal“ u Zavidovićima 5.338.035 KM i Pogon „Furnirnica“ u Zavidovićima 6.701.063 KM). Ugovorom o komisionim poslovima od 18. 4. 2012. definisano je da je Razvojna banka FBiH obavezna hipoteku na nekretninama zasnovati u korist Federalnog zavoda. **Prilikom obavljanja revizije za 2014. godinu konstatovali smo da Razvojna banka FBiH i Federalni zavod nisu osigurani hipotekom na nekretninama po Ugovoru o kreditu od 18. 4. 2012. godine, za šta smo dali odgovarajuću preporuku po kojoj nije postupljeno.**

Vlada FBiH je 23. 10. 2014. donijela Zaključak V broj 1853/2014 kojim je prihvatila dostavljenu Informaciju Federalnog zavoda o zahtjevu Ortačke grupe za kupovinu imovine „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići i dala saglasnost za preuzimanje i reprogram kredita od strane navedene grupe, uz uslov da se formira nova glavnica u iznosu od 6.000.000 KM sa pripadajućom redovnom i zateznom kamatom, obračunatom do dana preuzimanja kredita, sa rokom otplate sedam godina, kamatom stopom 3 %, uz uslov da se zadrži postojeće sredstvo obezbjeđenja (kolateral) i da Ortačka grupa za kupovinu imovine „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići zadrži broj zaposlenih koji je utvrđen osnovnim ugovorom. Pozivajući se na navedeni Zaključak Vlade FBiH, Upravni odbor Federalnog zavoda je 14. 11. 2014. donio Odluku o davanju saglasnosti firmi „Krivaja Mobil“ d.o.o., koju je osnovala Ortačka grupa, za preuzimanje i reprogram kredita po Ugovoru od 18. 4. 2012. (osnovni ugovor o zaduženju), uz uslove navedene u Zaključku. Nakon toga, Federalni zavod i Razvojna banka FBiH su 20. 11. 2014. zaključili Aneks ugovora broj 2. Ugovora o komisionim poslovima od 18. 4. 2012. kojim se kao krajnji korisnik kreditnih sredstava, umjesto „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići, navodi „Krivaja – Mobil“ d.o.o. Zavidovići i dodaju odredbe iz Zaključka Vlade FBiH od 23. 10. 2014. u pogledu formiranja nove glavnice i uslova za otplatu kredita. **Razvojna banka FBiH je 3. 3. 2015. sa „Krivajom – Mobil“ d.o.o. Zavidovići zaključila Ugovor o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza, u kojem je navedeno da ukupne obaveze po navedenom kreditu na 3. 3. 2015. iznose 6.577.072 KM, što uključuje glavnice, redovne i zatezne kamate obračunate do ovog datuma. Kao instrument obezbjeđenja ugovora je navedeno da se „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići obavezuje da izvrši uspostavu ZK uloška kod nadležnog suda za imenovane parcele, upisane u katastar nekretnina Službe za upravu geodetskih, imovinskopravnih poslova i urbanizam Općine Zavidovići, broj posjedovnog lista 1106, KO 420 Zavidovići, i da izvrši zasnivanje hipoteke u korist Razvojne banke FBiH i nathipoteke u korist Federalnog zavoda, u roku od 12 mjeseci od zaključenja Ugovora.**

Razvojna banka FBiH i Federalni zavod u vrijeme zaključivanja Ugovora o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza sa preduzećem „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići na iznos od 6.577.072 KM iz 2015. godine nisu bili osigurani upisom hipoteke.

Prema prezentiranom, postupajući po Instrukciji Federalnog zavoda, Razvojna banka FBiH je 25. 3. 2016. godine proglasila kredit društva „Krivaja Mobil“ d.o.o. dospjelim za naplatu u cijelosti, izvršila blokadu transakcijskih računa kod komercijalnih banaka i pokrenula prinudnu naplatu potraživanja. Općinski sud u Zavidovićima je 17. 8. 2016. godine donio Rješenje kojim je obustavio izvršni postupak zbog otvaranja stečajnog postupka nad društvom, koji je bio prekinut sve do 23. 11. 2016. godine, odnosno do donošenja novog Rješenja o otvaranju stečaja nad imovinom društva „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići. **Dana 20. 2. 2017. godine održano je ispitno i izvještajno ročište na kojem nisu priznata potraživanja Federalnog zavoda od preduzeća „Krivaja Mobil“ d.o.o. po osnovu Ugovora o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza od 3. 3. 2015. godine u iznosu od 7.262.219 KM, nakon čega je Razvojna banka FBiH podnijela tužbu radi utvrđivanja osporenih potraživanja. Po istoj tužbi Općinski sud u Zenici je 19. 10. 2017. godine donio Rješenje kojim se postupak u ovoj pravnoj stvari prekida do pravomoćnog okončanja parničnog postupka koji se istovremeno vodi po tužbi Razvojne banke FBiH radi utvrđivanja ništavnosti Ugovora o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza od 3. 3. 2015. godine (pokrenut 25. 9. 2017. godine). **Značajnim smatramo napomenuti da potraživanja Federalnog zavoda po navedenom kreditu nisu priznata ni u stečajnom postupku koji se vodi za preduzeće „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići.****

Imajući u vidu značajnosti poslovnog događaja i potraživani iznos Federalnog zavoda, iznosimo sljedeće činjenice koje smo konstatovali na osnovu prezentirane dokumentacije:

- 1) Preduzeće „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići je tužilo Ortačku grupu kojom se traži raskid Ugovora o kupoprodaji nekretnina i pokretnih stvari navedenog preduzeća od 24. 9. 2014. godine i Aneksa I navedenog ugovora od 18. 5. 2015. godine, zbog neispunjenja ugovorene obaveze isplate kupoprodajne cijene. Općinski sud u Zenici je 5. 7. 2017. godine donio Presudu kojim je odbijen tužilac „IP Krivaja – u stečaju“, a drugostepeni Kantonalni sud u Zenici je 16. 10. 2017. godine odbio žalbe i potvrdio prvostepenu presudu (zaprimljena od strane Razvojne banke FBiH 6. 11. 2017. godine).

U Presudi se, između ostalog, navodi da je Sud nakon izvođenja dokaza prihvatio izmirenje kupoprodajne cijene od 8.700.000 KM, na način da je 1.850.000 KM uplaćeno na račun prodavca – stečajnog dužnika, a da je drugi dio kupoprodajne cijene od 6.850.000 KM isplaćen tako što su osnivači „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići sa Razvojnou bankom FBiH 3. 3. 2015. godine zaključili Ugovor o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza kao povjericem odvojenog namirenja. Razvojna banka FBiH je 5. 12. 2017. godine izjavila reviziju na ovu presudu drugostepenog suda. Vrhovni sud FBiH je odbio reviziju kao neosnovanu 18. 12. 2018. godine. Dana 25. 3. 2019. godine podnesena je Apelacija Ustavnom sudu BiH, koja do danas nije riješena.

- 2) Zbog postojanja četiri sudska postupka koji se vode u predmetnom slučaju, Razvojna banka FBiH je 12. 10. 2017. godine Federalnom zavodu dostavila na odobrenje „Parničnu strategiju u vezi rješavanja pravne situacije za slučaj imovine „IP Krivaja – u stečaju“ i „Krivaja Mobil – u stečaju“, koju je uradilo angažovano Advokatsko društvo „Ademović, Nožica i partneri“. U navedenoj parničnoj strategiji se ističe sljedeće: posljedica svih ugovora i do sad zaključenih pravnih poslova jeste da je imovina iz „IP Krivaja“ d.o.o. Zavidovići, koja jedina ima vrijednost (u stečajnom postupku procijenjena na preko 8 miliona KM) prešla u vlasništvo Ortačke grupe i da je dio kupoprodajne cijene iz takvog Ugovora o kupoprodaji, dug koji je preuzela „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići, osnovana od strane Ortačke grupe. Osim ovog duga, društvo „Krivaja Mobil“ koje se nalazi u stečaju je postalo društvo dugova bez stvarne vrijednosti, a imovina koja jedina ima vrijednost je u skladu sa Ugovorom o kreditu ostala u „rukama“ Ortačke grupe. Zbog niza nekoordiniranih aktivnosti, u dosadašnjem postupanju su se desile kontradiktornosti koje se ogledaju u tome: da se Razvojna banka FBiH po instrukcijama Federalnog zavoda protivi tužbi radnika protiv pobijanja Ugovora o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza od 3. 3. 2015. godine, kao i da opet postupajući po instrukcijama Federalnog zavoda vodi postupak kojim utvrđuje potraživanja u skladu sa Ugovorom o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza od 3. 3. 2015, a istovremeno pokreće tužbu kojom se utvrđuje ništavnost istog tog ugovora. **Parničnu strategiju je razmatrao i usvojio Upravni odbor 13. 12. 2018. i dostavio na razmatranje i usvajanje Vladi FBiH 17. 12. 2018. godine. Do obavljanja konačne revizije nije nam prezentirana dokumentacija da ju je razmatrala i usvojila Vlada FBiH.**
- 3) Federalni zavod je u dva navrata u 2020. godini dostavljao urgencije Razvojnoj banci FBiH za dostavljanje informacija o statusu sudskih i upravnih postupaka u predmetima IP „Krivaja“ d.o.o. u stečaju i „Krivaja Mobil“ d.o.o. u stečaju Zavidovići. U vezi istog, Razvojna banka FBiH je Federalnom zavodu dostavila dva Izvještaja za zastupanje u predmetima dužnika IP „Krivaja“ d.o.o. u stečaju i „Krivaja Mobil“ d.o.o. u stečaju Zavidovići od 12. 6. 2020. godine i 19. 10. 2020. godine, koje je sačinilo angažovano Advokatsko društvo „Ademović, Nožica i partneri“. U navedenim Izvještajima se u zaključcima i kratkim pravnim osvrtima ističe da je neizvjestan ishod sva četiri sudska spora. Također i u Izvještaju Advokatskog društva „Ademović, Nožica i partneri“ od 23. 2. 2021. godine su navedene iste činjenice kao i u izvještajima iz 2020. godine.
- 4) Razvojna banka FBiH 24. 5. 2022. godine Federalnom zavodu dostavila predmet: Revizija na Rješenje Kantonalnog suda u Zenici od 11. 4. 2022. godine, upućenu Vrhovnom sudu FBiH I Općinskom sudu u Zenici, a kojom se podnosi prijedlog za ponavljanje postupka okončanog Presudom Općinskog suda u Zenici od 5. 7. 2017. godine, koja je potvrđena Presudom Kantonalnog suda u Zenici od 16. 10. 2017. godine. Naime, osnov za ovu reviziju je Izvještaj o obavljenoj reviziji pretvorbe i privatizacije Industrijskog preduzeća Krivaja Zavidovići d.o.o.- u stečaju (29. 9. 2021. godine) izdat od Agencija za reviziju privatizacije u FBiH, za koju je Industrijsko preduzeće Krivaja Zavidovići d.o.o.- u stečaju saznalo 5. 10. 2021. godine. Iz ovog izvještaja su konstatovali da isti izvještaj predstavlja dokaz i izvor činjenica koje bi zasigurno uticale na donošenje povoljnije odluke za Industrijsko preduzeće Krivaja Zavidovići d.o.o.- u stečaju, posebno uzimajući u obzir da iz uvida u iste proizilazi da je izvršeno niz zakonskih povreda (povreda zakonske regulative koja se odnosi na privatizaciju), a koji je također jedan od uslova za ponavljanje postupka. Ovaj Izvještaj Agencija za reviziju privatizacije u FBiH bi prema mišljenju Razvojne banke FBiH mogao uticati na donošenje povoljnije odluke za Industrijsko preduzeće Krivaja Zavidovići d.o.o.- u stečaju u prethodnom postupku. Nemamo informacije da su poduzete dalje aktivnosti po navedenom.

Postojeći problem naplate potraživanja u skladu s potpisanim Ugovorom o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza s preduzećem „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići zahtijeva međusobnu sinhronizovanu saradnju Federalnog zavoda i Razvojne banke FBiH, kojom bi se osiguralo postupanje u skladu sa zakonskim ovlaštenjima, s ciljem zaštite imovine Federalnog zavoda. Ovo pitanje postaje složenije jer su, prema prezentiranoj dokumentaciji, članovi Ortačke grupe pojedinačno izvršili upis prava vlasništva u katastarskim knjigama nad nekretninama prijašnjeg preduzeća „IP Krivaja“ d.o.o. Zavidovići, a ne kao firma „Krivaja Mobil“ d.o.o. koja je preuzela kredit na sebe. Federalni zavod je tražio od Razvojne banke FBiH da to ospori, međutim nadležna Federalna uprava za geodetske i imovinskopravne poslove je u drugostepenom postupku Rješenjem od 2. 3. 2016. godine odbila žalbu. Do kraja 2022. godine nije bilo značajnijih aktivnosti Razvojne banke FBiH da u ime i za račun Federalnog zavoda izvrši upis hipoteke u korist Federalnog zavoda.

Sumnjiva i sporna potraživanja od preduzeća „Konjuh“ d.d. Živinice (u stečaju) su na 31. 12 2022. godine iskazana u ukupnom iznosu od 3.194.514 KM, od čega se na potraživani iznos glavnice odnosi 2.500.000 KM, redovnu kamatu 163.810 KM, zateznu kamatu 507.807 KM, sudske troškove 17.742 KM koji se odnose na taksu za prijavu potraživanja u stečajnu masu i sudske troškove u iznosu 5.155 KM za sudsku taksu na tužbu i taksu na presudu. Potraživanje je uspostavljeno 2012. godine po osnovu plasiranih kreditnih sredstava u iznosu od 2.500.000 KM. Instrument obezbjeđenja navedenog kredita je upisana hipoteka u korist Federalnog zavoda na nekretninama navedenog preduzeća koje su prema procjeni stalnog sudskog vještaka od 28. 4. 2011. godine iznosila 5.471.730 KM. Pokrenuti izvršni postupak 2015. godine za izvršenje na nekretninama radi naplate novčanog potraživanja po ovom kreditu je prekinut 2016. godine od strane Općinskog suda u Živinicama zbog otvaranja stečajnog postupka. Prva sjednica odbora povjerilaca je održana 6. 3. 2017. godine. U toku stečajnog postupka, sačinjena je nova procjena predmetnih nekretnina i iste su od strane drugog sudskog vještaka 23. 8. 2017. godine procijenjene na iznos od 2.935.152 KM. Oglas o prodaji preduzeća je objavljen 7. 11. 2017. godine po cijeni prijavljenih potraživanja u iznosu od 3.399.062 KM, a na javnom nadmetanju održanom 4. 12. 2017. godine nije bilo zainteresovanih kupaca. Naredna prodaja je po istoj cijeni bila zakazana za 22. 1. 2018. godine, na kojoj također nije bilo zainteresiranih kupaca. Upravni odbor je 9. 10. 2018. godine dao saglasnost na početnu cijenu prodaje založne imovine „Konjuh“ d.d. Živinice (u stečaju) u iznosu 2.727.449 KM i u vezi toga je bila zakazana IX prodaja imovine za koju nije bilo zainteresovanih kupaca. Oglas o X prodaji imovine od 20. 12. 2018. godine po početnoj cijeni od 2.591.077 KM završen je bez zainteresovanih kupaca. Na prijedlog Odbora povjerilaca dužnika Konjuh d.o.o. Živinice u stečaju od 11. 1. 2019. godine, da se razmotri ponuda zainteresovanog kupca „Bingo“ d.o.o. Tuzla za kupovinu jedne nekretnine - Fabrika stolica „Konjuh“ d.d. Živinice (u stečaju) u iznosu od 1.600.000 KM koja je zavedena u Općinskom sudu Tuzla kao XI prodaja imovine, Upravni odbor Federalnog zavoda je 30. 1. 2019. godine odbio ponudu „Binga“ d.o.o. Tuzla sa konstatacijom da cijena nije prihvatljiva. Upravni odbor je 15. 5. 2019. godine donio Odluku da Federalni zavod osigura objektivnu procjenu vrijednosti založene nekretnine u predmetu „Konjuh“ d.d. Živinice u stečaju (k.č. 1176/27 Fabrika stolica II Fabrika zgrada; k.č. 1176/32 Društvene prostorije II zgrada; k.č. 1176/10 Fabrički krug; k.č. 1174/1 Fabrički krug, kuća; k.č. 1174/5 Fabrički krug, kuća), zbog čega je angažovan sudski vještak koji je 14. 6. 2019. godine procijenio tržišnu vrijednost u iznosu 3.263.965 KM.

U vezi sa utvrđenom procjenom sudskog vještaka donesena je Odluka Upravnog odbora o upućivanju protiv ponude ponuđaču „Bingo“ d.o.o. Tuzla na ponudu založene imovine dužnika Konjuh d.d. Živinice u stečaju u vrijednosti 3.263.965 KM od 20. 6. 2019. godine, koju je „Bingo“ d.o.o. Tuzla odbio 18. 7. 2019. godine.

Nakon obavještenja Općinskog suda o neprihvatljivosti ponude ponuđača „Bingo“ d.o.o. Tuzla, Federalni zavod je zaprimio Rješenje Općinskog suda u Tuzli od 19. 9. 2019. po kojem se Razlučnom povjериocu Razvojnoj banci FBiH dosuđuju nekretnine upisane u zemljišne knjige Općinskog suda u Živinicama i kod Službe za geodetske i imovinskopravne poslove Općine Živinice koje su bile predmet založnog prava. Razvojna banka FBiH je 30. 9. 2020. izvršila uplatu sredstava sa računa namjenskog depozita Federalnog zavoda u iznosu od 136.071 KM, na ime 5% poreza na promet nepokretnosti po osnovu komisionih poslova, čime je navedeni razlučni povjerilac prenosom nekretnina navedenih u rješenju o dosudi namiren u iznosu 2.721.410 KM.

Izuzeta je imovina po rješenju Općinskog suda u Tuzli, po kojem Razvojna banka FBiH preuzima nekretnine upisane u zemljišne knjige Općinskog suda u Živinicama i kod Službe za geodetske i imovinske pravne poslove Općine Živinice.

Razvojna banka FBiH je dala prijedlog da vrijednost nekretnine za oglašavanje druge prodaje imovine stečene po kreditu Konjuh d.d. Živinice – u stečaju bude umanjena za 10% u odnosu na cijenu prve prodaje (najniža početna cijena druge prodaje je 2.937.569 KM), na šta je dobivena saglasnost Federalnog zavoda 23. 9. 2022. godine. Do okončanja konačne revizije nije objavljena druga prodaje imovine stečene po kreditu Konjuh d.d. Živinice – u stečaju.

Komisiona linija kredita 262 sa 31. 12. 2022. godine iskazana je u iznosu 2.597.499 KM. Ova potraživanja su nastala po osnovu Odluke Upravnog odbora o uslovima reprograma kredita plasiranih putem komisionih banaka u periodu 2002.-2005. godina od 11. 12. 2017. godine sa izmjenama i dopunama od 19. 2. 2018. godine (važila do 31. 12. 2018. godine) i Odluke Upravnog odbora o uslovima reprograma kredita plasiranih putem komisionih banaka u periodu 2001.-2005. godina od 15. 5. 2019. godine. Ovim odlukama je definisana mogućnost reprogramiranja preostalog dugovanja neizmirenih kreditnih obaveza po kreditima plasiranim putem komisionih banaka u periodu 2001.-2005. godine, na period otplate do 24 mjeseca. Date su dvije mogućnosti: da dužnicima koji isplate dug po glavnici i troškovima sudskih postupaka jednokratno, otpisuje im se cjelokupan preostali dug po redovnoj i zateznoj kamati; da dužnicima koji isplate dug po glavnici, redovnoj kamati i troškovima postupka u mjesečnim otplatama, otpisuje im se cjelokupan dug na ime zateznih kamata.

Zaključeni su sporazumi sa dužnicima o uslovima i rokovima otplate duga, načinu plaćanja anuiteta i obimu duga koji se otpisuje. U vezi ovoga, Upravni odbor je 15. 5. 2018. godine donio Odluku o otpisu zateznih kamata, kojom je dužnicima pojedinačne izloženosti ispod 50.000 KM, a koji su izmirili ili izmire dug po osnovu glavnice, redovnih kamata i troškova sudskih postupka, odobren otpis ukupnih zateznih kamata. Prema dostavljenim pomoćnim evidencijama a po osnovu zaključenih ugovora o reprogramu duga po komisionim kreditima 2002.-2005. godine na 31. 12. 2022. godine, konstatovali smo da su zaključena 34 sporazuma i uplaćeno je reprogramiranog duga u ukupnom iznosu 2.386.741 KM. Najveći dio preostalih dugovanja po reprogramiranom dugu se odnose na: Soko zrakoplovstvo Mostar (285.205 KM), L.K.C. Valter Sarajevo (84.993 KM), Koem d.o.o. Zavidovići (74.408 KM) i dr.

U 2022. godini Federalni zavod je sa pozicije sumnjivih i spornih potraživanja za **komisionu liniju kredita 262 isknjižio zatezne kamate za pravna lica u iznosu 2.879.915 KM, zatezne kamate za fizička lica u iznosu 311.971 KM**, po osnovu Odluka Upravnog odbora o uslovima reprograma kredita plasiranih putem komisionih banaka i Odluke o otpisu zateznih kamata. Također, u 2022. godini Federalni zavod je sa pozicije sumnjivih i spornih potraživanja isknjižio i duplo knjižene redovne kamate u iznosu 53.839 KM i pogrešna zaduženja u iznosu 44.177 KM.

Sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu kreditnog plasmana sredstava boračkoj populaciji ZB 266 iskazana su u iznosu od 1.375.938 KM. Navedena kreditna linija je formirana 2006. godine, izdvajanjem sredstava od 4.000.000 KM iz namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH, za koju je rizik plasmana sredstava snosio Federalni zavod, na osnovu Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju.

Imajući u vidu loš plasman i naplatu navedenih kredita, Upravni odbor je 12. 10. 2015. godine donio Odluku o prestanku daljnjeg plasmana sredstava iz namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH za revolving kreditnu liniju za zapošljavanje demobilisanih boraca i razvojačenih branitelja kojom je odobrio prestanak daljnjeg plasmana i da se neiskorišteni iznos od 955.000 KM prenese na račun dugoročnog depozita Federalnog zavoda kod Razvojne banke FBiH.

Upravni odbor Federalnog zavoda je prilikom razmatranja Zbirnog izvještaja o redovnom godišnjem popisu za 2022. godinu, Odlukom o usvajanju od 17. 2. 2023. godine prihvatio prijedlog Komisije za popis da sva potraživanja od krajnjih korisnika po kreditnoj liniji ZB 266 za boračku populaciju u ukupnom iznosu od 1.375.938 KM ostanu evidentirana na sumnjivim i spornim potraživanjima.

Sumnjiva i sporna potraživanja iskazana su u iznosu od 773.481 KM, od čega se 568.094 KM odnosi na potraživanja Agencije za rad i zapošljavanje BiH (iz perioda 2003. – 2005. godina), koja su u skladu sa Odlukom Vijeća ministara BiH 2006. godine prebačena na Federalni zavod potraživanja od: BH banke (likvidaciona masa) 279.472 KM; Victory House International (Aguamed) 111.250 KM; ZZ „Dar Vranica“ Gornji Vakuf – Uskoplje 90.000 KM; „Tara – Drina“ d.o.o. Sarajevo (pravni sljednik „Vlašić Milk“) 66.371 KM; i „Kedlly“ d.o.o. Sarajevo 21.000 KM.

Ostatak potraživanja u iznosu od 205.387 KM se odnosi na date pozajmice u ranijem periodu od strane Federalnog zavoda: preduzeću „Bukovac-Miljkovac“ iz Doboja na ime realizacije projekta mini mljekare 195.387 KM i preduzeća „PTUD Azem“ d.o.o. iz Travnika 10.000 KM za nabavku dodatnih obrtnih sredstava. Nakon poduzimanja pravnih radnji, od strane Federalnog zavoda, pred nadležnim sudom u cilju naplate navedenih potraživanja, donesena su izvršna sudska rješenja, koja nisu mogla biti realizovana dijelom zbog objektivnih okolnosti (gašenje firmi, nemogućnosti izvršenja nad imovinom dužnika zbog neraspolaganja pokretnom imovinom i novčanim sredstvima, blokada računa dužnika, pokretanja likvidacionih i stečajnih postupaka). **Navedeno stanje je ostalo nepromijenjeno u odnosu na prethodni period.** Naime, Upravni odbor je usvajanjem zbirnog izvještaja o popisu za 2022. godinu prihvatio prijedlog popisne komisije za potraživanja je da razmotri pravno mišljenje Advokatske kancelarije „Armin Zulkić“ od 17. 1. 2020. godine o osnovanosti otpisa ovih potraživanja i da se za isto traži saglasnost Vlade FBiH. Nije prezentirano da su poduzimane daljnje aktivnosti po navedenom.

Sumnjiva i sporna potraživanja za dospjela a nenaplaćena potraživanja za nenaplaćene doprinose za osiguranje od nezaposlenosti (socijalno osiguranje) iskazana su u iznosu od 431.804 KM, po potpisanim Sporazumima sa službama i pravnim osobama dužnicima, koji su imali u strukturi kapitala 50% i više državnog kapitala, a u skladu sa Zakonom o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih, a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje.¹⁸ Iskazani iznos se odnosi na 13 zaključenih sporazuma (sa rokom plaćanja od jedne godine do sedam godina najduže) i od kojih su najznačajniji dužnici: Županijska bolnica dr. Fra Mihovil Sučić Livno 168.966 KM, Vodovod d.o.o. Mostar 65.415 KM, Granit d.d. Mostar 55.319 KM, Inpek d.d. Zenica 19.481 KM i dr. Federalni zavod je izvršio usklađivanja putem izvoda otvorenih stavki na 31. 12. 2022. godine sa jednim korisnikom (2.703 KM), sa dva korisnika su utvrđena neslaganja sa izvodima otvorenih stavki (59.613 KM) a za ostala potraživanja nisu dostavljene ovjerene potvrde (subjekti su u stečaju ili nisu na prijavljenim adresama). Komisija za popis 2022. godine, predložila je da navedena potraživanja i dalje ostanu evidentirana na sumnjivim i spornim, da se zauzme stav oko pokretanja daljnjih radnji (tužbe, reprogrami ili eventualni otpisi), te da se isto uputi Upravnom odboru na razmatranje.

Sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu izdatih mjenica iskazana su u iznosu od 196.887 KM (143.857 KM se odnose na sumnjive i sporne mjenice zbog protoka vremena i 53.030 KM na protestirane mjenice), od strane komitenata koji su učestvovali u mjerama aktivne politike zapošljavanja po programima zapošljavanja tokom 2011. i 2012. godine. Nije prezentirano da su poduzimane aktivnosti na otpisu ovih izdatih mjenica.

Sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu dugoročnog depozita kod Intesa Sanpaolo banke d.d. iskazana su u iznosu od 133.920 KM. U obavljenoj reviziji za 2013. godinu smo utvrdili da je Intesa Sanpaolo banka izvršila povrat sredstava depozita po osnovu Programa poticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi (46.065 KM), i da su ista u suštini predstavljala posljednju tranšu koju je Intesa Sanpaolo banka bila dužna doznačiti Federalnom zavodu u skladu sa potpisanim Sporazumom o redefiniranju ugovorenih obaveza, između ove banke i Federalnog zavoda, od 24. 3. 2010. godine. Navedenim Sporazumom, Intesa Sanpaolo banka i Federalni zavod su se dogovorili da će istom, u periodu od 2010. – 2013. godine, biti izvršen povrat ranije deponovanih sredstava za implementaciju Programa poticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi u iznosu od 3.774.368 KM, što je uplatom posljednje tranše u 2013. godine (46.065 KM) i izvršeno. Na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja iskazano je 133.920 KM neusaglašenog stanja između Intesa Sanpaolo banke d.d. i Federalnog zavoda.

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 25/06 i 57/09

Iako je Federalni zavod ranijih godina poduzimao određene mjere da se navedeno neslaganje u poslovnim knjigama uskladi, isto je ostalo neriješeno, tako da je Federalni zavod sa Intesa Sanpaolo bankom potpisao naprijed navedeni Sporazum 2010. godine kojim je dogovoren povrat samo usaglašenog iznosa deponovanih sredstava (3.774.368 KM), dok je 133.920 KM ostalo neriješeno i kao takvo se vodi u poslovnim knjigama Federalnog zavoda.

Prema prezentiranom „Pravnom mišljenju o realizaciji Programa podsticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi“ od 18. 1. 2018. godine kojeg je za potrebe Federalnog zavoda uradila angažovana Advokatska kancelarija Armin Zulkić: „Iako je postojao sporan odnos, odnosno nesporazum u vezi sa iznosom potraživanja kojeg Intesa Sanpaolo banka kao strana ugovarač ima isplatiti Federalnom zavodu kao drugom ugovaraču, takav nesporazum je otklonjen zaključenjem Sporazuma o redefiniranju ugovoreni obaveza, a na koji su svojim potpisom pristanak dale obje sporazumne strane. Može se zaključiti da je zaključenim Sporazumom iz 2010. godine sporni odnos razriješen, a i u slučaju da do takvog razrješenja nije došlo voljom Federalnog zavoda ili iz bilo kojeg drugog razloga, polazeći od okolnosti značajnog protoka vremena, ne bi bilo opravdano očekivati uspjeh u bilo kakvom sudskom sporu, imajući u vidu rokove zastarijevanja za pobijanje pravnih poslova i potraživanja naknade štete“.

Iako je Federalni zavod poduzimao određene aktivnosti u vezi s navedenim, one nisu bile dovoljne. Sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu plasiranih sredstava preduzećima „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići, „Konjuh“ d.d. Živinice, komisiona linija kredita, kreditna linija za boračku populaciju, čine ukupno 14.468.797 KM. Sredstva od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti plasirana preko banaka krajnjim korisnicima (pravnim i fizičkim licima) putem komisionih kredita i pozajmica, od čega je najveći iznos plasiran putem Razvojne banke FBIH, do okončanja revizije nisu naplaćena. Zbog neobezbjedenja adekvatnih instrumenata osiguranja povrata kredita u skladu sa zaključenim ugovorima i neblagovremenog pokretanja zakonom propisanih radnji na naplati, neizvjestan je povrat plasiranih sredstava.

Preporuka:

- ***u saradnji sa nadležnim institucijama poduzeti sve zakonom propisane radnje naplate potraživanja po osnovu zaključenih ugovora, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBIH.***

Kratkoročni plasmani

Sumnjiva i sporna potraživanja po depozitu iskazana u iznosu od 459.000 KM se odnose na potraživanja po osnovu više ugovora o namjenskom depozitu iz 2003. godine kod ABS banke (sadašnja Sparkasse banka d.d. Sarajevo- Banka). Sredstva Federalnog zavoda su bila deponovana na 90 dana i služila su kao kolateral za odobrenje kredita od strane ABS banke slijedećim pravnim licima: „Vlašić Milk“ d.o.o. Travnik (390.000 KM), „Tipo“ d.o.o. Odžak (dug sveden na 60.000 KM) i „Gramis Company“ d.o.o. Kladanj (dug sveden na 9.000 KM). Odredbama ugovora o namjenskom depozitu je definisano da deponovana sredstva Federalnog zavoda kod Sparkasse banke služe kao kolateral za odobrenje kredita navedenim korisnicima. U istim je definisana sljedeća odredba: „Sredstva se deponuju na rok od 120 dana.“

Sparkasse banka je dužna da sredstva vrati deponentu najkasnije u roku od dva dana od dana naplate svojih potraživanja od korisnika kredita. U slučaju da korisnik kredita ne izmiri svoj dug prema Sparkasse banci u roku prema ugovoru o kreditu, deponent (Federalni zavod) ovlašćuje banku da automatski produži rok važenja ugovora o namjenskom depozitu do konačnog izmirenja duga po kreditu ili da u cijelosti naplati dati kredit“. Federalni zavod je Sparkasse banci d. d. Sarajevo, kao pravnom sljedniku ABS banke, više puta upućivao zahtjev za dostavu historijata kredita navedenih dužnika i povrat deponovanih sredstava Federalnog zavoda u iznosu od 459.000 KM, sa pripadajućom kamatom od 2% godišnje, a kako Sparkasse banka nije reagovala, Federalni zavod se 13. 12. 2012. godine obratio Agenciji za bankarstvo, koja je nadležna da vrši nadzor nad poslovanjem banaka.

Sparkasse banka je 22. 1. 2013. godine obavijestila Federalni zavod i istakla da u vezi sa poduzetim radnjama, u cilju povrata deponovanih sredstava Federalnom zavodu, ona nije imala osnova za vršenje naplate prema korisnicima kredita obzirom da je naplatila svoja potraživanja iz sredstava oročenog depozita Federalnog zavoda. Na navedeno, Federalni zavod je tek 27. 12. 2013. godine poslao dopis prema Sparkasse banci u kojem ističe da namirenje Sparkasse banke iz deponovanih sredstava Federalnog zavoda, bez pokretanja postupka naplate kredita od korisnika kredita prinudnim putem, predstavlja neizvršenje ugovorene obaveze Sparkasse banci iz člana 3. stav 3. Ugovora o namjenskom depozitu, a 15. 1. 2014. godine dopis u kojem ističe, da ukoliko Sparkasse banka ne poduzme sve raspoložive radnje kako bi vratila preostali dug, u skladu s članom 6. Ugovora o namjenskom depozitu, Federalni zavod će biti prinuđen da zaštitu prava traži sudskim putem.

U dopisu od 20. 1. 2014. godine, Sparkasse banka je još jednom ponovila raniji stav i istakla da je Sparkasse banka naplatom duga kredita iz sredstava oročenog depozita naplatila svoje potraživanje, te banka nema osnova za dalje vršenje naplate prema korisnicima kredita. Zbog svega istaknutog i nepoduzimanja drugih aktivnosti, konstatujemo da Federalni zavod nije poduzeo sve zakonske mjere u cilju povrata sredstava depozita u iznosu od 459.000 KM, zbog čega postoji mogućnost da je nastupila zastara traženja povrata sudskim putem.

Skrećemo pažnju da je u 2017. godini Federalni zavod angažovao stručno lice (Advokatska kancelarija „Armin Zulkić“) radi sačinjavanja sveobuhvatne analize o načinu tretiranja sumnjivih i spornih potraživanja, kojem su 14. 4. 2017. godine predate kopije svih predmeta koji se odnose na kratkoročna potraživanja (773.481 KM) i kratkoročne plasmane (459.000). Mišljenje stručnog lica je trebalo predstavljati osnov za rad komisija za popis i eventualno trajno isknjižavanje ovih potraživanja. Nakon izvršene analize predmetnog portfolija te djelimičnog monitoringa na terenu, stručno lice je u izvještaju od 16. 1. 2020. godine navelo da zbog (dugotrajnih sudskih sporova, blokiranih računa kod većine privrednih subjekata, stečaja kao i određenog broja neaktivnih privrednih subjekata i dr.), dat prijedlog da se potraživanja otpišu iz knjigovodstvenih evidencija i ista evidentiraju u vanbilansne evidencije.

Popisna komisija u izvještaju o popisu za 2022. godinu je samo konstatovala strukturu navedenih potraživanja u iznosu 459.000 KM, bez prijedloga za otpis ovih potraživanja. Napominjemo, da je u zbirnom izvještaju o redovnom godišnjem popisu u Federalnom zavodu sa stanjem na 31. 12. 2021. godine, koji je 17. 2. 2022. godine usvojio Upravni odbor, data preporuka da se Upravnom odboru Federalnog zavoda dostavi pravno mišljenje Advokatske kancelarije „Almir Zulkić“ radi utvrđivanja osnovanosti eventualnog otpisa ovih potraživanja i upućivanja u daljnju proceduru Vladi FBiH. Nije nam prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da su poduzimane aktivnosti po datoj preporuci popisne komisije iz 2021. godine.

7.2.2 Stalna sredstva

Sadašnja (neotpisana) vrijednost stalnih sredstava Federalnog zavoda je iskazana u ukupnom iznosu od 2.977.060 KM (nabavna vrijednost 12.986.741 KM i otpisana vrijednost 10.009.680 KM).

U okviru iskazanih stalnih sredstava, 1.688.493 KM se odnosi na građevinske objekte - zgrade (nabavna vrijednost 3.287.179 KM, otpisana vrijednost 1.598.686 KM), 306.487 KM na opremu (nabavna vrijednost 3.643.165 KM, otpisana vrijednost 3.336.678 KM), 982.079 KM na stalna sredstva u obliku prava (nabavna vrijednost 6.056.396 KM, otpisana vrijednost 5.074.317 KM).

U 2022. godini vrijednost stalnih sredstava je povećana za iznos od 384.448 KM, od čega se na opremu odnosi 47.171 KM i na stalna sredstva u obliku prava 337.277 KM. Prilikom usaglašavanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem stalnih sredstava, uočeni su knjigovodstveni propusti iz ranijeg perioda, te je u 2022. godini izvršeno je umanjenje stalnih sredstava u iznosu 41.512 KM (oprema 39.487 KM i stalna sredstva u obliku prava 2.025 KM).

Također, u 2022. godini izvršen je i obračun revalorizacije na osnovu kumulativnog povećanja koeficijenta rasta cijena industrijskog proizvoda u iznosu 17,4% koju je objavio Federalni zavod za statistiku. Revalorizacija je izvršena u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama Federalnog zavoda (nabavna vrijednost stalnih sredstava 1.897.372 KM, ispravka vrijednosti za iznos revalorizacije 1.381.914 KM i efekti revalorizacije (potražna strana - konto izvora sredstava) 515.458 KM) i knjigovodstveno evidentirana sa 31. 12. 2022. godine. Efekti obračunate revalorizacije u iznosu od 515.458 KM, odrazili su se na uvećanje stalnih sredstava i izvora sredstava.

7.2.3 Dugoročni plasmani

Dugoročnih plasmani sa 31. 12. 2022. godine iskazani su u iznosu od 32.947.930 KM, u okviru kojih se na dugoročna potraživanja odnosi 20.326.976 KM i na dugoročne depozite 12.620.954 KM.

7.2.3.1 Dugoročna potraživanja

Dospjela, a nenaplaćena potraživanja po datim kreditima u periodu 2002–2005. godine su iskazana sa 31. 12. 2022. godine u iznosu od 20.326.976 KM.

Navedena pozajmljivanja su odobravana, u skladu sa ugovorima o komisionim poslovima zaključenim sa bankama komisionarima (UPI banka - sadašnja Intesa Sanpaolo banka d.d. Sarajevo, ABS banka - sadašnja Sparkasse banka d.d. Sarajevo i Investicijska banka FBiH - sadašnja Razvojna banka FBiH), na ime podsticaja zapošljavanja fizičkim i pravnim licima, a rizik povrata plasiranih sredstava snosio je Federalni zavod. Svi krediti kod navedenih banaka su u kategoriji dospjelih i nenaplaćenih potraživanja, a u skladu sa potpisanim ugovorima komisije banke su dužne poduzimati pravne radnje u cilju naplate potraživanja.

Ugovor o formiranju namjenskog depozita je zaključen 24. 8. 2005. godine između Federalnog zavoda i Investicijske banke FBiH (Razvojna banka FBiH), kojim je predviđeno da se na sredstva depozita neće obračunavati kamata i da se sva sadašnja i buduća novčana sredstva Federalnog zavoda kod komisijih banaka po osnovu potraživanja po ranije odobrenim kreditima, kao i primljena a neplasirana sredstva Federalnog zavoda kod banaka komisijih, usmjeravaju na račun Depozita kod Razvojne banke FBiH. **Shodno ugovoru, depozit se uvećava sukcesivno iz prenosa zatečenih novčanih sredstava na računima banaka komisijih i naplatom ranije odobrenih kredita.** Razvojna banka FBiH preuzima sva komisijih postojeća potraživanja Federalnog zavoda kod banaka komisijih i obavezuje se da će, u cilju povećanja naplate ranije odobrenih kredita i punjenja depozita, poduzeti samostalno ili putem banaka komisijih, sve aktivnosti, podrazumijevajući metode prisilne naplate, rekonstruiranja i reprogramiranja kredita, pokretanje svih pravnih radnji, prodaju hipoteka i pokretnih stvari koje su predmetom obezbjeđenja odobrenih kredita, protestiranje garancija i drugih oblika jemstva, kao i drugih pravnih radnji, sve u skladu sa politikama i procedurama upravljanja rizičnim plasmanima. Troškove pokretanja pravnih radnji, sudske i administrativne takse, troškove eventualnog stečaja pokrenutog nad dužnikom, provizije i naknade koje je Federalni zavod ugovorio sa bankama komisijih, kao i ostale zakonom predviđene troškove nastale u cilju naplate potraživanja po ranije odobrenim i preuzetim kreditima, snosi Federalni zavod iz sredstava prikupljenog Depozita.

Za navedene uplate i isplate Razvojna banka FBiH vrši povećanje i smanjenje sredstava namjenskog Depozita, što Federalni zavod prati i evidentira u svojim poslovnim knjigama. Upravni odbor je 19. 2. 2019. godine donio novi Program kreditnih plasmana za podsticaj zapošljavanja i održavanja nezaposlenosti iz sredstava namjenskog depozita, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost 5. 9. 2019. godine. Program ima za cilj da pruži finansijsku pomoć poslodavcima, s krajnjim ciljem zapošljavanja radne snage različitih kvalifikacija s evidencije nezaposlenih u službama za zapošljavanje. Ove kreditne linije se plasiraju isključivo preko Razvojne banke FBiH iz sredstava namjenskog depozita Federalnog zavoda.

Iako su sva potraživanja po osnovu dugoročnih plasmana za date kredite u periodu 2002–2005. godine dospjela u iznosu od 20.326.976 KM, utvrdili smo da je stopa naplate u 2022. godini bila veoma niska jer je po osnovu izmirenja obaveza dužnika uplaćeno 318.800 KM. Također, u 2022. godini je izvršeno i doknjižavanje glavnog duga po osnovu dijela glavnice prema analitičkim karticama banke za dva komitenta (1.083 KM). Konstatujemo da je stanje namjenskog Depozita na 31. 12. 2022. godine iznosilo 12.620.954 KM i da je veće za 204.056 KM u odnosu na 2021. godinu (stanje 12.416.898 KM), što je najvećim dijelom rezultat loših plasmana.

Bankarske usluge koje se finansiraju iz namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH sa 31. 12. 2022. godine su isplaćene u iznosu 142.822 KM. Navedeni iznos se odnosi na bankarske naknade koje su komisijone banke fakturisale u visini od 1,75% jednokratno na naplaćena dospjela sredstva, plus 1% na godišnjem nivou na saldo glavnice (nenaplaćena plasirana sredstva). Troškovi bankarskih naknada i provizija su posljedica nepovoljnih odredbi potpisanih Aneksa Ugovora o komisionim poslovima između Federalnog zavoda i komisionih banaka iz 2006. godine. U vezi ovih ugovora sa komisionim bankama, između ostalog, definisano da će komisijone banke za izvršeni komisioni posao naplaćivati naknadu u visini od 1,75% jednokratno na naplaćena dospjela sredstva, plus 1% na godišnjem nivou na saldo glavnice (nenaplaćena plasirana sredstva), na kraju obračunskog perioda za tekući obračunski period i da će se ovako obračunata naknada plaćati iz sredstava Depozita kod Investicijske banke FBiH (Razvojna banka FBiH). Ovakvim ugovorima, banke komisionari su obezbijedile da na iznos neotplaćene glavnice imaju osiguran prihod na godišnjem nivou u iznosu od 1%, bez obzira da li poduzimaju ili ne poduzimaju sve mjere za naplatu navedenih potraživanja. Za sve poduzete mjere Federalni zavod snosi nastale troškove, a ukoliko dođe do naplate glavnice, na koju banka obračunava naknadu od 1,75%. Federalni zavod je pokušavao 2014. godine izmijeniti navedene odredbe ugovora, međutim jedino je Sparkasse banka d.d. prihvatila ukidanje naknade od 1% na godišnjem nivou na saldo glavnice, što je i potvrđeno Aneksom 2 Ugovora o komisionim poslovima koji je potpisan 24. 6. 2014. godine, s primjenom od 1. 6. 2015. godine. Ostale komisijone banke nisu pristale na izmjenu ugovoreni odredbi. **Troškovi spora** koji su evidentirani u 2022. godini iz namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH iznosili su 21.543 KM.

Radi značajnosti problema naplate plasiranih kredita u periodu 2001–2005. godine dajemo uporednu strukturu stanja nenaplaćene glavnice kredita prema zvaničnim izvještajima komisionih banaka na kraju 2017, 2020., 2021. godine i 2022. godine:

u KM

Red.br.	Komisijona banka	Stanje duga na 31. 12. 2017. godine	Stanje duga na 31. 12. 2020. godine	Stanje duga na 31. 12. 2021. godine	Stanje duga na 31. 12. 2022. godine
1.	Sparkasse banka d.d.	15.983.660	14.150.942	14.018.181	13.730.402
2.	Intesa Sanpaolo banka d.d.	5.315.315	5.030.287	5.012.709	4.980.092
3.	Razvojna banka FBiH	1.606.542	1.311.743	1.311.743	1.311.743

Federalni zavod je 2014. i 2017. godine zaključio ugovore o pružanju advokatskih usluga sa Advokatskom kancelarijom „Armin Zulkić“. Ovim ugovorima su bili definisani sljedeći poslovi: da se izvrši izrada i implementacija procedura koje se odnose na kreditni portfelj i pojedinačne predmete (najmanje 1500 predmeta), nastale po ugovorima o komisionim poslovima sa bankama komisionarima u periodu 2001. – 2005. godina, sa ciljem uspostavljanja ažurnih evidencija o korisnicima kreditnih sredstava; pružanja stručne pomoći u postupanju sa kreditnim portfeljem iz osnova ugovora o komisionim poslovima zaključenim sa bankama komisionara u periodu 2001–2005. godine, te zastupanje interesa Federalnog zavoda s ciljem monitoringa, formiranja strategije i/ ili naplate potraživanja od velikih dužnika čiji je dug po glavnici veći od 50.000 KM; zastupanja Federalnog zavoda u ugovornim odnosima sa Razvojnou bankom FBiH, a koji se tiču vođenja komisionih poslova i poslova upravljanja i korištenja novčanog depozita Federalnog zavoda; zastupanja interesa Federalnog zavoda u drugim predmetima po kojim su pokrenuti sudski postupci i poduzimanje aktivnosti oko naplate sumnjivih i spornih potraživanja.

Naime, na prijedlog angažovanog advokata, **Upravni odbor je 27. 4. 2017. godine usvojio „Procedure i politike upravljanja kreditnim portfeljem i stečenom materijalnom imovinom“ s ciljem osiguranja općeg okvira za postupanje Federalnog zavoda. U njima se definiše način vršenja monitoringa nad kreditnim portfeljem, principi rada na kreditnom portfoliju pod posebnim nadzorom Federalnog zavoda i provođenje procedura upravljanja stečenom imovinom. Ovi principi obuhvataju: reprogram dugovanja i provođenje aktivnosti restrukturiranja dugovanja radi povećanja naplate (djelimičnu otplatu duga uz odgodu sudskog postupka ili naplate, djelimičnu otplatu duga uz obavezu vraćanja prethodno izuzete imovine i zaključenje izvršne isprave o načinu isplate preostalog duga, uspostavu novog instrumenta osiguranja, sa ili bez odgode plaćanja, odnosno novih uslova plaćanja definisanih izvršnom ispravom).** Direktorica Federalnog zavoda je 5. 6. 2017. godine donijela Odluku o imenovanju članova radne grupe za podršku monitoringu kreditnog portfolija (koju čine izvršni direktor i rukovodioci Sektora za ekonomske poslove, evidencije i IT). Predmet rada Radne grupe su komisioni poslovi zaključeni sa bankama komisionarima, u periodu 2001. – 2005. godina, čiji je dug po glavnici veći od 50.000 KM. Radna grupa se osniva kao stalna podrška advokatu angažovanom po Ugovoru o pravnim poslovima u izvršenju monitoringa stanja dužnika na terenu, sve u skladu sa Procedurom i politikama upravljanja kreditnim portfeljem i stečenom materijalnom imovinom.

Upravni odbor Federalnog zavoda je 11. 12. 2017. godine donio Odluku o uslovima reprograma kredita plasiranih putem komisionih banaka u periodu 2001–2005. godine, kojom se dužnicima odobrava pravo na reprogram preostalog dugovanja, o čemu će se zaključiti poseban Sporazum sa dužnicima. Reprogramom preostalog dugovanja dužnicima će se omogućiti plaćanje preostalog dugovanja, te redovnih kamata i troškova postupka, na period otplate do 24 mjeseca. Dužniku koji isplati dug u cijelosti po glavnici i troškovima sudskog postupka jednokratno ili u rokovima dogovorenim reprogramom otpisat će se cjelokupan dug na ime zatezne kamate. Otpis zatezne kamate će se izvršiti na kraju perioda otplate. Upravni odbor je 19. 2. 2018. godine donio Odluku o dopuni navedene Odluke kojom mu se omogućava da donosi posebnu odluku o zaključivanju Sporazuma o reprogramu na period otplate duži od 24 mjeseca, te ako dužnik isplati dug po glavnici i troškovima sudskog postupka jednokratno, otpisat će se cjelokupan preostali dug po redovnoj i zateznoj kamati.

Također, Upravni odbor je 15. 5. 2018. godine donio Odluku o otpisu zateznih kamata kojom se dužnicima pojedinačne izloženosti ispod 50.000 KM, a koji su izmirili ili izmire dug po osnovu glavnice, redovne kamate i troškova sudskog postupka, odobrava otpis ukupnih zateznih kamata i zakonskih zateznih kamata. Upis zateznih kamata je vršen u korist sumnjivih i spornih potraživanja Federalnog zavoda (detaljnije pojašnjeno u tački 7.2.1. Izvještaja).

Upravni odbor je 29. 9. 2021. godine donio novu Odluku o uslovima reprogramiranja kojom se dužnicima odobrava pravo na reprogram preostalih dugovanja po sljedećim osnovama: kreditni plasmani odobreni fizičkim i pravnim licima za podsticaj zapošljavanja plasiranih putem komisionih kredita 2001-2005. godina; kreditni plasmani odobreni demobiliziranim borcima; potraživanja nastala iz okvirnih Sporazuma o izmirenju duga, a po osnovu plaćenih doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti; potraživanja iz okvira kratkoročnih plasmana i mjenična potraživanja. Reprogram preostalog dugovanja, dužnicima omogućava plaćanje glavnice preostalih dugovanja, te redovnih kamata i troškova postupka, na period od 24 mjeseca, a o eventualnom dužem periodu otplate odluku donosi Upravni odbor. Dužnicima koji isplate dug po glavnici i troškovima sudskog postupka jednokratno, otpisati će se cjelokupan dug po redovnoj i zateznoj kamati. Dužniku koji isplati dug po glavnici, redovnoj kamati i troškovima postupka u mjesečnim ratama, otpisati će se dug po zateznoj kamati na kraju perioda otplate. Sa dužnicima će se zaključivati Sporazumi o otplati, a instrumenti osiguranja koji postoje do zaključivanja sporazuma ostaju na snazi do isteka perioda otplate duga.

Iz dostavljenog pregleda zaključenih ugovora o reprogramu duga po komisionim kreditima 2001-2005. na 31. 12. 2022. godine zaključeno je 34 ugovora o reprogramu duga po komisionim kreditima u ukupnom iznosu 2.905.656 KM, od čega je jednokratno i u mjesečnim ratama otplaćeno 2.386.741 KM.

U toku 2022. godine su pripremljena za potpisivanje četiri sporazuma o reprogramu kredita/izmirenju duga ukupne vrijednosti 40.590 KM (glavni dug 36.128 KM, sudski troškovi 2.866 KM i redovna kamata 1.596 KM), koji do obavljanja konačne revizije nisu zaključeni.

Odlukom Upravnog odbora o otpisu zateznih kamata od 15. 5. 2018. definisano je da se dužnicima pojedinačne izloženosti ispod 50.000 KM, koji su izmirili ili izmire dug po osnovu glavnice, redovne kamate i troškova sudskog postupka, odobrava otpis ukupnih i zakonskih zateznih kamata. U toku 2022. donesene su dvije odluke o otpisu zateznih kamata za dva korisnika kredita u iznosu 87.917 KM.

Upravni odbor je 16. 12. 2020. usvojio Dinamički plan na poslovima iz okvira upravljanja kreditnim portfeljem, plasiranim putem komisionih banaka iz sredstava Federalnog zavoda na ime podsticaja za zapošljavanje po komisionim kreditima odobrenim na ime podsticaja za zapošljavanje u periodu 2001-2005. godine. Dinamički plan obuhvata kredite plasirane putem komisionih kredita s ciljem podsticaja zapošljavanja u periodu 2001-2005, koji su razvrstani po kategorijama pojedinačnih salda dugovanja po glavicama kredita i to: krediti u iznosu do 25.000 KM; krediti u iznosu preko 25.000 KM do 50.000 KM i krediti u iznosu preko 50.000 KM. U Dinamičkom planu je navedeno da pored poduzetih aktivnosti u ranijem periodu na: monitoringu i naplati kreditnih potraživanja; izvršenom uvidu u statuse kreditnih dužnika; zaključivanju reprograma kredita i korespondencije sa bankama komisionarima i dr., planirane su sljedeće aktivnosti sa utvrđenim rokovima ispunjenja tokom 2021: dalje praćenje izvršenja obaveza po zaključenim sporazumima o reprogramima kredita; poduzimanje aktivnosti na zaključivanju novih sporazuma o reprogramu kredita; neposredni rad „na terenu“ s ciljem naplate potraživanja; uspostavljanje sistema telefonskog kontaktiranja dužnika radi naplate; savnjavanje i usaglašavanja neusaglašenih salda sa bankama komisionarima po osnovu utvrđenih salda sa 31. 12. 2019; utvrđivanje statusa stečene materijalne aktive kupljene u izvršnim postupcima; nadzor nad sudskim procesima (Konjuh Živinice d.d. u stečaju i Krivaja Mobil d.o.o. u stečaju) i smanjenje fiksnih troškova kod komisionih banaka (Intesa San Paolo banka i Razvojna banka FBiH) a koji se odnosi na proviziju od 1% na saldo neplaćenih kredita. Formirana radna grupa na realizaciji utvrđenog Dinamičkog plana 4. 1. 2021. godine, koja je imala aktivnosti u 2021. godini, nije imala aktivnosti u 2022. godini.

Dana 9. 2. 2021. s Advokatskom kancelarijom „Armin Zulkić“ zaključen je novi Ugovor o pravnim uslugama za pružanje pravnih radnji i poduzimanje pravnih radnji koje se tiču savjetovanja i zastupanja Federalnog zavoda u sljedećim pravnim poslovima: savjetovanje i zastupanje Federalnog zavoda u ugovornim odnosima sa Razvojnou bankom FBiH; pružanje stručne pomoći i analize u postupanju sa ukupnim kreditnim portfoliom iz osnova ugovora o komisionim kreditima sa bankama komisionarima 2001.-2005. godina; zastupanje interesa Federalnog zavoda po komisionim kreditima velike izloženosti („Krivaja“ d.d. Zavidovići u stečaju i „Konjuh“ d.o.o. Živinice u stečaju, kod Razvojne banke FBiH); savjetovanje i zastupanje u poslovima utvrđenim u Dinamičkom planu rada i postupanja sa kreditnim portfoliom iz osnova komisionih kredita (Dinamički plan rada za 2021. godinu) i druge poslove.

Usluge po ovom Ugovoru su pružene do 31. 12. 2021. godine. U toku 2021. godine sačinjeno je devet periodičnih izvještaja o poduzetih aktivnosti na osnovu Ugovora o pravnim uslugama. Uvidom u periodične izvještaje za 2021. godinu, konstatovane su sljedeće poduzete aktivnosti od strane Advokatske kancelarije „Armin Zulkić“: vršena je pravna analiza Sporazuma o naplati potraživanja po osnovu doprinosa za socijalno osiguranje; sačinjen je Izvještaj o aktivnostima na kreditnom portfoliju u 2020. godini; vršene su mnogobrojne analize pojedinačnih predmeta koji se vode kod komisionih banaka (brisanja klijenata iz evidencije Centralnog registra kredita kod Centralne banke BiH, razni predmeti izvršenja, predmeti reprogramiranja dugovanja i dr.); vršena je analiza implementacije Dinamičkog plana rada; sačinjena je Informacija Vladi FBiH o prijedlogu otpisu dijela potraživanja zbog trajne nenaplativosti iz kreditnog portfolija i dr.

Upravni odbor je 16. 12. 2021. godine donio Odluku o prenosu kratkoročnih potraživanja po komisionim kreditima datim fizičkim i pravnim licima na ime podsticanja zapošljavanja, a koja su evidentirana na poziciji ostala domaća pozajmljivanja u ukupnom iznosu 20.672.871 KM (stanje sa 30. 9. 2021. godine), na poziciju sumnjiva i sporna potraživanja. Navedena odluka nije knjigovodstveno evidentirana sa 31. 12. 2022. godine. Istom odlukom, dobivena je saglasnost da se na poziciju sumnjivih i spornih potraživanja evidentira iznos redovnih kamata, pojedinačno po komitentima (fizička i pravna lica) i to: Sparkasse banka d.d. iznos od 666.292 KM, Intesa Sanpaolo banka d.d. Sarajevo iznos od 252.353 KM i Razvojna banka FBiH iznos od 26.998 KM, što ukupno iznosi 945.643 KM, što je knjigovodstveno evidentirano sa 31. 12. 2021. godine.

Prema dostavljenom pregledu po osnovu svih odluka o prenosu zatezних i redovnih kamata na poziciju sumnjivih i spornih potraživanja, sa 31. 12. 2021. evidentirano je ukupno 3.079.310 KM.

Sektor za finansije Federalnog zavoda i Advokatska kancelarija „Armina Zulkić“ su sačinili Sveobuhvatnu informaciju o stanju kreditnog portfolija komisionih kredita odobrenih u periodu 2002.-2005. godina iz sredstava Federalnog zavoda na ime podsticaja za zapošljavanje, koju je Upravni odbor usvojio 17. 2. 2022. godine i koja je dostavljena FMRIŠP 21. 2. 2022. godine na dalje postupanje. U istoj informaciji su detaljno navedene aktivnosti koje je Federalni zavod u prethodnom periodu poduzimao na naplati odobrenih komisionih kredita u periodu 2001.-2005. godine.

Nakon sveobuhvatne analize trenutačnog stanja portfolija i okolnosti trajne nenaplativosti dijela potraživanja, dato je mišljenje da bi se nenaplativa potraživanja u iznosu 6.269.056 KM trebala knjigovodstveno otpisati. Iznos od 6.269.056 KM se odnosi na potraživanja uslijed apsolutne nemogućnosti naplate za pravna lica izloženosti preko 50.000 KM (5.721.930 KM (zastara 1.872.872 KM i trajno nenaplativa iz više razloga 3.849.058 KM)) i zastara potraživanja od fizičkih lica zbog pravosnažnih sudskih presuda o zastarjelosti u iznosu 547.126 KM, koja je upućena FMRIŠP.

FMRIŠP je dostavilo odgovor Federalnom zavodu 18. 3. 2022. godine u vezi dostavljene Sveobuhvatne informacije o stanju kreditnog portfolija komisionih kredita odobrenih u periodu 2002.-2005. godina, u kojem se navodi da prijedlog otpisa navedenih potraživanja može imati štetne posljedice, odnosno negativan uticaj na Federalni zavod i eventualno prouzrokovati finansijske efekte na poslovanje Federalnog zavoda. Također, su naveli da Sveobuhvatna informacija ne sadrži podatke o tome da li su Federalni zavod ili druge nadležne institucije, poduzimale određene pravne radnje, radi utvrđivanja odgovornosti za nastalu štetu po navedenom osnovu, u skladu sa važećim propisima. Naime, navedeno Ministarstvo je vratilo Sveobuhvatnu informaciju na ponovno razmatranje i preispitivanje od strane Upravnog odbora. Do obavljanja konačne revizije Federalni zavod nije sačinio i dostavio FMRIŠP dopunjenu Sveobuhvatnu informaciju o stanju kreditnog portfolija komisionih kredita odobrenih u periodu 2002.-2005. godina, u skladu sa zahtjevima nadležnog ministarstva.

Iako je Federalni zavod u prethodnom periodu i u 2022. godini poduzimao određene aktivnosti putem donošenja „Procedura i politika upravljanja kreditnim portfeljem i stečenom materijalnom imovinom“, angažovanja vanjskih saradnika, donošenja odluka o reprogramiranju duga za nenaplaćena potraživanja po datim kreditima u periodu 2002–2005. godine, sačinjene informacije sa prijedlogom otpisa potraživanja zbog zastarjelosti i nenaplativosti, upućene FMRIŠP-u, konstatujemo da su jedino potpisane odluke o reprogramiranju kredita određenim dužnicima imale djelimičan finansijski uticaj na smanjenje potraživanja po navedenom osnovu.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da su potraživanja po osnovu glavnice za date kredite u periodu 2002–2005. godine koja prema knjigovodstvenim evidencijama na 31. 12. 2022 godine iznose 20.326.976 KM, veća za 304.739 KM u odnosu na utvrđeno stanje prema izvještajima banaka komisionara (20.022.236 KM). Prema prezentiranom obrazloženju, razlika se odnosi na komitente „Bevanda“ d.o.o Mostar (294.799 KM) kod Razvojne banke FBiH i za preostalu razliku u iznosu od 9.940 KM potrebno je utvrditi na kojeg se komitenta odnosi. Naime, nakon provedenih svih pravnih radnji pred nadležnim sudovima, uključujući i izgublenu Apelaciju Razvojne banke FBiH kod Ustavnog suda BiH, Razvojna banka FBiH je iz knjigovodstvenih evidencija isknjižila potraživanja od „Bevande“ d.o.o Mostar (294.799 KM), koja se još vode u knjigovodstvenim evidencijama Federalnog zavoda, sve do donošenja konačne saglasnosti Vlade FBiH o otpisu.

Preporuka:

- **usaglasiti knjigovodstvena stanja iskazanih potraživanja s evidencijama banaka i nastaviti poduzimati aktivnosti prema nadležnim institucijama na naplati dospjelih, a nenaplaćenih plasmana iz perioda 2001–2005. godine za koje je Federalni zavod snosio i rizik povrata.**

7.2.3.2 Dugoročni depoziti (za plasman sredstava putem kreditnih linija)

U okviru dugoročnih depozita su sadržani „**Program dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju iz sredstava revolvinga**“ usvojen odlukom Upravnog odbora i Zaključkom Vlade FBiH 2005. godine kojim je definisan način punjenja i korištenja depozita kod Razvojne banke FBiH, kao i formiranje kreditnih linija, u skladu sa posebnim provedbenim ugovorima i „**Program kreditnih plasmana za podsticaj zapošljavanja i održavanja zaposlenosti iz sredstava Federalnog zavoda 2019. godine**“, usvojen od Upravnog odbora, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost 5. 9. 2019. godine. Razvojna banka FBiH i Federalni zavod jednom godišnje podnose izvještaj Vladi FBiH o stanju i efektima Programa. Obavljenom revizijom smo utvrdili da je Razvojna banka FBiH redovno dostavlja kvartalne i godišnji izvještaj Federalnom zavodu. **Za realizaciju ovih Programa za podsticaj zapošljavanju i održavanja zaposlenosti iz sredstava revolvinga Federalni zavod je zaključio sa Razvojnou bankom FBiH dva ugovora o formiranju namjenskog depozita.**

Stanje dugoročnog namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH sa 31. 12. 2022. godine iznosi 12.620.954 KM. Dio ovog depozita u iznosu od 6.500.000 KM odnosi se na novi Program kreditnih plasmana za podršku zapošljavanju i održavanju zaposlenosti iz sredstava Federalnog zavoda za 2019. godinu, zbog kojeg je Federalni zavod kao deponent sa Razvojnou bankom Federacije BiH zaključio Ugovor o namjenskom novčanom depozitu 18. 12. 2019. godine u iznosu od 6.500.000 KM.

Ovaj depozit je izdvojen na posebnom podračunu Federalnog zavoda, dok ostatak depozita od 6.120.954 KM služi za pokrivanje starih revolving linija koje su zaključene prije donošenja novog Programa dugoročnih plasmana iz 2019. godine. Dugoročni depozit kod Razvojne banke FBiH (6.120.954 KM) formiran je 2005. godine na osnovu Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju iz sredstava revolvinga i Ugovora o formiranju namjenskog depozita, u skladu sa donesenim odlukama Vlade FBiH i Upravnog odbora Federalnog zavoda. Iz sredstva navedenog depozita je 2005. godine formirana kreditna linija za podsticaj zapošljavanju (ZZ 260) i također 2010. godine kreditna linija za održavanje zaposlenosti (OZ 010). Razvojna banka FBiH je u skladu sa potpisanim ugovorima, za navedene kreditne linije snosila rizik plasmana sredstava, a Federalni zavod je bio u obavezi da banci jednokratno regresira 2% iznosa plasiranog kredita, za smanjenje rizika. Depozit se koristi za pokrivanje bankarskih troškova po osnovu provizija za vođenje komisionih kredita kao i troškove sudskih sporova koji se finansiraju na teret ovog depozita.

Do okončanja revizije Upravni odbor nije usvojio Informaciju o rezultatima realizacije Programa dugoročnih plasmana za poticaj zapošljavanja iz sredstava revolvinga sa 31. 12. 2022. godine (u daljem tekstu: Informacija o sredstvima revolvinga) koju je sačinio Federalni zavod.

U sačinjenoj Informaciji o sredstvima revolvinga, koju nije usvojio Upravni odbor, prema Programu kreditnih plasmana za podršku zapošljavanju i održavanju zaposlenosti iz sredstava Federalnog zavoda (2019. godina) iskazani su sljedeći podaci:

Kreditna linija KL-FZZ-19 podsticaj zapošljavanja i samozapošljavanja – ugovorena su tri kredita uz obavezu zapošljavanja novih 15 radnika, od čega je jedan otplaćen. Glavnica za preostala dva ugovorena kredita iznosi 218.394 KM, a redovna kamata 11.043 KM. Jedan korisnik kredita je u otplati u B kategoriji, a jedan je u A kategoriji.

Kreditna linija OZ-019 za održavanje zaposlenosti – ugovoreno je 26 kredita, od čega su četiri otplaćena. Glavnica za preostala 22 kredita iznosi 2.971.945 KM, a redovna kamata 171.170 KM. Od ugovorenih kredita, 14 korisnika je u otplati u A kategoriji, šest u B kategoriji, jedan u C kategoriji i jedan u D kategoriji.

U okviru iste Informacije o sredstvima revolvinga, navedeni su sljedeći podaci po plasiranim sredstvima iz kreditnih linija u okviru Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju iz sredstava revolvinga (2005. godina):

Kreditna linija - revolving (ZZ 260) - trenutno su u otplati dva kredita iz oblasti zapošljavanja sa realizovanim iznosom kreditnog zaduženja od 2.500.000 KM, uz obavezu zapošljavanja 100 novih radnika, kao i održavanje dostignutog nivoa zaposlenosti tj. ukupno 295 radnika. Jedan kredit je u otplati u D kategoriji a drugi u E kategoriji. Prema podacima Porezne uprave FBiH, na 31. 12. 2022. godine, kod ova dva korisnika kredita u otplati evidentirano je 52 radnika, što je za 243 radnika manje u odnosu na ugovoreni nivo zaposlenosti (295). Zbog neizvršenja obaveze zapošljavanja potrebnog broja radnika ili zbog kašnjenja u otplati u okviru ove kreditne linije, pokrenut je postupak utuženja za 17 korisnika kredita.

Kreditna linije demobilisani borci/demobilisani branitelji (ZB 266) - kredit je otplatilo 34 korisnika u cijelosti u ukupnom iznosu 1.515.000 KM, sa naplaćenom redovnom kamatom od 158.057 KM i zateznom kamatom u iznosu od 24.092 KM. Prema podacima Razvojne banke FBiH, 14 korisnika kredita utuženo je u ukupnom ugovorenom/realizovanom iznosu od 1.270.958 KM (od toga nevraćena glavnica kredita 1.149.924 KM, nevraćene kamate 48.330 KM i 72.704 KM zatezne kamate). Upravni odbor je Odlukom o prestanku daljeg plasmana sredstava iz namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH po ovoj kreditnoj liniji ZB 266 od 12. 10. 2015. godine, odobrio prestanak daljih plasmana ovih sredstava na način da se neiskorišteni iznos od 955.000 KM prenese na račun dugoročnog depozita Federalnog zavoda.

Kreditna linija za održavanje zaposlenosti (OZ 010) - prema podacima Razvojne banke FBiH, 33 korisnika su otplatili kredit u ukupnom iznosu 8.970.000 KM sa naplaćenom redovnom kamatom od 709.425 KM i zateznom kamatom u iznosu od 82.983 KM. U otplati nema korisnika ove kreditne linije, svi krediti po ovoj liniji su zatvoreni. U 2022. godini putem ove kreditne linije nije bilo realizacije novih kredita.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju može se konstatovati da je od ukupnog iznosa dugoročnog depozita kod Razvojne banke FBiH (12.620.954 KM) putem kreditnih linija za podsticaj zapošljavanju i za održavanje zaposlenosti na 31. 12. 2022. godine značajan iznos sredstava u otplati i da su neki korisnici kredita u otplati u kategorijama „B“, „C“, „D“ „E“ i da su utuženi. Naglašavamo da je rizik plasmana sredstava snosila Razvojna banka FBiH.

Preporuka:

- *nastaviti sa kvalitativnom analizom i prijedlozima za rješavanje naplate plasiranih sredstava putem kreditnih linija u skladu s „Programom dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju 2005“ i „Programom kreditnih plasmana za podršku zapošljavanju i održavanju zaposlenosti 2019. godine“.*

7.2.4 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 55.618.429 KM, a njihovu strukturu čine: kratkoročna razgraničenja (55.187.452 KM), kratkoročne tekuće obaveze (119.922 KM) i obaveze prema zaposlenicima (311.055 KM).

Kratkoročna razgraničenja iskazana u iznosu od 55.187.452 KM, odnose se na razgraničene rashode 38.827.900 KM, razgraničene prihode 1.756.836 KM i ostala razgraničenja 14.602.716 KM.

Razgraničeni rashodi iskazani u iznosu od 38.827.900 KM odnose se stanje preostalih ugovorenih obaveza za realizaciju mjera aktivne politike zapošljavanja i drugih mjera (detaljnije u tački 7.1.2.3.2).

Na poziciji **razgraničenih prihoda** evidentirano je 1.756.836 KM, koja se odnose na: razgraničene prihode za namjenska sredstva primljena kao grant Vijeća ministara BiH i grant FMRI SP za zapošljavanje Roma u iznosu od 560.051 KM, ostale razgraničene prihode u iznosu od 1.196.785 KM po osnovu sumnjivih i spornih potraživanja za mjenice, i sporazuma u skladu sa Zakonom o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih, a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje.

Ostala razgraničenja odnose se na razgraničene primitke po kreditima koji su dati krajnjim korisnicima u ukupnom iznosu od 14.602.716 KM, a koji se odnose na potraživanja po kreditnim plasmanima iz perioda 2001.-2005. godina, a po osnovu Odluka o reprogramima i otpisima zateznih kamata, kreditnim plasmanima boračkoj populaciji, te kreditnim plasmanima preduzećima „Krivaja Mobil“ d.d. u stečaju Zavidovići i „Konjuh“ d.d. Živinice.

7.2.5 Izvori sredstava

Ukupna vrijednost izvora stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 121.780.592 KM, od čega se na izvore stalnih sredstava odnosi 35.924.990 KM i na neraspoređeni višak prihoda nad rashodima 85.855.602 KM (72.216.238 KM iz ranijih godina i 13.639.760 KM iz 2022. godine). Iznos 13.639.760 KM odnosi se na: višak prihoda nad rashodima u 2022. godini (finansijski rezultat) u iznosu 13.477.526 KM; evidentiran iznos bankarskih usluga 140.690 KM i troškova spora 21.543 KM sa namjenskog depozita Razvojne banke FBiH (detaljnije pojašnjeno u tački 7.1.3. Izvještaja).

Struktura izvora stalnih sredstava se odnosi na: neotpisanu vrijednost stalnih sredstava 2.977.060 KM, dospjela a nenaplaćena potraživanja za glavnice po kreditima plasiranim u periodu 2001 – 2005. godina 20.326.976 KM i na stanje dugoročnog Depozita kod Razvojne banke FBiH 12.620.954 KM.

7.2.6 Popis sredstava i obaveza

Odlukom direktorice o vršenju redovnog godišnjeg popisa i formiranju komisije za popis od 5. 12. 2022. godine, imenovana je Komisija za godišnji popis sredstava, obaveza i potraživanja Federalnog zavoda za 2022. godinu. Komisija za godišnji popis je podijeljena u dvije grupe. Prva je bila zadužena za popis stalnih sredstava zaliha, materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara, a druga za popis novčanih sredstava, potraživanja i obaveza.

Popisna komisija je 17. 2. 2022. sačinila Zbirni izvještaj o redovnom godišnjem popisu sredstava, obaveza i potraživanja, koji je Upravni odbor Federalnog zavoda usvojio 17. 2. 2023. godine.

U toku 2022. godine je vršen vanredni popis stalnih sredstava sa stanjem na 31. 5. 2022. godine, a s ciljem da se utvrdi njihovo stvarno stanje, da se u poslovnim knjigama izvrši usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim, te da se zaduže osobe za materijalna sredstva koja koriste.

Uvidom u Izvještaj o godišnjem redovnom popisu, utvrđeno je stvarno stanje zaliha u iznosu od 16.426 KM (popisna lista potrošnog materijala – kancelarijski materijal i materijal za čišćenje). U ovom Izvještaju, nije konstatovano iskazano knjigovodstveno stanje ovih zaliha u iznosu od 0 KM, tako da nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem zaliha u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Komisija za popis je u Izvještaju o popisu konstatovala da saldo glavnice plasiranih kredita u periodu 2001–2005. godine, prema Izvještaju/Pregledu plasiranih kredita banaka (Razvojna banka FBiH, Intesa San Paolo banka d.d. i Sparkasse banka d.d.) sa stanjem na 31. 12. 2022. godine, ne odgovara stanju na analitičkoj kartici, tj. da je stanje u knjigovodstvenim evidencijama Federalnog zavoda veće za 304.739 KM u odnosu na stanje kod komisionih banaka. Utvrđene razlike se odnose na komitenta „Bevanda“ d.o.o. Mostar u iznosu od 294.799 KM, te za preostali iznos od 9.940 KM bilo je potrebno utvrditi na kojeg se komitenta tačno odnosi. Naime, Komisija je utvrdila da se potraživanja od komitenta „Bevanda“ d.o.o. Mostar (294.799 KM) vode u knjigovodstvenim evidencijama Federalnog zavoda (ista su isknižena iz evidencija Razvojne banke FBiH) ali su sadržana u prijedlogu za otpis potraživanja uslijed apsolutne nemogućnosti naplate potraživanja (prijedlog prosljeđen Vladi FBiH 21. 2. 2022. godine), i ista će se otpisati nakon dobivanja konačne saglasnosti Vlade FBiH.

Uvidom u popis aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja, konstatovali smo da je popisna komisija sačinila tabelarne prikaze za pojedinačne programe 2015, 2018, 2019, 2020, 2021. i 2022. godine, u kojima su iskazani ukupni iznosi po navedenim programima koji se vode u glavnoj knjizi i pomoćnim evidencijama sektora za aktivnu politiku zapošljavanja 31. 12. 2022. godine.

Naglašavamo da nije sačinjen analitički pregled obaveza po korisnicima u okviru svake mjere, nego analitički pregled po pojedinim programima. Nakon usporedbe podataka iz glavne knjige i pomoćnih evidencija koje se odnose na aktivnu politiku zapošljavanja u tabelarnim prikazima, konstatovali smo značajne razlike u stanjima glavne knjige i pomoćnim evidencijama po pojedinačnim mjerama u okviru programa 2020. i 2021. godine (detaljnije obrazloženo u tački 7.1.2.3.2 Izvještaja), što je i popisna komisija navela u Zbirnom izvještaju o popisu 2022. godine. S obzirom na to da nismo mogli utvrditi na koje korisnike se odnose utvrđene razlike za programe 2020. i 2021. godine, ne možemo potvrditi da je izvršen sveobuhvatan stvarni popis aktivnih i pasivnih razgraničenja, kao ni da je izvršeno sveobuhvatno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja.

Nije izvršen sveobuhvatan popis aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja (broj korisnika po mjerama), pa samim tim nije izvršeno potpuno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja, kao ni usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem zaliha utvrđenih popisom. Navedeno nije u skladu s članovima 21. i 22. Zakona o računovodstvu i reviziji, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *izvršiti sveobuhvatan popis ugovorenih obaveza po mjerama aktivne politike zapošljavanja (iskazanih na pozicijama aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja), a po izvršenom popisu provesti usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja i zaliha u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

7.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 65.130.878 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 51.653.352 KM, što za rezultat ima pozitivan novčani tok od 13.477.526 KM.

8. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor Federalnog zavoda donio je 20. 10. 2021. godine Odluku o usvajanju Plana javnih nabavki za 2022. godinu, a ovim planom predviđene su nabavke ukupne procijenjene vrijednosti 1.710.248 KM.¹⁹ U toku 2022. godine izvršeno je pet izmjena i dopuna Plana javnih nabavki,²⁰ nakon čega je procijenjena vrijednost planiranih nabavki iznosila 1.842.984 KM, od čega pet otvorenih postupaka ukupne planirane vrijednosti 1.311.938 KM, tri pregovaračka postupka bez objave obavještenja (118.521 KM), 27 direktnih sporazuma (136.440 KM), 10 postupaka putem konkurentskog zahtjeva za slanje ponude (214.695 KM) i tri postupka iz Aneksa II. Dio B. Zakona (61.390 KM). Izmjene i dopune Plana javnih nabavki, odnosile su se na planiranje novih nabavki, izmjene procijenjene vrijednosti već planiranih nabavki, te shodno tome i vrste postupaka.

Do 31. 12. 2022. godine Federalni zavod je proveo ukupno 54 postupka javnih nabavki ukupne vrijednosti 1.720.327 KM, od kojih devet javnih nabavki putem otvorenog postupka ukupne vrijednosti od 1.357.568 KM, jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja o javnoj nabavci u vrijednosti od 8.047 KM, 28 direktnih sporazuma ukupne vrijednosti od 104.467 KM i 14 konkurentskih zahtjeva za dostavljanje ponuda ukupne vrijednosti od 220.007 KM i dva postupka neprioritetnih usluga iz aneksa II dio B u vrijednosti od 30.236 KM.

¹⁹ Sve iskazane vrijednosti javnih nabavki su s uključenim PDV-om.

²⁰ Izmjene i dopune od 27. 1. 2022., 17. 2. 2022., 29. 3. 2022., 29. 4. 2022. i 24. 5. 2022. godine

Izvršen je uvid u procedure nabavki u ukupnoj vrijednosti od 1.291.237 KM, od čega tri otvorena postupka ukupne vrijednosti 1.154.282 KM, jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja u vrijednosti od 8.047 KM, pet direktnih postupaka ukupne vrijednosti 24.769 KM i četiri konkurentna zahtjeva za dostavljanje ponuda ukupne vrijednosti 104.138 KM.

Za nabavku „**Održavanje Oracle softverskih licenci JIS-a i održavanje Oracle hardvera JIS-a**“, predviđenu Planom javnih nabavki za 2022. godinu, proveden je otvoreni postupak. Planirana vrijednost nabavke je 470.826 KM (LOT 1: Nabavka usluga održavanja Oracle softverskih licenci JIS-a 304.406 KM i LOT 2: Nabavku usluga održavanja Oracle hardvera JIS-a 166.420 KM).

Na zahtjev rukovodioca Jedinice za informacijske tehnologije od 4. 1. 2022.godine, donesena je Odluka o pokretanju postupka 5. 1. 2022. godine za dva predviđena LOT-a. Tender je objavljen isti dan, u predviđenom roku do 10. 2. 2022. godine dokumentaciju je preuzelo 14 potencijalnih ponuđača.

Zapisnikom o otvaranju ponuda, konstatovano je da su dvije ponude pristigle u roku: prva se odnosi na LOT 1: Nabavka usluga održavanja Oracle softverskih licenci JIS-a od ponuđača konzorcija: „QSS“ d.o.o. Sarajevo, „BS Telecom Solutions“ d.o.o. Sarajevo i „Info studio“ d.o.o. Sarajevo, sa ponuđenom cijenom od 304.233 KM i druga ponuda se odnosi na LOT 2: Nabavku usluga održavanja Oracle hardvera JIS-a, ponuđača konzorcija: „BS Telecom Solutions“ d.o.o. Sarajevo i „QSS“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 166.420 KM.

Odlukom o izboru najpovoljnijih ponuđača za oba LOT-a od 21. 2. 2022. godine, obje pristigle ponude su i prihvaćene. Obavijesti o dodjeli ugovora od 22. 3. 2022.godine, objavljene su u Službenom listu BiH 25. 3. 2022. godine.

Zaključeni su ugovori 16. 3. 2022. godine sa konzorcijem: „QSS“ d.o.o. Sarajevo, „BS Telecom Solutions“ d.o.o. Sarajevo i „Info studio“ d.o.o. Sarajevo za LOT 1 (304.233 KM) i sa konzorcijem: „BS Telecom Solutions“ d.o.o. Sarajevo i QSS d.o.o. Sarajevo za LOT 2 (166.420 KM).

Postupak nabavke „**Oracle softverskih licenci za kantonalnu službu Kantona Sarajevo**“ obuhvata nabavku licenci u službi za zapošljavanje i u njenim kantonalnim biroima za zapošljavanje. Proveden je otvoreni postupak za ovu javnu nabavku. Odlukom o pokretanju postupka od 5. 1. 2022. godine, a prema zahtjevu Jedinice za informacijske tehnologije, procijenjena vrijednost nabavke je iznosila 198.903 KM. Kriteriji za dodjelu ugovoru u skladu sa članom 64. Zakona o javnim nabavkama je najniža cijena prihvatljive ponude. Tendersku dokumentaciju je preuzeo 31 potencijalni ponuđač do 24. 1. 2022. godine.

Zapisnikom o otvaranju ponuda od 3. 2. 2022. godine, utvrđena je samo jedna pravovremeno pristigla ponuda konzorcija: „BS Telecom Solutions“ d.o.o. Sarajevo i „QSS“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 198.902 KM. Nakon provedenih procedura, direktorica Federalnog zavoda donosi Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača „BS Telecom Solutions“ d.o.o. Sarajevo i „QSS“ d.o.o. Sarajevo sa kojim je potpisan ugovor 11. 3. 2022. godine.

Uvidom u odabrani uzorak postupaka javnih nabavki, nisu konstatovane nepravilnosti.

9. OSTALI NALAZI

9.1 Implementacija jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a)

Upravni odbor Federalnog zavoda je 20. 12. 2012. godine usvojio Analizu i profesionalno mišljenje što je podrazumijevalo izradu studije i provođenje svih mjera i aktivnosti u cilju izgradnje novog „Jedinstvenog informacionog sistema Federalnog zavoda za zapošljavanje (u daljem tekstu: JIS)“, u skladu sa zakonskim nadležnostima Federalnog zavoda da objedini i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju BiH i predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcionisanje JIS-a u ovoj oblasti.

Nakon usaglašavanja sa kantonalnim službama za zapošljavanje, u maju 2014. godine je potpisan Sporazum o implementaciji projekta: „Nadogradnja, konsolidacija i unapređenje informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba“, između Federalnog zavoda i svih 10 kantonalnih službi, a kojim se regulišu prava i obaveze sporazumnih strana pri implementaciji navedenog projekta, u okviru kojeg će se uspostaviti Integrisana baza podataka sadržana od zbirnih evidencija nezaposlenih osoba, novčanih naknada i drugih podataka u oblasti rada i zapošljavanja.

U cilju uvođenja „Jedinstvenog informacionog sistema upravljanja podacima o nezaposlenim osobama“ (JIS-a) Federalni zavod je u 2013. godini potpisao osnovne ugovore u ukupnoj vrijednosti od 5.203.898 KM (sa PDV-om), za 4 LOT-a sa: 1) „BS Telecom Solutions“ d.o.o. Sarajevo (3.739.827 KM), 2) „QSS“ d.o.o. Sarajevo (687.890 KM), 3), „Info Studio“ d.o.o. Sarajevo (562.750 KM) i 4) „Primakon“ d.o.o. Zagreb (213.432 KM).

Rok za izvršenje svih ugovorenih obaveza je bio 31. 12. 2014. godine, koji nije ispoštovan (izvršenje 4.615.615 KM, što predstavlja 88,7% ukupne vrijednosti). Obavljanjem revizije za 2014. godinu smo konstatovali problem aktiviranja kupljenih, odnosno isporučenih licenci u vrijednosti od 1.640.295 KM (31,52% vrijednosti četiri naprijed navedena ugovora), za koje je kvalitativni prijem izvršen 4. 3. 2014. godine, 18. 6. 2014. godine i 4. 7. 2014. godine, a tekuće održavanje istih počelo je teći od dana isporuke. Obzirom da sistem nije pušten u funkciju, a ugovori sa dobavljačima nisu u dovoljnoj mjeri zaštitili interes Federalnog zavoda u dijelu početka trajanja tekućeg održavanja kupljenih licenci, navedeno je imalo za posljedicu da nije iskorišteno plaćeno održavanje licenci za prvu godinu korištenja u iznosu od 357.435 KM (sa PDV-om). Cijena godišnjeg održavanja kupljenih licenci prema Oracle-ovim korporativnim pravilima za Oracle softverske licence iznosi 22%, a za Oracle hardverske licence iznosi 12% od cijene licenci, što je ostalo neriješeno pitanje za naredni period, iako nije bilo naznaka da će JIS početi funkcionisati u kratkom roku.

U cilju razvoja i funkcionisanja informacionog sistema u oblasti zapošljavanja, Federalni zavod je pored potpisivanja naprijed navedena četiri ugovora, nastavio zaključivati druge ugovore o nabavkama roba po kom osnovu su, u periodu od 2014. do 2016. godine, plaćene obaveze u iznosu od najmanje 699.274 KM. Federalni zavod je također 30. 12. 2016. godine i 23. 12. 2016. godine zaključio još dva ugovora za tekuće održavanje licenci za 2015. i 2016. godinu („QSS“ d.o.o. Sarajevo i „BS Telecom Solutions“ d.o.o. Sarajevo) na ukupan iznos od 586.149 KM (sa PDV-om). Sistem i dalje nije bio uspostavljen, a jedina novina u odnosu na osnovni ugovor o kupovini licenci je smanjenje broja proizvoda (softverskih licenci) sa 500 na 350. U 2017. godini potpisani su novi ugovori za tekuće održavanje ranije kupljenih licenci („QSS“ d.o.o. Sarajevo i „BS Telecom Solutions“ d.o.o. Sarajevo) ukupne vrijednosti 319.396 KM (sa PDV-om).

Sve nabavljene Oracle licence su aktivirane u JIS-u i sve se aktivno koriste. Kantonalne službe, koje nisu u potpunosti integrisane sa JIS-om, također koriste Oracle licence u onoj mjeri u kojoj koriste JIS, za potrebe pojedinačnih modula.

Ako uzmemo u obzir sve naprijed navedeno, konstatujemo da je Federalni zavod u cilju razvoja i funkcionisanja informacionog sistema u oblasti zapošljavanja, u periodu 2013. – 2017. godine, zaključio ugovore u vrijednosti od najmanje 6.808.717 KM.

Garantni period je završen 2. 7. 2018. godine do kada je bilo potrebno otkloniti sve neusklađenosti, primjedbe i nedostatke u funkcionalnosti, kako u aplikaciji, tako i u cjelokupnom sistemu, a sve prema Finalnim zapisnicima o radu komisija za kvalitativni i kvantitativni prijem po LOT-u 1, LOT-u 2, LOT-u 3 i LOT-u 4.

Federalni zavod je u martu 2018. godine potpisao Protokole o prelasku u probni rad na aplikaciji Jedinstvenog informacionog sistema Federalnog zavoda na projektu „Nadogradnja, konsolidacija i unapređenje Informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba“ sa šest službi (SBK, TK; PK, USK, ZDK i KS), te su za njih četiri urađeni „Planovi migracije i testiranje validnosti“ u kojima je opisano na koji će se način uraditi migracija podataka iz službi u JIS (testna i produkcijska migracija).

Za službe za zapošljavanje SBK i Kantona Sarajevo nije sačinjen Plan migracije i testiranje validnosti jer se, nakon nekoliko pokušaja migracije podataka iz evidencija o nezaposlenim osobama i novčanim naknadama, pokazalo značajno neslaganje i nekompatibilnost sistema za vođenje evidencija službe i JIS sistema. Zbog toga je odlučeno da će navedene službe, dodatnim angažmanom svog osoblja, ručno migrirati aktivne podatke o nezaposlenim osobama. Prema prezentiranoj dokumentaciji Služba za zapošljavanje Posavskog kantona je u maju 2018. godine prešla u produkcionu rad na novi JIS, a u oktobru 2018. godine i Služba za zapošljavanje SBK.

U 2018. godini zaključen je ugovor o održavanju Oracle softverskih licenci sa QSS d.o.o. u iznosu od 235.976 KM (sa PDV-om), a 2019. godine, također sa QSS d.o.o., u iznosu od 235.516 KM. U 2020. godini zaključen je ugovor o održavanju (grupa ponuđača) u iznosu 306.785 KM (sa PDV-om), kao i ugovor o kupovini 100 Oracle softverskih licenci za službe (sa QSS d.o.o. i BS Telecom Solutions d.o.o.) u iznosu od 279.067 KM (sa PDV). Kao razlog za kupovinu novih licenci navedena je implementacija novih modula APZ (aktivne politike zapošljavanja) i IPZ (individualne planove zapošljavanja), kao i nastavak implementacije JIS-a u službama. U 2021. godini zaključen je ugovor o održavanju Oracle licenci u iznosu od 400.445 KM (450 korisnika).

Navodimo i da se od isteka garantnog roka za softversku aplikaciju JIS-a, provode otvoreni postupci nabavke i zaključuju godišnji ugovori održavanju i unapređenju/nadogradnji. Usluga održavanja ugovara se dijelom realizuje kao fiksna mjesečna naknada za redovno održavanje, a dijelom kao broj inženjer/sati za popravke i otklanjanje kvarova, a usluga nadogradnje i unapređenje aplikacije kao broj inženjer/sati. U 2018. zaključen je ugovor za održavanje i unaprijeđenije aplikacije JIS-a sa BS Telecom d.o.o. Sarajevo u iznosu 156.078 KM, u 2019. godini okvirni sporazum za dvije godine sa godišnjim iznosima za održavanje 235.516 KM i unaprijeđenije 152.100 KM za (2.600 inženjer/sati). U revidiranoj godini zaključeni su ugovori na period od jedne godine za održavanje u iznosu 210.994 KM (sa PDV-om) i unapređenje aplikacije JIS-a 1.400 inž/sat 159.950 KM (sa PDV-om).

U okviru navedenih ugovora o unapređenju izvršeno je usklađivanje aplikacije JIS-a sa novim Pravilnikom o evidencijama o nezaposlenim osobama iz 2017. godine, nadogradnja za module programa APZ i IPZ. Za implementaciju dijela interfejsa JIS – Trezor krajem 2019. godine proveden je konkurentski postupak i zaključen ugovor sa BS Telecom d.o.o. Sarajevo u vrijednosti (34.000 KM bez PDV) za 340 inž/sat. Za održavanje interfejsa JIS-Trezor proveden je postupak putem pregovaračkog postupka, iako je vlasnik interfejsa Federalni zavod, koji je poništen jer nije bilo ponuda.

O statusu implementacije JIS-a direktorica Federalnog zavoda je dva puta izvještavala Upravni odbor Federalnog zavoda i to na sjednici 17. 6. 2019. godine kada je usvojio Izvještaj o statusu JIS-a na 19. 5. 2019. godine i na sjednici od 24. 2. 2021. godine, kada je podnijela „Izvještaj o stanju informatičke funkcionalnosti imovine koja čini Jedinostveni informacioni sistem u oblasti zapošljavanja na 31. 12. 2020. godine“ s prilogom „Cost-benefit analiza Jedinostvenog informacionog sistema u oblasti zapošljavanja u FBiH“. U navedenom izvještaju je vidljivo da Službe u različitoj mjeri koriste funkcionalne module JIS-a. Cost-benefit analiza je urađena poređenjem JIS-a u odnosu na prethodno korišteni sistem EPIS, analizirana su i potrebna sredstva za održavanje i razvoj JIS-a, te mogući pravci razvoja i projekcija ulaganja u narednom periodu. Osim tabele pregleda korištenja modula JIS-a po službama, ni izvještaj ni cost-benefit analiza nisu se bavili pitanjem korištenja svih modula JIS-a u svim službama. Upravni odbor Federalnog zavoda je odlukom usvojio izvještaj, ali nije bilo zaključaka u vezi sa aktivnostima implementacije JIS-a u službama.

Kao značajno za prelazak službi u punu produkciju navodimo primjedbe službe TK koje se odnose na nedovoljnu usklađenost aplikacije JIS-a sa procesima koje podržava, jer kako navode, testiranje funkcionalnosti je vršeno u maloj službi BPK u kojoj su navedeni procesi jednostavniji.

Prema raspoloživim podacima, Federalni zavod je za funkcionisanje informacionog sistema u oblasti zapošljavanja do kraja 2017. godine utrošio sredstva u iznosu od najmanje 6.808.717 KM, od čega se 5.203.898 KM odnosi na osnovne ugovore za uvođenje Jedinostvenog informacionog sistema (JIS-a). U naredne tri godine za licence, održavanje i unapređenje JIS-a utrošeno je još 2.617.406,02 KM (sa PDV-om). U 2021. godini zaključeni su ugovori u iznosu od 1.229.175 KM (sa PDV-om), a u revidiranoj godini zaključeni su ugovori u iznosu 1.120.688 KM (sa PDV-om).

Iako su sve aktivnosti na uspostavi JIS-a trebale biti okončane do februara 2015. godine, obavljenom revizijom smo utvrdili da je od 10 kantonalnih službi, JIS stavljen u produkcijski rad u službama za zapošljavanje USK, PK, TK, BPK, SBK i ZDK dok se u HNK, ZHK, KS i K10 sistem koristi djelimično po modulima. Module šifarnike, APZ i IPZ koriste sve kantonalne službe. Treba istaknuti da Federalni zavod nema zakonskih nadležnosti da primora kantonalne službe da koriste JIS u svim modulima, ali ima zakonsku obavezu da objedinjuje i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju BiH i predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcioniranje JIS-a u ovoj oblasti.

Federalni zavod je 2018. godine izvršio izmjenu organizacione strukture pa je Odjeljenje za informacione tehnologije pozicionirano kao samostalni organizacioni dio kojem je neposredni pretpostavljeni direktorica Federalnog zavoda, a rukovodilac Odjeljenja za informacione tehnologije predstavlja Odjeljenje pred organima upravljanja i rukovođenja gdje se donose bitne odluke za Federalni zavod u dijelu IT-a. Prema prezentiranoj dokumentaciji IT uposlenici Federalnog zavoda još uvijek nisu prošli sve edukacije potrebne kako bi obavljali dio poslova održavanja i razvoja JIS-a, za koje se angažuju eksterne informatičke firme, a u cilju smanjenja izdataka za navedene usluge, kao i ovisnosti od eksternih izvršilaca. Federalni zavod nije u dovoljnoj mjeri iskoristio unutrašnje ljudske kapacitete IT stalno zaposlenog osoblja (niti službi), koji kao zaposlenici imaju veću odgovornost i zainteresiranost za razvoj i održavanje IT projekata. Na osnovu procedure „Edukacija uposlenika u JIT“ Federalni zavod nije prezentovao godišnji plan edukacije IT uposlenika, kao ni realizaciju plana edukacije. Isto tako nije prezentovan godišnji izvještaj o zadovoljstvu korisnika, kao ni mjere za optimizaciju zadovoljstva korisnika.

Federalni zavod još uvijek nije uspio potpuno integrisati JIS u svih deset kantonalnih službi, a u međuvremenu su započeli procesi održavanja, kao i nadogradnje i izmjene softverskog rješenja zbog promjena zakonske regulative, što je podrazumijevalo potrebu daljih ulaganja u JIS. Kao razlozi za navedeno osim pandemije koja je dijelom usporila a dijelom zaustavila procese, mogu se navesti teškoće u procesu migracije podataka iz prethodnih sistema koji su zbog distribuiranog načina obrade proizveli dupliranje podataka koja se moraju korigovati, kao i nedovoljna usklađenost softverske aplikacije sa procesima u većim službama, neprihvatanje JIS-a od dijela službi, te ograničenim ljudskim resursima Federalnog zavoda i službi angažovanim na implementaciji. Krajem 2020. godine održan je sastanak sa tri kantonalne službe koje koriste Carmen informacioni sistem, gdje je predstavljeno tehničko rješenje da tri kantonalne službe dostavljaju podatke putem REST web servisa i da podaci moraju biti migrirani najmanje jednom dnevno. Zavod je za potrebe održavanja i nesmetanog rada JIS-a istakao da bi se u okviru Projekta podrške zapošljavanju (ESP2) mogla izvršiti nabavka „Integracije sistema Carmen i JIS“, za šta je krajem 2021. godine dobijena saglasnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike. Zavod nije prezentirao informacije o provedenim aktivnostima u revidiranoj godini u vezi integracije JIS-a sa drugim kantonalnim službama koje zadržavaju svoja tehnička rješenja. Do revidirane godine u JIS je uloženo preko 10 miliona KM javnih sredstava, a u revidiranoj godini još cca jedan milion, a prema analizama i projekcijama u narednom periodu se očekuju dalja ulaganja.

Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja propisano je da je Federalni zavod nadležan da objedinjuje i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju, a Zakonom je propisano i da predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcioniranje jedinstvenog informacionog sistema u ovoj oblasti. U Pravilniku o evidencijama u oblasti zapošljavanja propisane su osnovne evidencije u oblasti zapošljavanja u Federaciji i to: evidencija o nezaposlenim osobama – obrazac E-1, evidencija o osobama koje traže promjenu zaposlenja – obrazac E-2 i evidencija o poslodavcima koji koriste usluge javnih službi za zapošljavanje u Federaciji – obrazac E-3. U okviru osnovnih evidencija propisane su i posebne evidencije o nezaposlenim osobama u oblasti zapošljavanja, dok se statistički podaci o osobama iz osnovnih i posebnih evidencija iskazuju odvojeno, a u skladu sa njihovim statusom. Osim toga, Pravilnikom je definisano da se sve evidencije vode na propisanim sredstvima (obrasci, evidencijski listovi, registri), u knjigama evidencije pisano i/ili u elektronskom obliku, a vođenje evidencije u elektronskom obliku obezbijediti će se kroz informacioni sistem u oblasti zapošljavanja.

Nije prezentirano da četiri kantonalne službe, koje još uvijek nisu u potpunosti integrisane sa JIS-om, dostavljaju Federalnom zavodu propisane evidencije. **Imajući u vidu da četiri kantonalne službe nisu u potpunosti integrisane sa JIS-om i da ne ispunjavaju svoje obaveze definisane Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja u dijelu dostavljanja propisanih evidencija, ne možemo potvrditi da Federalni zavod objedinjuje i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za FBiH, što nije u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja.**

Preporuke:

- ***potrebno je da organi upravljanja i rukovođenja Federalnog zavoda poduzmu sve mjere i aktivnosti u cilju potpune integracije JIS-a sa svih 10 kantonalnih službi za zapošljavanje;***
- ***kontinuirano jačati interne IT ljudske resurse Federalnog zavoda za podršku JIS-u.***

9.2 Drugostepeni postupak i upravni spor

Prema članu 35. Zakona o posredovanju u zapošljavanju, Federalni zavod rješava po žalbama izjavljenim protiv rješenja službi kojima je odlučeno o pravima po osnovu nezaposlenosti za: prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti; prava na uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje nezaposlenim osobama; prava na zdravstveno osiguranje; zakonitost prvostepenih rješenja o brisanju nezaposlene osobe iz evidencije nezaposlenih osoba; zakonitost prvostepenih rješenja koja se tiču ostalih prava na socijalno zbrinjavanje po osnovu statusa nezaposlenosti; povrat isplaćenih sredstava na ime novčane naknade zbog uspostavljenog radno-pravnog statusa ili penzionisanja. Protiv rješenja Federalnog zavoda može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Prema prezentiranim podacima Sektora za pravne i opće poslove, u toku 2022. godine izjavljeno je 589 žalbi protiv prvostepenih rješenja, što je za 253 predmeta manje u odnosu na 2021. godinu. Svi predmeti riješeni su blagovremeno, u rokovima propisanim odredbama Zakona o upravnom postupku. Kod kantonalnih sudova u Federaciji BiH u 2022. godini pokrenuto je 27 upravnih sporova, dok je kod Vrhovnog suda Federacije BiH pokrenuto osam zahtjeva za preispitivanje sudskih odluka, u kojim postupcima su pravovremeno dati odgovori na tužbe i podneseni zahtjevi za vanredno preispitivanje, sa uredno dostavljenim prvostepenim i drugostepenim spisima predmeta na nadležan postupak i odlučivanje.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Federalni zavod je 7. 7. 2023. dostavio komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu. Također, dostavio je dopunu dokumentacije 25. 7. 2023. godine.

Obrazloženja su data na nalaze i preporuke u vezi: implementacije programa za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja; objedinjavanja i vođenja zbirnih evidencija u oblasti rada i zapošljavanja i integrisanja s Jedinstvenim informacionim sistemom u dijelu dostavljanja propisanih evidencija; radno-pravnog statusa direktorice; određivanja maksimalnog iznosa sredstava do kojeg direktorica može donositi odluku bez saglasnosti Upravnog odbora; uspostave funkcije interne revizije; planiranja iznosa sredstava u Finansijskom planu koji se odnosi na realizaciju sredstava po osnovu potpisanih ugovora iz prethodnog perioda; sačinjavanja Bilješki uz finansijske izvještaje; harmonizacije osnovice za obračun doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba; provođenja terenske kontrole utroška sredstava doznačenih Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom; analize i ocjene opravdanosti donesenih programa i mjera aktivne politike zapošljavanja; poduzimanja aktivnosti s ciljem potpune integracije JIS-a u svih deset kantonalnih službi za zapošljavanje; informisanja Upravnog odbora o provedenoj drugoj (dodatnoj) kontroli ugovora zaključenih po mjerama definisanim programima sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja iz 2022. godine i angažmana vanjskih saradnika za sačinjavanje tenderske dokumentacije za javne nabavke iz oblasti Odjeljenja za informacione tehnologije.

Uvažena su i inkorporirana u konačan Izvještaj obrazloženja koja se odnose na poduzimanje mjera i aktivnosti u cilju potpune integracije JIS-a sa svih deset kantonalnih službi, jer je dostavljen zapisnik sa sastanka, održanog 21. 9. 2020. godine, sa tri kantonalne službe za zapošljavanje (Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanskog kantona, Služba za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke, Županijski zavod za upošljavanje Livno) koje koriste Carmen informacijski sistem. U navedenom zapisniku predstavljeno je tehničko rješenje da tri kantonalne službe dostavljaju podatke putem REST web servisa i da podaci moraju biti migrirani najmanje jednom dnevno. Također, 15. 11. 2021. godine dostavljena je obavijest Federalnog ministarstva rada i socijalne politike da bi se u okviru ESP2 mogla izvršiti nabavka „Integracije sistema Carmen i JIS“. Pored toga, prihvaćeno je i obrazloženje u vezi s informisanjem Upravnog odbora o sačinjavanju Informacije o provedenoj drugoj (dodatnoj) kontroli ugovora zaključenih po mjerama definisanim programima iz 2022. godine, kao i obrazloženje koje se odnosi na angažman vanjskih saradnika za sačinjavanje tenderske dokumentacije za javne nabavke iz oblasti Odjeljenja za informacione tehnologije iz prethodnih perioda, s obzirom na to da u 2020. i 2021. godini nije bilo angažmana vanjskih saradnika po ovom osnovu.

Djelimično su prihvaćena dodatna obrazloženja u vezi s planiranjem iznosa sredstava u Finansijskom planu koji se odnosi na realizaciju sredstava po osnovu potpisanih ugovora iz prethodnog perioda, jer je dostavljen dio Finansijskog plana Federalnog zavoda za 2023. godinu i projekcija plana za 2024. i 2025. godinu, u kojem su planirana ukupna sredstva za prenesene obaveze po godinama, koja se odnose na prenesene obaveze po Programima sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja i zajedničkih projekata sa drugim pravnim licima iz 2019, 2020, 2021. i 2022. godine, a koja će se realizovati u 2023. godini. Međutim, još uvijek nisu planirana sredstva na nivou pojedinačnih mjera. Također, djelimično su prihvaćena dodatna obrazloženja koja se odnose na analizu i ocjenu opravdanosti donesenih programa i mjera aktivne politike zapošljavanja.

Ostali komentari nisu prihvaćeni jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju, za šta dajemo sljedeća obrazloženja:

- u dijelu obrazloženja u kojem je navedeno da je po pitanju implementacije mjera aktivne politike zapošljavanja od 80% ugovorenih sredstava za provođenje mjera aktivne politike realizovano samo 38%, ističemo da Federalni zavod nije osigurao efikasno i ekonomično upravljanje raspoloživim sredstvima, u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH;
- u vezi harmonizacije osnovice za obračun doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, Federalni zavod je naveo da je u ranijem periodu pokretao inicijative s ciljem rješavanja ove problematike, ali da ovo pitanje izlazi iz okvira njegove nadležnosti. Smatramo da Federalni zavod treba i dalje pokretati inicijative za rješavanje ove problematike;
- po pitanju nadzora nad utroškom doznačenih sredstava Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, Federalni zavod je dao obrazloženje da su izvještaji o utrošku odobrenih sredstava (60% i 40%) i provedene terenske kontrole tokom 2022. godine dovoljni da bi se izvršio potpun nadzor nad utroškom doznačenih sredstava ovom Fondom. S obzirom na to da su terenske kontrole izvršene kod samo dva korisnika, smatramo da ovo nije dovoljno da bi se izvršio potpun nadzor nad utroškom doznačenih sredstava Fondom;
- u vezi zakonske obaveze Federalnog zavoda da objedinjuje i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja dostavljeno je obrazloženje sa dodatnom dokumentacijom da službe za zapošljavanje, u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja, dostavljaju podatke o osnovnim obilježjima iz evidencije nezaposlenih osoba (spol, dob, stručna sprema, period nezaposlenosti, korištenje novčane naknade, zdravstvenog osiguranja ili PIO, prvi put traženje posla, brisanje s evidencije, prijava na evidenciju itd.) Federalnom zavodu mjesečno putem e-maila u sklopu MPA (mjesečni pregled aktivnosti) u tabelarnim izvještajima i drugim tabelama u Excel formatu.

Ističemo da prikupljanje samo statističkih podataka od službi koje nisu integrisane sa JIS-om nije u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, niti je u skladu s Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja. Statistički podaci služe za prikazivanje agregiranih trendova i uzoraka, dok se evidencijski podaci odnose na specifične informacije koje se koriste za vođenje evidencije ili praćenje individualnih slučajeva.

Reviziju Federalnog zavoda za zapošljavanje obavio je revizorski tim u sastavu: Meliha Baručija – voditeljica tima, Rubina Tanović i Lamija Hodžić – članice tima, i Emir Skalonjić – član tima.

Voditeljica tima

Meliha Baručija, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju
zavoda, fondova i agencija**

Marijana Milićević, s. r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

 Identifikacijski broj: 4 2 0 0 1 6 1 5 9 0 0 0 6

 Šifra po kvalifikacijskoj djelatnosti: 0 0 7 8 1 0

 Organizacijski broj: 0 0 0 0 0 0

 Operativni broj: 2 1 0 5 0

 Funkcionalni kod: 0 0 0 1 0

 Fond: 0 0

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike

Nadležno ministarstvo

Federalni zavod za zapošljavanje - FZZZ

Potrošačka jedinica-glava

Sarajevo-Centar

Sjedište potrošačke jedinice

 Pojedinačni obrazac

 Konsolidirani obrazac

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA

Razdoblje izvješćivanja od 01.01.2022.do 31.12.2022. godine

- u KM -

Razdoblje izvješćivanja	Broj Konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4 - 3)	Postotak (4/3) x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
1	1	2		3	4	5	6	7
		PRIHODI (2 + 17 + 36)	200	51.646.257	64.810.994	64.761.051	13164737	125,49
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3 + 7 + 9 + 11 + 13 + 14 + 15 + 16)	201	46.619.014	60.792.725	54.038.772	14173711	130,40
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća (od 4 do 6)	202	0	0	0	0	0,00
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203	0	0	0	0	0,00
5	711200	Porezi na dobit poduzeća	204	0	0	0	0	0,00
6	711900	Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i osoba, pravnih osoba iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih osoba iz oblasti igara na sreću i ostalih poduzeća	205	0	0	0	0	0,00
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7 = 8)	206	46.619.014	60.792.725	54.038.772	14173711	130,40
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	46.619.014	60.792.725	54.038.772	14173711	130,40
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (9 = 10)	208	0	0	0	0	0,00
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209	0	0	0	0	0,00
11	714000	Porez na imovinu (11 = 12)	210	0	0	0	0	0,00
12	714100	Porez na imovinu	211	0	0	0	0	0,00
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	0	0	0	0	0,00
14	716000	Porezi na dohodak	213	0	0	0	0	0,00
15	717000	Prihodi od neizravnih poreza	214	0	0	0	0	0,00
16	719000	Ostali porezi	215	0	0	0	0	0,00
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18 + 26 + 34 + 35)	216	450.000	270.959	378.825	-179041	60,21
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika (od 19 do 25)	217	12.000	1.583	12.224	-10417	13,19
19	721100	Prihodi od nefinansijskih javnih poduzeća i finansijskih javnih institucija	218	0	0	0	0	0,00
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	0	0	0	0	0,00
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	12.000	1.583	12.224	-10417	13,19
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0	0	0,00
23	721500	Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	222	0	0	0	0	0,00
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	0	0	0	0	0,00
25	721700	Prihodi na temelju premije i provizije za danu garanciju	224	0	0	0	0	0,00

26	722000	Naknade, pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga (od 27 do 33)	225	438.000	269.376	366.600	-168624	61,50
27	722100	Administrativne pristojbe	226	0	0	0	0	0,00
28	722200	Sudske pristojbe	227	0	0	0	0	0,00
29	722300	Komunalne naknade i pristojbe	228	0	0	0	0	0,00
30	722400	Ostale proračunske naknade i pristojbe	229	0	0	0	0	0,00
31	722500	Naknade i pristojbe po federalnim zakonima i drugim propisima	230	0	0	0	0	0,00
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi)	231	119.000	123.697	90.005	4697	103,95
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	319.000	145.679	276.595	-173321	45,67
34	723000	Novčane kazne	233	0	0	0	0	0,00
35	777000	Drugi tekući prihodi	234	0	0	0	0	0,00
36		PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 37 do 42)	235	4.577.243	3.747.310	10.343.454	-829933	81,87
37	731100	Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	236	0	0	0	0	0,00
38	732100	Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	237	4.577.243	3.747.310	10.343.454	-829933	81,87
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada	238	0	0	0	0	0,00
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti i fondova	239	0	0	0	0	0,00
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	0	0	0	0	0,00
42	733100	Donacije	241	0	0	0	0	0,00
43		RASHODI (44 + 47 + 48 + 58 + 67 + 75 + 80)	242	125.046.267	50.902.614	59.051.231	-74143653	40,71
44	611000	Plaće i naknade troškova djelatnika (45 + 46)	243	3.341.350	3.195.775	2.869.114	-145575	95,64
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	2.922.000	2.826.858	2.581.260	-95142	96,74
46	611200	Naknade troškova djelatnika	245	419.350	368.917	287.854	-50433	87,97
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	315.000	301.678	276.026	-13322	95,77
48	613000	Izdatci za materijal, sitni inventar i usluge (od 49 do 57)	247	1.997.775	1.590.927	1.753.597	-406849	79,63
49	613100	Putni troškovi	248	30.500	25.458	10.171	-5042	83,47
50	613200	Izdatci za energiju	249	43.200	37.108	35.103	-6092	85,90
51	613300	Izdatci za komunikaciju i komunalne usluge	250	66.000	48.544	42.520	-17456	73,55
52	613400	Nabava materijala i sitnog inventara	251	47.100	40.124	38.516	-6976	85,19
53	613500	Izdatci za usluge prijevoza i goriva	252	13.000	10.973	6.943	-2027	84,40
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	5.600	3.262	2.004	-2338	58,25
55	613700	Izdatci za tekuće održavanje	254	125.060	92.442	88.760	-32618	73,92
56	613800	Izdatci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	215.600	158.937	162.775	-56663	73,72
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	1.451.715	1.174.080	1.366.805	-277635	80,88

58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (od 59 do 66)	257	119.392.142	45.814.235	54.152.494	-73577907	38,37
59	614100	Tekući transferi drugim razinama vlasti	258	10.278.328	4.429.279	9.713.781	-5849049	43,09
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	24.561.612	9.734.596	10.319.986	-14827016	39,63
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	1.529.282	764.376	920.104	-764905	49,98
62	614400	Subvencije javnim poduzećima	261	24.611.888	7.664.486	7.533.947	-16947402	31,14
63	614500	Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima	262	58.411.032	23.221.497	25.664.676	-35189534	39,76
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0	0,00
65	614700	Tekući transferi u inozemstvo	264	0	0	0	0	0,00
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	0	0	0	0	0,00
67	615000	Kapitalni transferi (od 68 do 74)	266	0	0	0	0	0,00
68	615100	Kapitalni transferi drugim razinama vlasti	267	0	0	0	0	0,00
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	0	0	0	0	0,00
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	0	0	0	0	0,00
71	615400	Kapitalni transferi javnim poduzećima	270	0	0	0	0	0,00
72	615500	Kapitalni transferi privatnim poduzećima i poduzetnicima	271	0	0	0	0	0,00
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0	0,00
74	615700	Kapitalni transferi u inozemstvo	273	0	0	0	0	0,00
75	616000	Izdatci za kamate (od 76 do 79)	274	0	0	0	0	0,00
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	0	0	0	0	0,00
77	616200	Izdatci za inozemne kamate	276	0	0	0	0	0,00
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	0	0	0	0	0,00
79	616500	Izdatci za kamate vezane za dug po danim garancijama	278	0	0	0	0	0,00
80	600000	Tekuća proračunska rezerva	279	0	0	0	0	0,00
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 - 43)	280	-73.400.010	13.908.380	5.709.820	87308390	-18,95
0		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281				0	0,00
83		PRIMITCI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	0	0	0	0	0,00
84	811100 (osim 811122 i 811123)	Primitci od prodaje stalnih sredstava	283	0	0	0	0	0,00
85	811200	Primitci od prodaje federalnih robnih rezervi	284	0	0	0	0	0,00
86	811900	Ostali kapitalni primitci	285	0	0	0	0	0,00
87	821000	IZDATCI ZA NABAVU STALNIH SREDSTAVA (od 88 do 93)	286	469.990	384.448	294.158	-85542	81,80
88	821100	Nabava zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	0	0	0	0	0,00
89	821200	Nabava građevina	288	0	0	0	0	0,00
90	821300	Nabava opreme	289	52.290	47.171	96.183	-5119	90,21
91	821400	Nabava ostalih stalnih sredstava	290	0	0	0	0	0,00
92	821500	Nabava stalnih sredstava u obliku prava	291	417.700	337.277	197.976	-80423	80,75
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	0	0	0	0	0,00
94		NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (87 - 83)	293	469.990	384.448	294.158	-85542	81,80

95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 - 94)	294	-73.870.000	13.523.932	5.415.661	87393932	-18,31
96		TRANSAKCIJE U FINACIJSKOJ IMOVINI	295				0	0,00
97		PRIMITCI OD FINACIJSKE IMOVINE (od 98 do 104)	296	400.000	319.884	149.934	-80116	79,97
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim razinama vlasti	297	0	0	0	0	0,00
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298	0	0	0	0	0,00
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim poduzećima	299	0	0	0	0	0,00
101	813400	Primitak sredstava na temelju učešća u dionicama javnih poduzeća	300	0	0	0	0	0,00
102	813500	Primitak sredstava na temelju učešća u dionicama privatnih poduzeća i u zajedničkim ulaganjima	301	0	0	0	0	0,00
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302	400.000	319.884	149.934	-80116	79,97
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inozemstvo	303	0	0	0	0	0,00
105	822000	IZDATCI ZA FINACIJSKU IMOVINU (od 106 do 112)	304	190.000	366.290	206.680	176290	192,78
106	822100	Pozajmljivanje drugim razinama vlasti	305	0	0	0	0	0,00
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim poduzećima	306	0	0	0	0	0,00
108	822300	Pozajmljivanje javnim poduzećima	307	0	0	0	0	0,00
109	822400	Izdatci za kupovinu dionica javnih poduzeća	308	0	0	0	0	0,00
110	822500	Izdatci za kupovinu dionica privatnih poduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309	0	0	0	0	0,00
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	190.000	366.290	206.680	176290	192,78
112	822700	Pozajmljivanje u inozemstvo	311	0	0	0	0	0,00
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINACIJSKE IMOVINE (97 - 105)	312	210.000	-46.406	-56.746	-256406	-22,10
114		TRANSAKCIJE U FINACIJSKIM OBVEZAMA	313				0	0,00
115		PRIMITCI OD ZADUŽIVANJA (116 + 120)	314	0	0	0	0	0,00
116	815000	Primitci od dugoročnog zaduživanja (117 + 118 + 119)	315	0	0	0	0	0,00
117	815100	Zajmovi primljeni kroz Državu	316	0	0	0	0	0,00
118	815200	Primitci od inozemnog zaduživanja	317	0	0	0	0	0,00
119	815300	Primitci od domaćeg zaduživanja	318	0	0	0	0	0,00
120	814000	Primitci od kratkoročnog zaduživanja (121 + 122 + 123)	319	0	0	0	0	0,00
121	814100	Zajmovi primljeni kroz Državu	320	0	0	0	0	0,00
122	814200	Primitci od inozemnog zaduživanja	321	0	0	0	0	0,00
123	814300	Primitci od domaćeg zaduživanja	322	0	0	0	0	0,00

124	823000	IZDATCI ZA OTPLATE DUGOVA (od 125 do 130)	323	0	0	0	0	0,00
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz Državu	324	0	0	0	0	0,00
126	823200	Vanjske otplate	325	0	0	0	0	0,00
127	823300	Otplata domaćeg zaduživanja	326	0	0	0	0	0,00
128	823400	Otplata unutarnjeg duga	327	0	0	0	0	0,00
129	823500	Otplata duga po danim garancijama	328	0	0	0	0	0,00
130	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0	0,00
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (115 - 124)	330	0	0	0	0	0,00
132		UKUPAN FINACIJSKI REZULTAT (95 + 113 + 131)	331	-73.660.000	13.477.526	5.358.916	87137526	-18,30
133		SINETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134 + 143 + 149 + 156 + 166 + 173 + 180 + 187 + 194 + 203)	332	125.706.257	51.653.352	59.552.069	-74052905	41,09
134	01	Opće javne usluge (od 135 do 142)	333	0	0	0	0	0,00
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finacijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334	0	0	0	0	0,00
136	012	Strana ekonomska pomoć	335	0	0	0	0	0,00
137	013	Opće usluge	336	0	0	0	0	0,00
138	014	Osnovno istraživanje	337	0	0	0	0	0,00
139	015	liR Opće javne usluge	338	0	0	0	0	0,00
140	016	Opće javne usluge n. k.	339	0	0	0	0	0,00
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340	0	0	0	0	0,00
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih razina vlasti	341	0	0	0	0	0,00
143	02	Obrana (od 144 do 148)	342	0	0	0	0	0,00
144	021	Vojna obrana	343	0	0	0	0	0,00
145	022	Civilna obrana	344	0	0	0	0	0,00
146	023	Inozemna vojna pomoć	345	0	0	0	0	0,00
147	024	liR Obrana	346	0	0	0	0	0,00
148	025	Obrana n. k.	347	0	0	0	0	0,00
149	03	Javni red i sigurnost (od 150 do 165)	348	0	0	0	0	0,00
150	031	Policijske usluge	349	0	0	0	0	0,00
151	032	Usluge protupožarne zaštite	350	0	0	0	0	0,00
152	033	Sudovi	351	0	0	0	0	0,00
153	034	Zatvori	352	0	0	0	0	0,00
154	035	liR Javni red i sigurnost	353	0	0	0	0	0,00
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354	0	0	0	0	0,00

156	04	Ekonomski poslovi (od 157 do 165)	355	115.330.611	43.404.680	39.445.085	-71925931	37,64
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356	115.330.611	43.404.680	39.445.085	-71925931	37,64
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357	0	0	0	0	0,00
159	043	Gorivo i energija	358	0	0	0	0	0,00
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359	0	0	0	0	0,00
161	045	Transport	360	0	0	0	0	0,00
162	046	Komunikacije	361	0	0	0	0	0,00
163	047	Ostale industrije	362	0	0	0	0	0,00
164	048	liE Ekonomski poslovi	363	0	0	0	0	0,00
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364	0	0	0	0	0,00
166	05	Zaštita okoliša (167 + 172)	365	0	0	0	0	0,00
167	051	Upravljanje otpadom	366	0	0	0	0	0,00
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367	0	0	0	0	0,00
169	053	Smanjenje zagađenosti	368	0	0	0	0	0,00
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369	0	0	0	0	0,00
171	055	liR Zaštita okoliša	370	0	0	0	0	0,00
172	056	Zaštita okoliša n. k.	371	0	0	0	0	0,00
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (od 174 do 179)	372	0	0	0	0	0,00
174	061	Stambeni razvoj	373	0	0	0	0	0,00
175	062	Razvoj zajednice	374	0	0	0	0	0,00
176	063	Vodosnabdijevanje	375	0	0	0	0	0,00
177	064	Ulična rasvjeta	376	0	0	0	0	0,00
178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377	0	0	0	0	0,00
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378	0	0	0	0	0,00
180	07	Zdravstvo (od 181 do 186)	379	0	0	0	0	0,00
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	0	0	0	0	0,00
182	072	Izvanbolničke usluge	381	0	0	0	0	0,00
183	073	Bolničke usluge	382	0	0	0	0	0,00
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383	0	0	0	0	0,00
185	075	liR Zdravstvo	384	0	0	0	0	0,00
186	076	Zdravstvo n. k.	385	0	0	0	0	0,00
187	08	Rekreacija, kultura i religija (od 188 do 193)	386	0	0	0	0	0,00
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387	0	0	0	0	0,00
189	082	Usluge kulture	388	0	0	0	0	0,00

190	083	Usluge emitiranja i nakladništva	389	0	0	0	0
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390	0	0	0	0
192	085	liR Rekreacija, kultura i religija	391	0	0	0	0
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392	0	0	0	0
194	09	Obrazovanje (od 195 do 202)	393	0	0	0	0
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394	0	0	0	0
196	092	Srednje obrazovanje	395	0	0	0	0
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396	0	0	0	0
198	094	Visoko obrazovanje	397	0	0	0	0
199	095	Obrazovanje koje nije definirano razinom	398	0	0	0	0
200	096	Pomoćne usluge u obrazovanju	399	0	0	0	0
201	097	liR Obrazovanje	400	0	0	0	0
202	098	Obrazovanje n. k.	401	0	0	0	0
203	10	Socijalna zaštita (od 204 do 212)	402	10.375.646	8.248.672	20.106.984	-2126974
204	101	Bolest i hendikepiranost	403	0	0	0	0
205	102	Starost	404	0	0	0	0
206	103	Nasljednici	405	0	0	0	0
207	104	Obitelj i djeca	406	0	0	0	0
208	105	Nezaposlenost	407	10.375.646	8.248.672	20.106.984	-2126974
209	106	Stanovanje	408	0	0	0	0
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409	0	0	0	0
211	108	liR Socijalna zaštita	410	0	0	0	0
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411	0	0	0	0

U Sarajevu,

Dana

29.02.2023

Maja (Stipo) Dujmović
certificirani računovođa
Br: CBB0270/računovođa

Broj dozvole:

[Handwritten signature]
M. Dujmović

FEDERALNI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE Sarajevo

Potrošačka jedinica - glava

Operativni broj

0412;1050

Funkcionalni kod

01

Fond

 Pojedinačni obrasci:

 Konsolidovani obrasci:
Sarajevo-Centar

Sjedište potrošačke jedinice

BILANS STANJA
na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
		I AKTIVA				
2	100000+200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	141.474.031	121.195.645	116,73
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	86.182.243	72.898.319	118,22
4	120000	Vrijednosni papiri	003	0	0	
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	16.004.888	19.340.594	82,75
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	459.000	459.000	100,00
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006	0	0	
8	210000	Zalihe materijala i robe	007	0	0	
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008	0	0	
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	38.827.900	28.497.732	136,25
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	35.924.990	35.834.029	100,25
12	011000	Stalna sredstva	011	12.986.740	10.942.248	118,68
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	10.009.680	8.170.893	122,50
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	2.977.060	2.771.355	107,42
15	020000	Dugoročni plasmani	014	32.947.930	33.062.674	99,65
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015	0	0	
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016	32.947.930	33.062.674	99,65
18	031000	Vrijednosni papiri	017	0	0	
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018	0	0	
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019	0	0	
21	09	Dugoročna razgraničenja	020	0	0	
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	177.399.021	157.029.674	112,97

10057958389088

Kontrolni broj: 10457958389088

str. 1 od 2

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
	1	2	3	4	5	6
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	55.618.429	48.979.804	113,55
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	119.922	307.956	38,94
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024	0	0	
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025	0	0	
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	311.055	252.041	123,41
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027	0	0	
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	55.187.452	48.419.807	113,98
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	0	0	
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030	0	0	
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031	0	0	
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032	0	0	
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	121.780.592	108.049.870	112,71
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	35.924.990	35.834.028	100,25
37	520000	Ostali izvori sredstava	035	0	0	
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036	0	0	
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	85.855.602	72.215.842	118,89
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	038	0	0	
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	177.399.021	157.029.674	112,97

Sarajevo-Centar, 27.02.2023.

Mjesto i datum

DUJMOVIĆ (STIPO) MAJA

Certifikovani računovoda

Helena Lončar

Rukovodilac

CR-6979/5

Broj dozvole

M.P.

063/425-685

Kontakt

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
Nadležno ministarstvo

FEDERALNI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE Sarajevo
Potrošačka jedinica - glava

Sarajevo-Centar
Sjedište potrošačke jedinice

4200161590006 *

Identifikacioni broj

78.10

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

0

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0412;1050

Funkcionalni kod

01

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

151011767507

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Period izvještavanja od 1.1.2022. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos
1	1	2	3	4
		I NOVČANI PRIMICI		
1		Prihodi (od 2 do 6)	450	64.810.994
2	710000	Prihodi od poreza	451	60.792.725
3	720000	Neporezni prihodi	452	270.959
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	3.747.310
5	740000	Kapitalni transferi	454	0
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	0
7		Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)	456	0
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	0
9		Finansiranje (10+11+12)	458	319.884
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	319.884
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	0
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	0
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	65.130.878
		II NOVČANE ISPLATE		
15		Rashodi (od 16 do 21)	463	50.902.914
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	3.195.775
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	301.678
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	1.590.927
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	45.814.235
20	615000	Kapitalni transferi	468	0
21	616000	Izdaci za kamate	469	0
22		Kapitalni izdaci (redni broj 23)	470	384.448
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	384.448
24		Finansiranje (25+26)	472	366.290
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	366.290
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	0
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	51.653.352
28		NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27) ili (27 minus 13)	476	13.477.526
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	13.477.526

Sarajevo-Centar, 27.02.2023.
Mjesto i datum

DUJMOVIĆ (STIPO) MAJA
Certifikovani računovođa

Helena Lončar
Rukovodilac

CR-6979/5
Broj licence

M.P.

063/425-685
Kontakt

Kontrolni broj: 151011767507

str. 1 od 1

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE
SARAJEVO

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL EMPLOYMENT INSTITUTE
SARAJEVO

Datum: 08.03.2023.godine
Broj: 05-11-548/23

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom **Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2022. godinu**, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivni prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Federalnog zavoda za zapošljavanje** u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv **Federalnog zavoda za zapošljavanje** i koje je pokrenuo **Federalni zavod za zapošljavanje** i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u **Federalnom zavodu za zapošljavanje** za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

Odgovorno lice

